

**HASSELT
HEEFT
HET.**

KERKENBELEIDSPLAN

Geactualiseerd beleidsplan naar aanleiding van de fusie tussen Hasselt en Kortesseem en nieuwe legislatuur

contact

Dienst Cultuur
Limburgplein 1,
3500 Hasselt
Wivina.debus@hasselt.be

Inhoud

AANLEIDING	4
Juridische aanleiding door nieuwe legislatuur en fusie tussen Hasselt en Kortesse	4
Hoe kwam het kerkenbeleidsplan van Kortesse in 2024 tot stand?	4
Hoe kwam het kerkenbeleidsplan van Hasselt in 2024 tot stand?	4
Structuur van het kerkenbeleidsplan	5
ALGEMENE VOORSTELLING SITUATIE HASSELT	6
25 kerkgebouwen in Hasselt	6
2 dekenaten	6
Een kathedraal en een basiliek	6
1 federatie en 3 pastorale eenheden	7
Kerkfabrieken en 1 centraal kerkbestuur	7
FICHE PER KERKGEBOUW	9
1. O.-L.-V.-Bezoeking, Godsheide	9
2. Guigoven, Sint-Quintinuskerk	12
3. Hasselt, Heilig Hart	16
4. Hasselt, O.-L.-V.-van Banneux	19
5. Hasselt, Sint-Catharina	22
6. Hasselt, Sint-Martinus	27
7. Hasselt, Sint-Quintinus Kathedraal	31
8. Hasselt, Virga Jessebasiliek	37
9. Kermt, O.-L.-V.-Tenhemelopneming	42
10. Kiewit, Sint-Lambertus	45
11. Kortesse, Sint-Pieterskerk	48
12. Kuringen, Sint-Gertrudis	54
13. Kuringen-Tuilt, Sint-Jozef	57
14. Rapertingen, Sint-Jozef	61
15. Runkst, Heilig Kruis	66
16. Runkst, Sint-Christoffel	70
17. Sint-Lambrechts-Herk, Sint-Lambertus	74
18. Spalbeek, O.-L.-V.-Boodschap	77
19. Stevoort, Sint-Martinus	81
20. Stokrooie, Sint-Amandus	85
21. Vliermaal, Sint-Agapituskerk	89
22. Vliermaalroot, Onze-Lieve-Vrouw-Tenhemelopnemingkerk	95
23. Wimmertingen, Sint-Niklaas	100

24	Wintershoven, Sint-Pietersbandenkerk	104
25.	Zammelen, Sint-Amanduskerk	109
	ONDERBOUWDE VISIE OP TOEKOMSTIG GEBRUIK EN DE TOEKOMSTIGE FUNCTIES	114
	Definities	114
	Uitgangspunten bij de herbestemmingskeuze in Federatie Kortessem	115
	Zondagskerken	116
	KORTESSEM, Sint-Pieterskerk, Federatie Kortessem	116
	HASSELT, Sint-Quintinuskathedraal - Pastorale eenheid Virga Jesse	116
	HASSELT, Virga Jessebasiliek - Pastorale eenheid Virga Jesse	116
	KIEWIT, Sint-Lambertus - Pastorale eenheid Sint-Franciscus	116
	KURINGEN, Sint-Gertrudis - Pastorale eenheid Sint-Franciscus	116
	KERMT, O.-L.-Vrouw Tenhemelopneming - Pastorale eenheid Sint-Elisabeth	116
	Parochiekerken	117
	GODSHEIDE, O.-L.-Vr.-Bezoeking	117
	HASSELT, Sint-Catharina	117
	HASSELT, Sint-Martinus	117
	KURINGEN-TUILT, Sint-Jozef	117
	RUNKST, Heilig Kruis	117
	SINT-LAMBRECHTS-HERK, Sint-Lambertus	117
	STEVOORT, Sint-Martinus	118
	WIMMERTINGEN, Sint-Niklaas	118
	WINTERSHOVEN, Sint-Pietersbandenkerk	118
	Herbestemming	118
	GUIGOVEN, Sint-Quintinuskerk	118
	HASSELT, O.-L.-Vrouw van Banneux	118
	HASSELT, Heilig Hart	118
	RAPERTINGEN, Sint-Jozef	117
	RUNKST, Sint-Christoffel	119
	SPALBEEK, O.-L.-Vrouw Boodschap	119
	STOKROOIE, Sint-Amandus	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
	VLIERMAAL, Sint-Agapituskerk	119
	VLIERMAALROOT, OLV_Tenhemelopnemingkerk	119
	ZAMMELEN, Sint-Amanduskerk	119
	Plan van aanpak toekomstige invullingen	120
	BESLUIT	120

AANLEIDING

Juridische aanleiding door nieuwe legislatuur en fusie tussen Hasselt en Kortesseem

Het kerkenbeleidsplan bevat een langetermijnvisie waarin principiële beslissingen worden genomen over de bestemming van de kerken van Hasselt. Iedere gemeente is vanaf 2025 verplicht om te beschikken over een actueel en officieel goedgekeurd kerkenbeleidsplan. De bestaande kerkenbeleidsplannen dienen vanaf 2025 verplicht geactualiseerd te worden bij de start van elke nieuwe bestuursperiode.

Hasselt is in 2024 gefusioneerd met de gemeente Kortesseem. Dit plan is een samenvoeging van de 2 bestaande kerkenbeleidsplannen die in 2024 werden opgesteld. Gezien beide plannen zo recent werden vernieuwd, is voorliggend kerkenbeleidsplan een samenvoeging van de 2 bestaande en bevat dit geen nieuwe beslissingen.

Dit voorliggend plan, geeft een richting op korte en lange termijn. Evoluties in het pastoraal landschap moeten uiteraard opgevolgd worden en kunnen invloed hebben op de uitwerking van de lange termijnvisie.

Hoe kwam het kerkenbeleidsplan van Kortesseem in 2024 tot stand?

In oktober 2016 werd het eerste kerkenbeleidsplan in Kortesseem goedgekeurd op basis van het pastoraal plan dd. november 2012 en rapport kerkenonderzoek door UHasselt-Arck dd. juli 2014. De basis van dit kerkenbeleidsplan komt uit het onderzoeksproject van de UHasselt in opdracht van het CKB van Kortesseem werd uitgevoerd door dr. arch. Roel De Ridder en prof. dr. phil. Sylvain De Bleekere (ondertussen emeritus). Zij opereerden van december 2013 tot juli 2014, ondersteund door dertien masterstudenten, vanuit Arck, de onderzoeksgroep van de faculteit Architectuur & Kunst van de UHasselt.

Na de afkeuring door het Agentschap Onroerend Erfgoed (23 januari 2017) stelde het CKB opnieuw de UHasselt aan voor assistentie bij het opmaken van een herzien kerkenbeleidsplan volgens de recente richtlijnen van Onroerend Erfgoed. Tijdens het opmaken van de nieuwe versie kreeg het CKB het bericht dat het oude plan toch goedgekeurd was. Hierdoor is de versie van het kerkenbeleidsplan dat gebruikt maakt van vooropgestelde sjabloon, nooit officieel goedgekeurd.

Een geüpdatet pastoraal plan dd. 2023 is opgemaakt door priester Rik Renckens en dient wederom als basis voor het kerkenbeleidsplan. Omdat het oude kerkenbeleidsplan niet gebruik maakte van het sjabloon opgesteld door PARCUM/vvsg, is besloten een volledig nieuw plan te maken in plaats van een addendum toe te voegen. Dit plan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Kortesseem, het centraal kerkbestuur Kortesseem en alle kerkfabrieken die eronder ressorteren. Het is een gezamenlijke inspanning om een solide basis te leggen voor de toekomst van de kerken. Dit document zal de komende jaren als leidraad dienen en zal worden aangevuld met concrete actieplannen en initiatieven.

In het najaar van 2024 werd het kerkenbeleidsplan goedgekeurd door het centraal kerkbestuur van Kortesseem (18/9/24), de bisschop van Hasselt (5/11/2024) en de gemeenteraad van de gemeente Kortesseem (26/11/2024).

Hoe kwam het kerkenbeleidsplan van Hasselt in 2024 tot stand?

In de jaren 2023-2024 werd het gedateerde KB-plan grondig en kritisch herbekeken door een werkgroep met deelnemers uit de pastoraal (deken Ali Cornelissis), uit het bisdom, uit het CKB Hasselt en uit diverse disciplines van de stad Hasselt. Deze constructieve samenwerking leidde tot een actualisatie van het KB-Plan, met eraan gekoppeld een toekomstperspectief t.a.v. de pastorale invulling tot 2031 of later. Dit

geactualiseerde kerkenbeleidsplan van Hasselt werd in het voorjaar van 2024 door de bisschop op 3/5/2024 goedgekeurd en door de Hasseltse gemeenteraad op 28/5/2024.

Goedkeuringen in 2025

Dit kerkenbeleidsplan, een samenvoeging van deze van Kortesseem en Hasselt, werd opgemaakt in overleg tussen stad Hasselt, het bisdom Hasselt, het centraal kerkbestuur van Hasselt en alle kerkfabrieken die eronder ressorteren en werd vervolgens goedgekeurd:

- door de bisschop van Bisdom Hasselt op 7 mei 2025
- door de gemeenteraad van de stad Hasselt op 24 juni 2025

Structuur van het kerkenbeleidsplan

We schetsen eerste een algemeen beeld van alle Hasseltse kerken. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Hierbij wordt gestart door de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk te situeren. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Aan het einde van dit document is er een overzicht opgenomen met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

ALGEMENE VOORSTELLING SITUATIE HASSELT

25 kerkgebouwen in Hasselt

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de stad Hasselt:

GODSHEIDE, O.-L.-Vr.-Bezoeking, Kiezelstraat 171, 3500 Hasselt
 GUIGOVEN, Sint-Quintinuskerk, Brandstraat z.n., 3723 Guigoven
 HASSELT, Heilig Hart, Heilig Hartplein 1, 3500 Hasselt
 HASSELT, O.-L.-Vrouw van Banneux, Hazelarenlaan z/n, 3500 Hasselt
 HASSELT, Sint-Catharina, Katharinaplein z/n, 3500 Hasselt
 HASSELT, Sint-Martinus, Sint-Martinusplein 3, 3500 Hasselt
 HASSELT, Sint-Quintinus, Vismarkt z/n, 3500 Hasselt
 HASSELT, Virga Jessebasiliek, Kapelstraat 18, 3500 Hasselt
 KERMT, O.-L.-Vrouw Tenhemelopneming, Diestersteenweg 210, 3510 Kermt
 KIEWIT, Sint-Lambertus, Kempische Steenweg 518 B, 3500 Hasselt
 KORTESSEM, Sint-Pieterskerk, Kerkplein 1, 3720 Kortesseem
 KURINGEN, Sint-Gertrudis, Joris van Oostenrijkstraat 74, 3511 Kuringen
 KURINGEN-TUILT, Sint-Jozef, Sint-Jozefsplein z/n, 3511 Kuringen
 RAPERTINGEN, Sint-Jozef, Luikersteenweg 336, 3500 Hasselt
 RUNKST, Heilig Kruis, Kruisherenaan 31, 3500 Hasselt
 RUNKST, Sint-Christoffel, Veldstraat 61-62, 3500 Hasselt
 SINT-LAMBRECHTS-HERK, Sint-Lambertus, Pastorijstraat 2, 3500 Hasselt
 SPALBEEK, O.-L.-Vrouw Boodschap, Spalbeekstraat 24, 3510 Spalbeek
 STEVOORT, Sint-Martinus, Sint-Maartenplein 1, 3512 Stevoort
 STOKROOIE, Sint-Amandus, Sint-Amandusstraat 4, 3511 Stokrooie
 VLIERMAAL, Sint-Agapituskerk, Leopold III-straat z.n., 3724 Vliermaal
 VLIERMAALROOT, Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopnemingkerk, Kerkplein z.n., 3721 Vliermaalroot
 WIMMERTINGEN, Sint-Niklaas, Smetstraat 2, 3500 Hasselt
 WINTERSHOVEN Sint-Pietersbandenkerk, Sint-Lambertusstraat z.n., 3722 Wintershoven
 ZAMMELEN, Sint-Amanduskerk, Sint-Amandusstraat z.n., 3724 Zammelen (Vliermaal)

2 dekenaten

De geografische grenzen van de provincie Limburg vallen samen met het Bisdom Hasselt. Dit bisdom bestaat uit 7 dekenaten: Beringen, Bree, Genk, Hasselt, Pelt, Sint-Truiden en Tongeren. Elk dekenaat bestaat uit pastorale eenheden of federaties die enkele parochies groeperen. De kerken van de stad Hasselt vallen momenteel in 2 dekenaten: Hasselt en Sint-Truiden. De kerken van Kortesseem vallen onder het dekenaat van Sint-Truiden en vormen een eigen federatie Kortesseem, er is nog geen pastorale eenheid. De kerken van Hasselt voor de fusie, vallen onder het dekenaat Hasselt. De parochies van Hasselt (grondgebied van voor de fusie) zijn gegroepeerd in 3 pastorale eenheden: Sint-Elisabeth, Sint-Franciscus en Virga Jesse.

Een kathedraal en een basiliek

Hasselt telt 25 parochiekerken waaronder één kathedraal, de Sint-Quintinskathedraal. Een kathedraal staat steeds in de stad waar de bisschop zijn zetel heeft. Daarnaast is er ook één basiliek in Hasselt; de Virga Jessabasiliek. Basilieken zijn kerken met een bijzondere betekenis door de paus erkend vb. historische belang omdat er een bijzonder reliek ligt, of omdat de kerk het centrum is van een bepaalde devotie of bedevaart.

De Sint-Quintinskathedraal en de Virga Jessebasiliek vormen samen de Sint-Quintinusparochie. De basiliek is een annexe in de parochie. De specifiek kathedrale functie, als zetel van de bisschop, wordt beheerd door de kathedrale kerkfabriek.

De "Paterkeskerk" in de Minderbroederstraat is een kloosterkerk die openstaat voor publieke erediensten maar is geen parochiekerk en valt dus niet onder het kerkenbeleidsplan.

1 federatie en 3 pastorale eenheden

De kerken van Kortesseem zitten samen in 1 federatie Kortesseem.

De kerken van Hasselt voor de fusie zijn onderverdeeld in drie pastorale eenheden in Hasselt: Sint-Elisabeth, Sint-Franciscus en Virga Jesse.

Federatie Kortesseem:

- Guigoven, Sint-Quintinuskerk
- Kortesseem, Sint-Pieterskerk
- Vliermaal, Sint-Agapituskerk
- Vliermaalroot, Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopnemingkerk,
- Wintershoven, Sint-Pietersbandenkerk
- Zammelen (Vliermaal) Sint-Amanduskerk

Pastorale eenheid Virga Jesse Hasselt

- Hasselt Sint-Quintinus
- Hasselt Virga Jessebasiliek
- Hasselt Sint-Catharina
- Hasselt Heilig Hart
- Hasselt Sint-Martinus
- Rapertingen Sint-Jozef
- Wimmertingen Sint-Niklaas
- Stevoort Sint-Martinus
- Sint-Lambrechts-Herk Sint-Lambertus
- Runkst, kerk Heilig Kruis
- Runkst Sint-Christoffel

Pastorale eenheid Sint-Franciscus Hasselt

- Godsheide O.L.V.-Bezoeking
- Hasselt O.L.V. van Banneux
- Kiewit Sint-Lambertus
- Kuringen Sint-Gertrudis

Pastorale eenheid Sint-Elisabeth Hasselt

- Kermt O.L.V.-Tenhemelopneming
- Stokrooie Sint-Amandus
- Tuilt Sint-Jozef
- Spalbeek O.L.V.-Boodschap
-

Kerkfabrieken en 1 centraal kerkbestuur

Iedere parochie heeft zijn eigen kerkfabriek (kerkraad). Een kerkfabriek staat in voor het onderhoud en de bewaring van kerken en andere kerkelijke eigendommen.

Sommige kerkfabrieken beheren verschillende kerken. Zo beheert de kerkfabriek van de parochie Runkst Heilig Kruis kerk ook de Sint-Christoffelkerk. De kerk Heilig Kruis is de parochiekerk en de kerk Sint-Christoffel de bijkerk.

De kerkfabriek Sint-Pieterbanden Wintershoven beheert de kerken Sint-Agapitus in Vliermaal, O.L.V. Tenhemelopneming in Vliermaalroot en Sint-Pieterbanden in Wintershoven. Sint-Pietersbanden is de parochiekerk.

Parochies kunnen, onder andere naar aanleiding van een herbestemmingstraject van hun kerk, worden opgeheven en samengevoegd. De kerkfabriek volgt de parochie. De kerkfabriek van de samengevoegde parochie neemt het beheer van bijvoorbeeld de kerk over. Op 26 februari 2025 verscheen voor de samenvoeging van Sint-Gertrudis Kuringen en Sint-Jan Kuringen het ministerieel besluit. De kerk Sint-Jan werd al eerder al de eredienst onttrokken.

Op 21 maart 2025 verscheen het ministerieel besluit voor de samenvoeging van Sint-Quintinus Hasselt en Heilig Hart Hasselt. De kerkfabriek van Sint-Quintinus beheert nu 3 kerken: Sint-Quintinus-kathedraal, de Virga Jessebasiliek en de te herbestemmen Heilig Hart kerk.

De kerkfabrieken worden vertegenwoordigd door één centraal kerkbestuur.

Na de fusie van Hasselt met Kortesseem werd het nieuwe CKB verkozen tijdens een Algemene Vergadering in het begin van 2025 met alle leden van de kerkraden van beide gemeenten. De nieuwe samenstelling heeft zowel leden van het eerdere CKB van Hasselt als van dit van Kortesseem.

FICHE PER KERKGEBOUW

1. O.-L.-V.-Bezoeking, Godsheide

1.1. Identificatie

Naam: O.-L.-Vrouw-Bezoeking

Geografische ligging

- Kieselstraat 132A, 3500 Hasselt, Godsheide
- Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Hasselt
- Pastorale eenheid: Sint-Franciscus Hasselt
- Parochie: Godsheide, O.L.V.-Bezoeking

1.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De eerstesteenlegging gebeurde op 16 april 1853. De kerk was volledig klaar op 3 oktober 1869.

De parochiekerk werd gebouwd in bouwstijl Eclecticisme en is een pseudo-basiliek. De kerk beschikt over een geveltoren.

b) Architecturale mogelijkheden

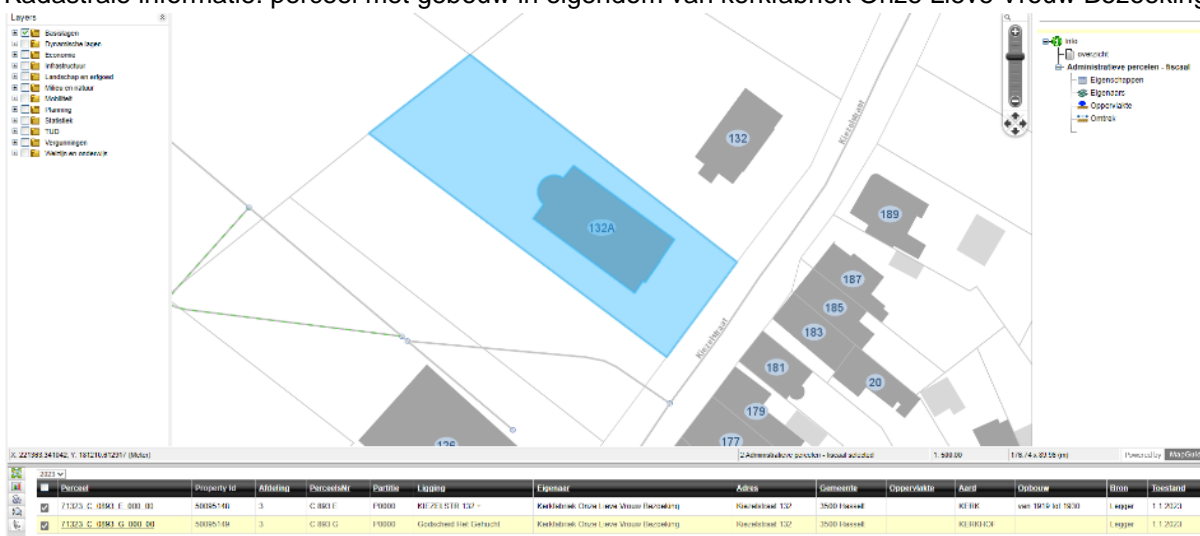
Het kerkgebouw is niet opdeelbaar.

c) Bouwfysische toestand

Het kerkgebouw is grotendeels in orde, verwarmingsinstallatie werd vervangen in 2019 wel zijn werken aan het dak (investering voorzien in 2024 en 2025) en aan de verlichting nodig.

1.3. Eigendomstoestand

Kadastrale informatie: perceel met gebouw in eigendom van kerkfabriek Onze Lieve Vrouw Bezoeking

Bescherming(en)

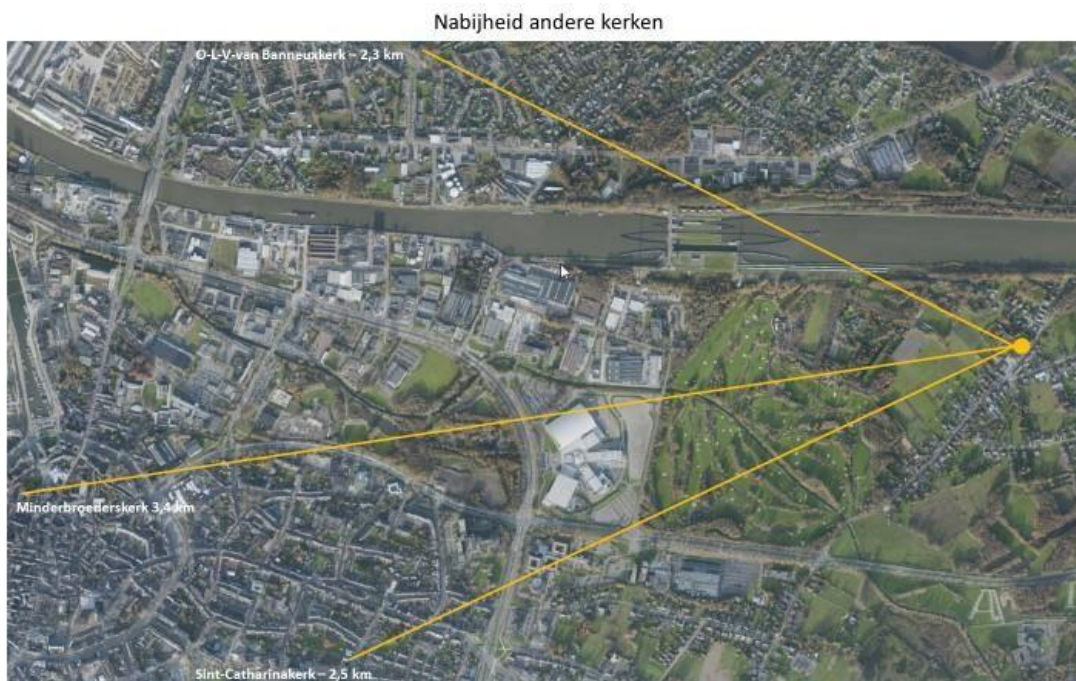
Gedeeltelijk beschermd:

Het orgel is beschermd per besluit gepubliceerd op 04/02/1976.

Het kerkgebouw is vastgesteld als bouwkundig erfgoed sinds 05/10/2009.

1.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

1.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Actueel wordt de O.L.V.-Bezoekingskerk gebruikt als parochiekerk. Wekelijks is er op dinsdagochtend om 8.30u een eucharistieviering; in de wintermaanden gaan de vieringen door in de pastorie. Elke vierde zaterdag van de maand is er een weekendviering in de kerk.

Daarnaast gaan er regelmatig lezingen door, o.a. 2-maandelijks door de Universiteit voor het Maatschappelijk Belang (UMB), orgel- en andere concerten.

Sedert januari 2022 is de kerk in medegebruik door de Servisch-Orthodoxe Parochie van Hemelvaart. Jaarlijks wordt er in juli het octaaf van de H. Odilia gehouden, een eucharistieviering, gevolgd door de verering van de relikwieën van de H. Odilia in de kerk. De aanwezigheid van de relikwieën bracht sinds 1855 duizenden mensen op bedevaart naar Godsheide. Er is een Broederschap van de H. Odilia actief. In juli trekt een processie door Godsheide en op kermismaandag gaat de eucharistieviering door in de kerk van Godsheide voor de overledenen van de parochie.

1.6. Beschrijving van het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De huidige functie van **parochiekerk** blijft behouden. De mogelijkheid tot weekend- en of weekdagvieringen blijft bestaan, afhankelijk van de pastorale evolutie. De kerk zal verder gebruikt worden voor doopsels, eerste communie- en vormselvieringen, uitvaarten en vieringen.

Het huidige medegebruik door de Servisch-Orthodoxe Parochie van Hemelvaart wordt ook in de toekomst verdergezet.

2. Guigoven, Sint-Quintinuskerk

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.1. Identificatie

Naam: Sint-Quintinuskerk

Geografische ligging

- Brandstraat z.n., 3723 Guigoven, Kortesse
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Sint-Truiden
- Parochie: Guigoven

Eigenaar: Kerkfabriek

Bescherming(en)

- Niet-beschermd
- Opgenomen in de inventaris van het Onroerend Erfgoed (ID: 32234)

2.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Samenvatting:

De Sint-Quintinuskerk is een eenvoudige neoclassicistische zaalkerk uit het midden van de negentiende eeuw. Het schip bestaat uit voor traveeën en het koor uit twee traveeën met een apsis. Aan de noordzijde tegen het koor is in het midden van de twintigste eeuw een kinderkapel gebouwd, vandaag de zogenaamd 'Magdalenazaal'. De kerk heeft een ingebouwde westtoren.

Het gebouw is opgetrokken uit baksteen met details in hardsteen en met een leien zadeldak. Het schip beschikt over pseudo-kruisribgewelven het koor over een straalgewelf.

Er zijn (onder andere) vijftiende-, zestiende- en achttiende-eeuwse beelden aanwezig.

Inventaris:**Beschrijving:**

Zuidwest-noordoost-georiënteerd en gedeeltelijk laag-ommuurd bedehuis, gelegen aan de hoek met de Beemdstraat en aan de noordzijde geflankeerd door een parking.

De eerste kerk, die dicht bij de Mombeek was gelegen, was zeker een hout- en leembouw, waarvan de verstening niet te achterhalen is; de fundamenten van de oude kerk, gelegen te midden van het kerkhof aan de Kasteelstraat, werden immers in de 19de eeuw afgebroken. Bij haar ontstaan was het een dochterkerk van de kerk van Wintershoven. Vanaf 1096 kwam het patronaatsrecht toe aan de abdij van Munsterbilzen. De huidige parochiekerk werd in 1850 onder pastoor Lambrechts in een vereenvoudigde neoclassicistische stijl aangevat, ter vervanging van de vroegere romaanse kerk, circa 1800 erg vervallen.

De kerk werd in 1932 door P. Heibüchel (Sint-Truiden) volledig van decoratieve en figuratieve beschilderingen voorzien, die nadien werden overschilderd. Restauratie in 1995 naar ontwerp van architect L. Vandeplas. De plattegrond beschrijft een schip van vier traveeën met ingebouwde westtoren en een koor van twee rechte traveeën met apsis, aan de rechterzijde geflankeerd door een sacristie uit de bouwperiode; aan de linkerzijde door een in 1955 aangebouwde kapel, het zogenaamde "Magdalenazaaltje". Bakstenen zaalkerk met afwerking van hardsteen, onder leien zadeldak. Toren met drie geledingen: de eerste is voorzien van een rondboogportaal; de tweede omvat een rondboognis met het beeld van Sint-Jozef en schouderstukken met borstbeelden van Sint-Petrus en -Paulus; rondbogige galmgaten op de derde bouwlaag; ingesnoerde naaldspits (leien). Bakstenen rondboogvensters op hardstenen lekdrempels in de zijgevels.

Beplesierd en beschilderd interieur met pseudo-kruisribgewelven tussen gordelbogen op gesculpteerde consoles. Koor met straalgewelf op dito consoles. Rondboogvormige triomfboog tussen schip en koor.

In 2021-23 werd de kerk omgebouwd tot een dorpsgeïntegreerde nevenbestemming volgens ontwerp van THV Hamonts Koen en Contour Architecten & Architectslab.

Het kerkkoor met sacristie en Magdalenalokaal werd behouden als polyvalent sacraal gedeelte in hoofdzaak bestemd voor eredienst en stille ruimte. De Magdalenazaal werd opgesplitst in een vergaderlokaal met sanitair en een portaal.

Het kerkschip werd via een schuifwand die koor en schip kunnen afscheiden, polyvalent ingericht voor sacrale bijeenkomsten maar ook voor culturele en sociale evenementen. Het doksaal werd behouden. Koor en kerkschip kunnen ook samen worden gebuikt in het bijzonder voor sacrale vieringen.

Tussen kerk en pastorij werd een foyer gebouwd voor polyvalent gebruik en met sanitaire voorzieningen en er werd een voorlopige kleine keuken voorzien in de voormalige doopkapel.

Er worden tijdelijk twee lokalen van de pastorij gebruikt als berging.

Het gehele gebouw blijft gewijd als kerk.

Mobilair:

Met uitzondering van een aantal waardevolle items werd de sacrale uitrusting uit de kerk verwijderd en ter beschikking gesteld aan andere kerken o.a. in Affligem, Zoutleeuw, Zonhoven, Wintershoven en Kielce (Polen).

De selectie gebeurde in overleg o.m. met Parcum en de gemeentelijke erfgoedschepen. Erfgoed Haspengouw deed al een plaats bezoek en Laura Mathijs zal in de loop van september 2024 overgaan tot aanpassing van de inventaris.

In het koorgedeelte werd behouden: Gepolychromeerde houten beelden: Maria-Magdalena, Jan van Steffenswert of atelier (circa 1520); Sint-Lucia, Luik of Tongeren (1460-1470); Sint-Rochus (15de eeuw); beeld van Sint-Quintinus (18de eeuw). Beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Altijddurende Bijstand, lindenhout, oorspronkelijk gepolychromeerd, afkomstig uit de gelijknamige, afgebroken kapel aan de Tongersesteenweg; drie van oorspronkelijk vier evangelisten, stuc (19de eeuw); kruisbeeld tussen schip en koor, eik (eerste helft 19de eeuw); beeld van Onze-Lieve-Vrouw Onbevleete Ontvangenis, hout (midden 19de eeuw). Het is de bedoeling dit O.L. Vrouwbeeld samen met het Rochusbeeld en nog andere attributen in een nog te realiseren beveiligde wandkast permanent te etaleren in het koor.

Een tafelaltaar met elementen van de oude communiebank (18de of 19de eeuw), rechts met medaillon met buste van Sint-Paulus, links met die van Sint-Pieter; doksaal uit de bouwperiode van de kerk; doopvont, hardsteen, roodkoperen deksel (midden 19de eeuw). Andere waardevolle attributen worden bewaard in de sacristie.

Bron: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Parochiekerk Sint-Quintinus, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/32234> (geraadpleegd op 10 mei 2017).

b) Bouwfysische toestand

De bouwfysische toestand van de kerk is erg goed na de recente renovaties.

Door de firma Renotec van Geel werd volgens plannen van Steenmeijer Architecten bv Kleine Pieter Potstraat 21 – 2000 Antwerpen in de loop van 2021/2023 de noodzakelijke onderhouds- en instandhoudingswerken uitgevoerd aan toren, daken en gevels.

De binnenkant van het gebouw werd tijdens de realisatie van de nevenbestemming grondig gerenoveerd en gebruiksgeschikt gemaakt voor polyvalent gebruik met inbegrip van de noodzakelijke uitrustingen.

Een bijkomende foyer met sanitaire ruimte werd gebouwd tussen kerk en pastorie; een beperkte kleine keuken is voorzien in het voormalig doopvont.

Er gebeurde aanpassingen aan de buitenterrassen.

c) Architecturale mogelijkheden

De Sint-Quintinuskerk van Guigoven (Kortesseme) is omgebouwd tot een polyvalent gebouw. Het Kerkkoor zal fungeren als stille ruimte die dagelijks toegankelijk zal zijn. Er zullen ook erediensten gehouden worden, maar de kerk zal ook dienen voor andere activiteiten, meer bepaald het kerkschip en de foyer.

Naast de kerk zijn uitbreidingsmogelijkheden, bijvoorbeeld de pastorie een nieuwe functie geven.

Na de realisatie van het nevenbestemmingsproject -voorlopig opgeleverd op 23 december 2022- is gebleken dat voor het functioneel gebruik van de polyvalente ruimte en het nieuwbouwwolume aanvullende werken noodzakelijk zijn. Er is geen volwaardige keuken aanwezig, er is onvoldoende bergingruimte en akoestische aanpassingen dringen zich op. Ook het meer bezielend inrichten van het sacraal gedeelte en de verfraaiing voor nuttig gebruik van de terrassen en de tuin met inbegrip van parkeermogelijkheid, zijn gewenste ingrepen die initieel geen deel uitmaakten van het project. De gerealiseerde voorzieningen zijn te beperkt om een verantwoorde rendabele exploitatie mogelijk te maken.

De bijhorende tuin kan heraangelegd worden tot een mooie trouwlocatie en ook voor andere buitenactiviteiten (tuinconcert, BBQ, recepties..) eventueel in combinatie met de polyvalente kerkruimte.

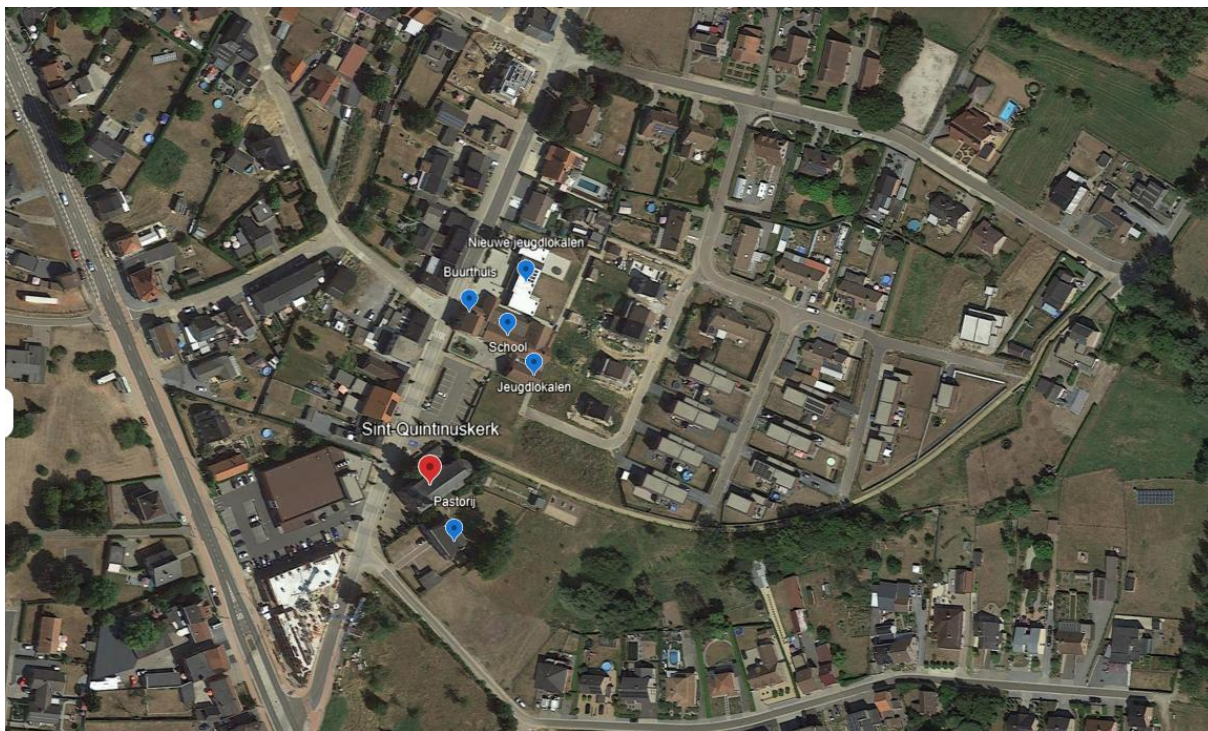
De integratie van de aangrenzende pastorie die in goede bouwfysische staat verkeert en waarvoor tegen het jaareinde 2024 de huurovereenkomst wordt stopgezet, biedt mogelijkheden en zal in de nabije toekomst geschikt gemaakt worden voor een permanente uitbating van het geheel en tevens met mogelijkheid tot een betere ondersteuning van het sacraal gebruik.

Het kerkbestuur heeft op 5 juni 2024 een subsidieaanvraag voor een haalbaarheidsonderzoek naar de uitbreiding van de bestaande nevenbestemming ingediend. Een studie met voorontwerpplannen en een gedetailleerde raming moet de haalbaarheid afdrukken van vereiste/mogelijke/gewenste infrastructuur-investeringen en interieurwerken die permanente uitbating van het buurthuis kunnen bewerkstelligen. De Vlaamse subsidie voor de opmaak van de haalbaarheidsstudie werd door het Vlaams Agentschap voor Binnenlands Bestuur op 13/8/2024 principieel goedgekeurd.

De Kerkfabriek zal dan ook de opdracht geven aan een architectenbureau om deze haalbaarheidsstudie op te maken.

Ook werd voor deze werken voor 2025 in het MJP een lening t.b.v. 200.000€ met gemeentelijke waarborg voorzien, nog aan te vullen met eigen kerkmiddelen en mogelijk nog verdere Vlaamse subsidie.

2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk maakt samen met de pastorie deel uit van een ensemble. De kerk ligt met de koorzijde aan een pleintje (tevens parking), waaraan zich ook het ontmoetingscentrum (*Den Hamel*), een schooltje en Chirolokalen bevinden. In Guigoven zijn er voor het overige weinig voorzieningen

2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

	Kortesseem	Wintershoven	Guigoven	Zammelen	Vliermaal	Vliermaalroot
Weekendvieringen	1 per week zaterdag	1ste, 3de en 5e zondag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Weekvieringen	5 vieringen per week*	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Uitvaarten, Huwelijken, Doopsels, ...	Ja	Ja	Beperkt	Beperkt	n.v.t.	n.v.t.
Kermisviering	Ja	Ja	Ja	Ja	n.v.t.	n.v.t.

Tabel: Overzicht kerkelijk gebruik Kortesseem

* Sinds januari 2021 vindt deze plaats ten huize van priester Jos Wolters

De Sint-Quintinuskerk is geen prioritaire kerk. In het sacraal gedeelte van de kerk kunnen nog steeds erediensten gehouden worden, maar de kerk kan nu ook gebruikt worden als eventlocatie voor o.a. trouwen, babyborrels, tentoonstellingen of optredens. Uniek in deze is dat een sacraal moment kan gecombineerd worden met bijhorend burgerlijke samenkomst- of feestmoment.

3. Hasselt, Heilig Hart

3.1. Identificatie

Naam: Heilig Hart

Geografische ligging
Heilig Hartplein 1, 3500 Hasselt
Limburg

Plaats in kerkelijke structuur
Bisdom: Hasselt
Dekenaat: Hasselt
Pastorale eenheid: Virga Jesse Hasselt
Parochie: Hasselt, Heilig Hart

3.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De kerk werd gebouwd tussen 1956 en 1962 onder leiding van architect Gustaaf Daniëls.

De parochiekerk werd gebouwd in bouwstijl Modernisme en is een zaalkerk. De kerk beschikt over een vrijstaande klokkentoren.

b) Architecturale mogelijkheden

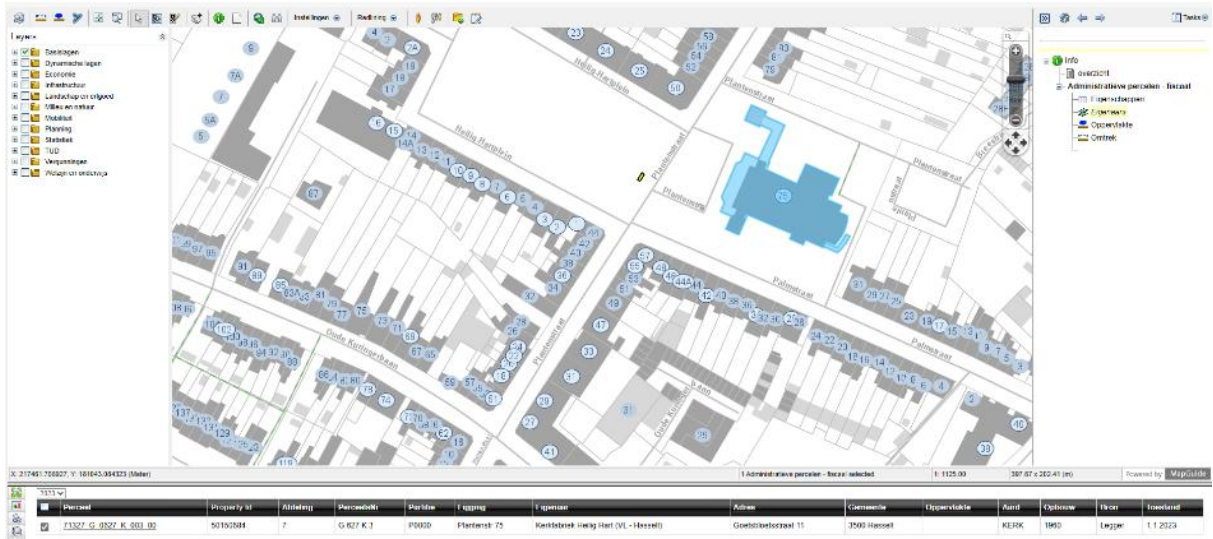
Het kerkgebouw is opdeelbaar.

c) Bouwfysische toestand

Het kerkgebouw kent enkele kapotte vensters.

3.3. Eigendomstoestand

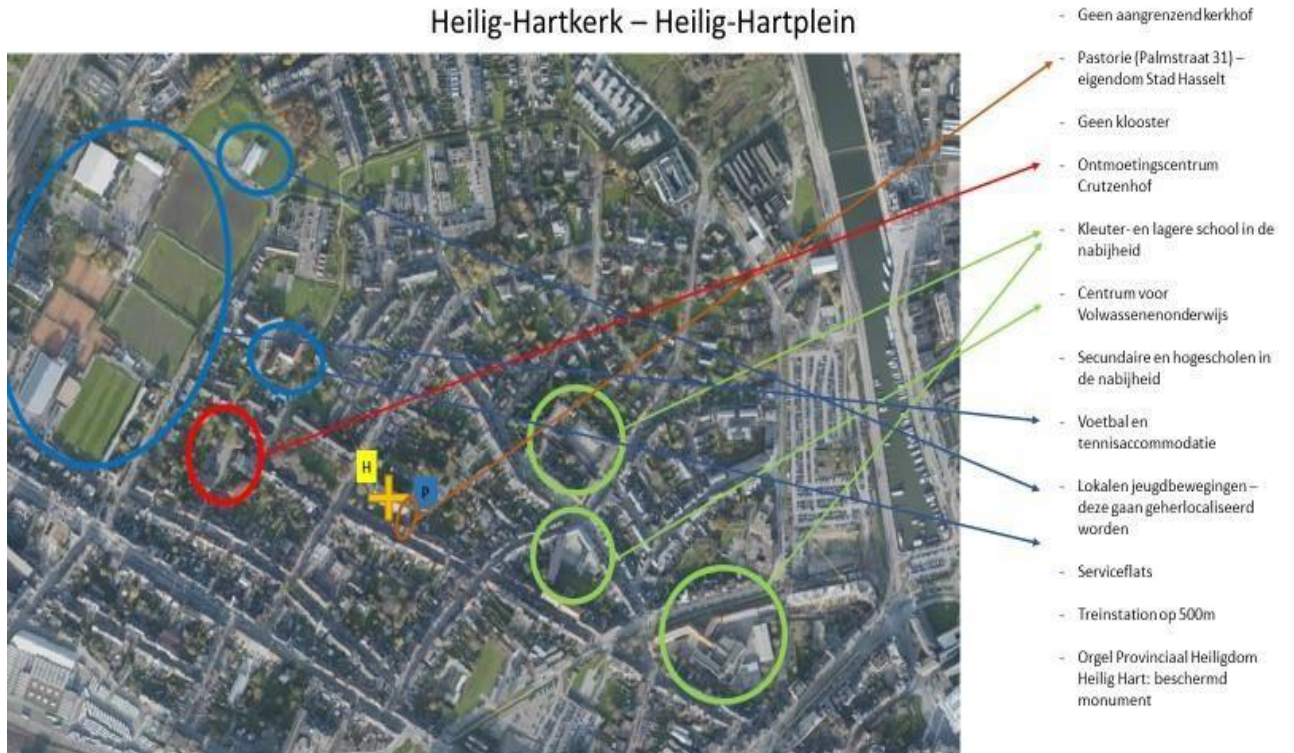
Kadastrale informatie: perceel met gebouw in eigendom van kerkfabriek Heilig Hart

Bescherming(en)

Gedeeltelijk beschermd. Het orgel is beschermd per besluit gepubliceerd op 30/06/2004. Het kerkgebouw is vastgesteld als bouwkundig erfgoed sinds 05/10/2009.

3.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

3.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Actueel wordt de Heilig Hartkerk niet meer gebruikt als parochiekerk. De parochie is samengevoegd met de parochie van Sint-Quintinus.

Voor het beschermd Cavallé-Coll-orgel, dat eigendom is van de stad Hasselt, is de zoektocht gestart voor een structurele duurzame oplossing.

3.6. Beschrijving van het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

Herbestemmingstraject begin 2025.

4. Hasselt, O.-L.-V.-van Banneux

4.1. Identificatie

Naam: O.-L.-Vrouw van Banneux

Geografische ligging

- Hazelarenlaan 23, 3500 Hasselt
- Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Hasselt
- Pastorale eenheid: Sint-Franciscus Hasselt
- Parochie: Hasselt, O.L.Vrouw van Banneux

4.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

In 1951 werd er een noodkerk opgericht, meer bepaald ten noorden van Hasselt. In 1968 werd de nieuwe kerk in gebruik genomen.

De parochiekerk werd gebouwd in bouwstijl Brutalisme en is een zaalkerk. De kerk beschikt over een vrijstaande klokkentoren.

b) Architecturale mogelijkheden

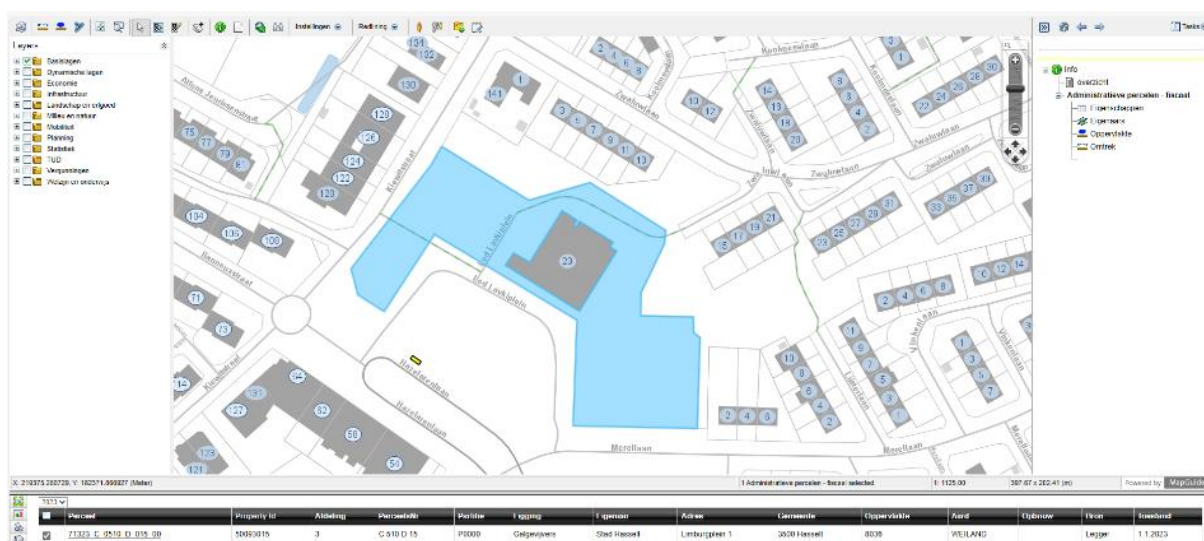
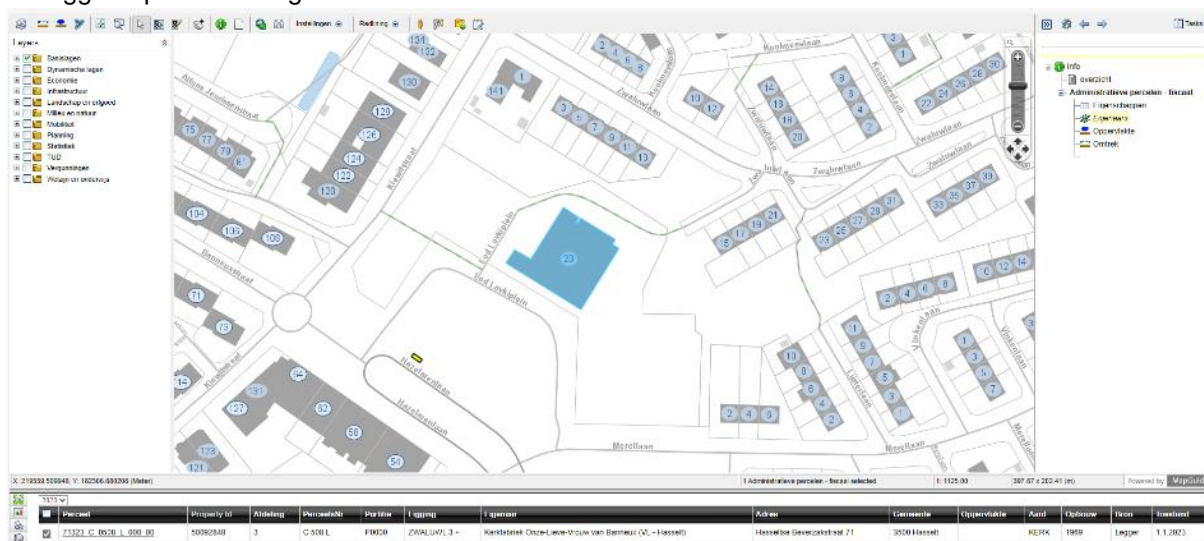
Het kerkgebouw is opdeelbaar. De winterkapel kent een capaciteit van 40 personen (oppervlakte 62 m²). Rond de architecturale mogelijkheden is in opdracht van de Stad Hasselt, met begeleiding van het Projectbureau herbestemming kerken, een studie uitgevoerd door de tijdelijke vereniging TRACE ; eindrapport 2 april 2019.

c) Bouwfysische toestand

Het dak van het kerkgebouw moet volledig worden vernieuwd : de dakbedekking is totaal versleten (diverse lekkages , zinkplaatsen met waterplassen) .
Op verscheidene plaatsen loskomende betonpanelen.

4.3. Eigendomstoestand

Kadastrale informatie: perceel met gebouw in eigendom van kerkfabriek Onze Lieve Vrouw van Banneux.
Omliggend perceel in eigendom van stad Hasselt.

Bescherming(en)

Niet beschermd.

4.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

4.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De kerk wordt momenteel gebruikt als kerk voor vieringen van de Koptische Christenen

4.6. Beschrijving van het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De Banneuxkerk zal herbestemd worden. De kerkfabriek bereikte een akkoord tot huurkoop met de Koptische Orthodoxe Kerk.

Opheffing van de parochie en samenvoeging met parochie Sint-Lambertus Kiewit is nog in voorbereiding.

5. Hasselt, Sint-Catharina

5.1. Identificatie

Naam: Sint-Catharina

Geografische ligging

- Sint-Katarinaplein 9A 3500 Hasselt
- Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Hasselt
- Pastorale eenheid: Virga Jesse Hasselt
- Parochie: Hasselt, Sint-Catharina

5.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Deze kerk werd op 25 november 1961 ingewijd ter ere van de Heilige Catharina van Alexandrië. Ze werd opgericht met het geld dat na het bombardement van de - ook aan de H. Catharina gewijde - begijnhofkerk in 1944 werd verkregen.

Als architect voor de bouw van de kerk werd de heer Louis Peeters (1915-1974) aangesteld en als aannemer fungeerde de firma Vandebos uit Alken.

Deze bakstenen kerk is uitgevoerd in moderne gotiek (neo-traditioneel). Het is een kruisbasiliek. Opvallend is het hoge zadeldak en het iets lagere zadeldak van het ingangsportaal, dat drie boogvormige ingangen kent en gesierd wordt door een Catharinabeeld. Links van het ingangsportaal bevindt zich een aangebouwde, vierkante toren met drie geledingen, gedekt door een tentdak. Rechts van het portaal vindt men een ronde doopkapel. Aan de buitenkant valt de soberheid van de bakstenen op.

In de toren hangen drie klokken, gewijd op 24 november 1963:

- Heilige Familieklok (1275 kg)
- Heilige Johannesklok (930 kg)
- Heilige Jacobusklok (580 kg), ontvangen van kerkfabriek St. Quintinus na de officiële overdracht van de oprichting van de parochie.

Achteraan in de kerk staat de Catharinaklok (147 kg) opgesteld, afkomstig van de oude gelijknamige begijnhofkerk. Deze klok in 1899 gegoten door klokkengieter Constant Sergeys.

Het interieur is sober, met slechts een klein aantal beelden en schilderijen. In het rechterzijaltaar staat een icoon van de Onze-Lieve-Vrouw van Altijddurende Bijstand. De icoon kon uit de gebombardeerde begijnhofkerk gered worden. Links bevindt zich een beeld van de H. Catharina met bijhorend wiel met reliekschrijn. Vooraan rechts in de kerk hangt een schilderij dat de badende H. Johannes Nepomuk afbeeldt, een heilige uit de tweede helft van de 14de eeuw.

Verder zijn er nog een aantal werken (tabernakel, ...) van E.H. Jozef Pasquasy, de eerste pastoor van deze parochie.

De keramieken kruisweg is afkomstig van de vroegere kerk van de Clarissen.

De vloer rond het altaar is van zwarte marmer in bleu belge.

Zowel het eikenhouten triomfkruis vooraan in de kerk (priesterkoor) als het reliëfbeeld van Sint-Catharina, gehouwen uit Franse steen, aan de voorgevel kerk zijn ontwerpen van de beeldhouwer Victor Beirens (1928-2022) . Vic Beirens was docent aan St. Lukas Hasselt.

De communiebank met eucharistische symbolen en de biechtstoelen zijn van de hand van de Neerpeltse kunstenaar Willy Ceysens (1929-2007).

De doopvont in de doopkapel werd uit één blok arduin gehouwen.

Het pijporgel (niet beschermd) werd in 1964 aangekocht van het Klein Seminarie van Sint-Truiden. Het grootste deel van het klinkende deel (het pijpwerk) is afkomstig van de Duitse bouwer Roethinger uit Straatsburg. Oorspronkelijk was dit orgel afkomstig uit het Groothertogdom Luxemburg (kerk van Niederkorn) en werd in 1956 overgebracht naar het klein seminarie te Sint-Truiden door orgelbouwer Kamp.

Het orgel werd door orgelbouwer Verschuere uit Tongeren naar de Sint-Catharinakerk verplaatst en op 30 april 1967 ingewijd. Het werd aangevuld en omgebouwd tot de huidige omvang. Na deze ombouw is enkel een deel van het pijpwerk dus nog van de oorspronkelijke bouwer. Alle overige delen zijn verdwenen en door Verschuere vervangen door moderner houtwerk zoals multiplex en blokplaat. Het orgel heeft een elektro-pneumatische fabrieksmatige windlade. Deze besturingswijze was in de jaren vijftig en zestig gangbaar en zelfs modern.

Om de vastgestelde slijtages en tekortkomingen te herstellen heeft Orgelbouw Marc Nagels het orgel in 2021 een grote revisie en intonatie (stemming) gegeven.

Enkele data:

- Aanbesteding van de werken werd toegewezen in 1958.
- Eerstesteenlegging, door Mgr. Van Zuylen, op 22 april 1959.
- Eerste eucharistieviering op 14 oktober 1961, voorgegaan door EH Boelen, deken van Hasselt.
- Erkenning van de kerk als officiële parochiekerk op 11 september 1961 en installatie van E.H. Jozef Pasquasy (1913-2007) als eerste pastoor op 19 november 1961.
- Op 25 november 1961 werd de kerk ingewijd door Mgr. Van Zuylen.
- De kerk werd op 27/11/1968 officieel overgedragen van de kerkfabriek Sint-Quintinus naar de kerkfabriek van de Sint-Catharinaparochie.

b) Architecturale mogelijkheden

De middenruimte van het kerkgebouw is eventueel opdeelbaar mits bouwtechnische aanpassingen. Verder bevindt zich aan de ene zijde een winterkapel, met aangrenzende kelder- en zolderruimte, verdeeld in vergaderzalen. Aan de andere zijde ligt er naast de sacristie een ruimte die fungeert als parochiesecretariaat.

De technische ruimte met verwarmingsketel bevindt zich in de kelder.

c) Bouwfysische toestand

Het kerkgebouw is qua basisstructuur in goede staat

In 2004 werd de verlichting gemoderniseerd en in 2011 het interieur geschilderd.

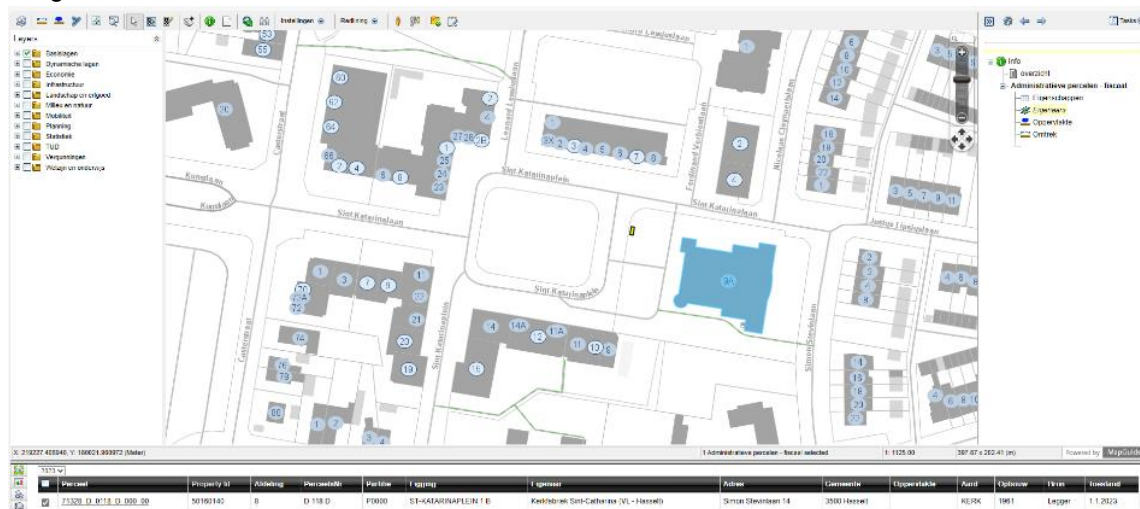
De verwarmingsinstallatie werd in 2017 vernieuwd (warme lucht).

De buitentrappen werden in 2019 heraangelegd om de veiligheid te verbeteren.

De daken en de goten waren in slechte staat, evenals een deel van het metselwerk van de toren (betonrot). Tevens waren de veiligheidsvoorzieningen op de zolder van de kerk onbestaande. De werken hiervoor (restauratie, aanpassingen, verbeteringen, ...) zijn gestart in augustus 2024 en zullen midden 2025 voltooid worden.

5.3. Eigendomstoestand

Kadastrale informatie: perceel met gebouw in eigendom van kerkfabriek Sint-Catharina. Omliggend perceel in eigendom van stad Hasselt.

Bescherming(en)

niet beschermd.

5.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Sint-Catharinakerk – Sint-Katarinaplein

- Geen aangrenzend kerkhof
- Pastorie (Simon Stevinlaan 14) - eigendom Stad Hasselt
- Geen klooster
- Ontmoetingscentrum Sint-Katarina
- Kleuter- en lagere school in de nabijheid
- Provinciale secundaire school en op 600m een volgende
- Voor de publieke ruimte in deze omgeving werd een visie opgemaakt binnen het **Masterplan Publieke Ruimte Casterwijk**
- **BPA 15 sexto Casterwijk** is van toepassing

5.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Actueel is de Sint-Catharinakerk in restauratie. Na de restauratie zal de Sint-Catharinakerk opnieuw gebruikt worden als parochiekerk gezien ze een centrum van een sterk liturgisch leven is. Wekelijks is er een zondagsliturgie, die opgeluisterd wordt door het Sint-Catharinakoor, begeleid door een dirigent en ondersteund door orgelmuziek.

Tevens heeft de kerkraad van de kerk van Sint-Catharina de Eritrese-orthodoxe kerkgemeenschap ruimte gegeven ('gastgebruik') om hun geloof te beleven (één tot twee maal per maand).

Daarnaast vinden er in de parochiekerk maandelijks druk bijgewoonde familievieringen plaats. Verder zijn er jaarlijks de vieringen van eerste communie en vormsel en ad hoc vinden er doop- of huwelijksplechtigheden plaats alsook of begrafenissen.

Sinds enkele jaren worden er in de kerk jaarlijks diverse koorconcerten georganiseerd. De kerk is tijdens de hele dag publiek toegankelijk voor bezoekers.

5.6. Beschrijving van het toekomstige gebruik en de toekomstige functie

De huidige functie van de Sint-Catharinakerk als **parochiekerk** blijft behouden in de toekomst: weekendviering op zondag, doopsels, eerste communie- en vormselvieringen voor de pastorale eenheid, uitvaarten en huwelijken.

6. Hasselt, Sint-Martinus

6.1. Identificatie

Naam: Sint-Martinus

Geografische ligging
Sint-Martinusplein 3, 3500 Hasselt
Limburg

Plaats in kerkelijke structuur
Bisdom: Hasselt
Dekenaat: Hasselt
Pastorale eenheid: Virga Jesse Hasselt
Parochie: Hasselt, Sint-Martinus

6.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De kerk werd voltooid en ingezegend op 11 november 1967.

De parochiekerk werd gebouwd in een onbepaalde bouwstijl en is zaalkerk. De kerk beschikt over een vrijstaande klokkentoren.

b) Architecturale mogelijkheden

Het kerkgebouw kent een winterkapel welke afzonderlijk te gebruiken is met een capaciteit van +/- 60 personen. Achter de winterkapel bevindt zich nog een afzonderlijk te gebruiken vergaderruimte met een capaciteit van +/- 50 personen. Het kerkgebouw kent een sacristie en een voorraadruimte. De voorraadruimte en het CV-lokaal zijn onderkelderd.

c) Bouwfysische toestand

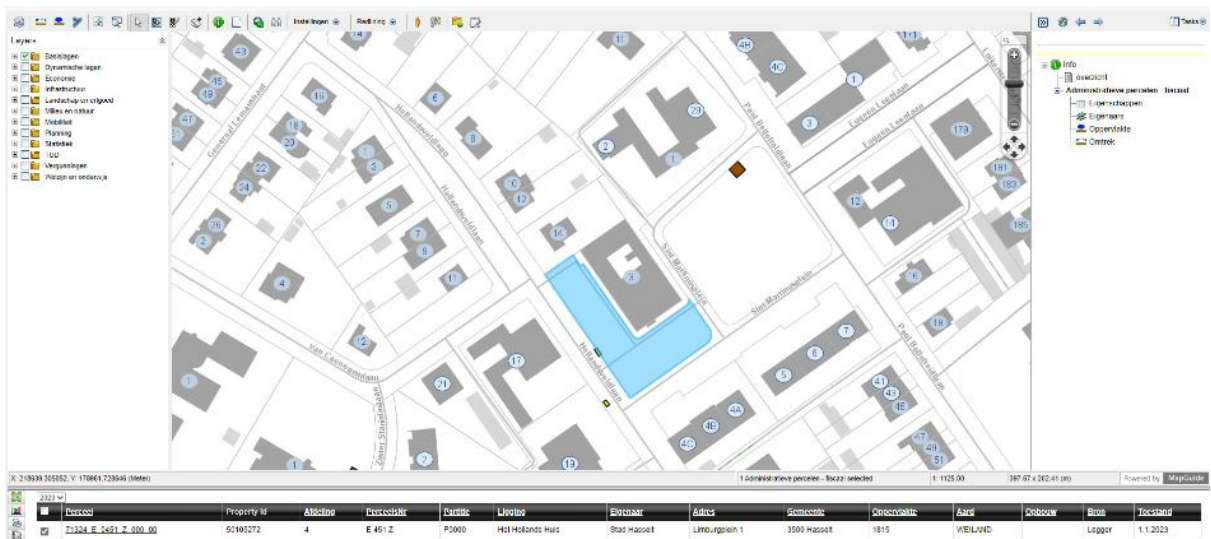
De centrale verwarming is vernieuwd en op aardgas aangesloten.

6.3. Eigendomstoestand

Kadastrale informatie: perceel met gebouw in eigendom van kerkfabriek Sint Martinus. Omliggend perceel in eigendom van stad Hasselt.

Perceel	Oppervlakte	Afmeting	Perceelnaam	Partitie	Opbouw	Eigendom	Adres	Commissie	Oppervlakte	Aand	Opbouw	Vaak	Toestand
21324_E_1851_1_000_00	20830.1315	4	E 451 L	P0000	St-Abramsruiteren 1	Kerkfabriek Sint-Martinus (VL-Hasselt)	Kruisstraat 11	3500 Hasselt		KERK	1867	Lepper	1.1.2023

Perceel	Property id	Afmeting	Perceelnaam	Partitie	Opbouw	Eigendom	Adres	Commissie	Oppervlakte	Aand	Opbouw	Vaak	Toestand
21324_E_2449_1_000_00	50104400	4	E 440 N	P0000	Hot Holland's Huus	Stad Hasselt	Limburgse 1	3500 Hasselt	501	W/E/LAND	Loggia		1.1.2023

Bescherming(en)

Niet beschermd.

6.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Sint-Martinuskerk – Sint-Martinusplein

- Geen aangrenzend kerkhof
- Pastorie (Hollandsveldlaan 14) – eigendom Stad Hasselt
- Geen klooster
- Geen ontmoetingscentrum
- Kleuter- en lagere school in de nabijheid
- Secundaire en hogescholen in de nabijheid
- Kinderopvang "De Hummeltjes" + Het Hummelhuis

6.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Actueel wordt de Sint-Martinuskerk gebruikt als parochiekerk. Elke tweede zondag van de maand is er een eucharistieviering, elke vierde zondag van de maand is er een viering van Woord & Communie. Sinds november 2014 is er medegebruik door de erkende Grieks-Orthodoxe parochie Drie Hiërarchen, zij zijn gehuisvest in een afzonderlijke ruimte (vroegere winterkapel).

6.6. Beschrijving van het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De huidige functie van **parochiekerk** blijft behouden. Er blijft de mogelijkheid tot een weekendviering, afhankelijk van de mogelijkheden en pastorale evolutie. Het medegebruik door de erkende Grieks-Orthodoxe parochie Drie Hiërarchen blijft behouden.

7. Hasselt, Sint-Quintinus Kathedraal

7.1. Identificatie

Naam: Sint-Quintinus

Geografische ligging

- Vismarkt z/n, 3500 Hasselt
- Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Hasselt
- Pastorale eenheid: Virga Jesse Hasselt
- Parochie: Hasselt, Sint-Quintinus

7.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De Sint-Quintinuskerk werd in 1967 kathedraal (bisschopskerk) bij de oprichting van het bisdom Hasselt. Het gebouw is tegelijkertijd de parochiekerk van de Sint-Quintinusparochie binnen de pastorale eenheid Virga Jesse Hasselt.

Sinds de 7de eeuw bestond er aan de Helbeek een Sint-Quintinusdevotie. Circa 1100 werd Hasselt een parochie, voorzien van een romaanse kerk, welke vanaf 1218 onder het patronaat van de abdij van Herkenrode stond. Van de romaanse kerk rest alleen de onderbouw van de 12de-eeuwse toren. De bovenbouw is in vroeg gotische stijl opgetrokken circa 1250.

In de tweede helft van de 14de eeuw begon de bouw van de kapellen tegen de zijbeuken. Deze namen geleidelijk in aantal toe. De middenbeuk, het transept en het koor werden tussen 1406 en 1448 opgetrokken. De gewelven dateren van een bouwcampagne uit het midden van de 15de eeuw. In de tweede helft van de 15de eeuw werden de kapellen tegen de zijbeuken op uniforme wijze vergroot; op die manier werd de kerk in feite vijfbeukig. In 1510 werd een kooromgang met transkapellen gebouwd. De torenspits dateert uit de 18de eeuw. Van 1862 tot 1879 werd het gebouw gerestaureerd door architect J. Delsaux. Uit deze periode dateren de toevoegingen van de traptorentjes tegen de westelijke gevel, de finalen en spuwvers.

Bij opgravingen in de kerk, naar aanleiding van de aanleg van vloerverwarming, werden sporen teruggevonden van een constructie die kan gedateerd worden in de 9de eeuw. Paalsporen van zware houten staanders geven aan dat de constructie 6 à 7 meter breed en minstens 9 meter lang moet geweest zijn met een smallere oostzijde. Het gebouw lag parallel binnen de grondvesten van de latere romaanse kerk. Mogelijk gaat het om de sporen van een houten kapel die de romaanse kerk vooraf ging. Uit dezelfde periode stammen ook enkele graven.

De plattegrond van de kerk bestaat uit een driebeukig schip van drie traveeën met ingebouwde, vierkante weststoren met twee traptorentjes tegen de westelijke gevel, drie zuidelijke zijkapellen en twee noordelijke zijkapellen, een transept van één travee, een koor van twee rechte traveeën en een vijfzijdige sluiting, met kooromgang, vier transkapellen, twee sacristieën en een bergplaats. De kathedraal is toegankelijk via twee westelijke portalen en een noordelijke en zuidelijke portaal in de respectievelijke transeptarmen.

De toren heeft vier geledingen. De romaanse onderbouw van ijzerzandsteen is voorzien van twee vroeg gotische zandstenen spitsboogvensters en wordt vrijwel volledig ingebouwd door de gotische gedeelten ten noorden en ten zuiden en de neogotische toevoegingen aan de westelijke gevel. De overige geledingen zijn van mergelsteen, gescheiden door waterlijsten. De tweede geleding heeft lisenen in de vorm van spitsbogen, de derde in de vorm van driepasbogen. Op elke zijde van de vierde geleding zijn er twee spitsboogvormige galmgaten in ingediepte gevelvelden, bovenaan afgewerkt met boogfriezen, aangebracht.

De ingesnoerde naaldspits (leien) heeft op halve hoogte een opengewerkte lantaarn. De octogonale, neogotische traptorentjes van drie geledingen hebben een piramidaal dak. De muren van de bakstenen middenbeuk onder zadeldak (leien) zijn verlevendigd met geometrische motieven van gesinterde baksteen. De traveeën worden gemarkeerd door luchtbogen en spitsboogvormige, zandstenen bovenlichten. De zijbeuken, opgetrokken in mergelsteen, zijn naar Brabantse wijze afgewerkt met kapelgevels en haakse zadeldaken. De haaks op elkaar geplaatste steunberen hebben vijf versnijdingen en een zandstenen afwerking. De spitsboogportalen hebben een gotische profilering, pinakels, hogers en een kruisbloem.

In het bakstenen koor zijn er steunberen tussen de traveeën aangebracht. De zandstenen spitsboogvensters hebben maaswerk. Aan de bakstenen kooromgang zijn kapellen onder schilddaken aangebouwd. De spitsboogvensters zijn uitgewerkt met maaswerk in gotische flamboyante stijl. Tussen de kapellen bevinden zich de lage sacristieën en de berggruimte.

Het interieur vertoont een basilicale opstand. De zuilen hebben een ronde kalkstenen sokkel en een smal kapiteel dat is afgewerkt met gestileerde bloemen. Op de kapitelen komen de geprofileerde, spitsboogvormige scheibogen neer. De spitsboogvormige bovenlichten zijn uitgewerkt met maaswerk. De overwelfing van de middenbeuk gebeurt door middel van kruisribgewelven tussen spitsboogvormige gordelbogen. De ribben rusten op colonetten met versierde kapiteeltjes, gedragen door de kapitelen van de zuilen. De gewelfsleutels zijn versierd.

De zijbeuken hebben een gelijkaardige overwelfing, gedragen door halfzuilen, aanleunend tegen de pijlers met een geprofileerde spitsboogarcade die de scheiding vormen met de zijkapellen. Laatstgenoemde zijn voorzien van kruisribgewelven. De muren zijn verlevendigd met gotische traceringen.

De kruising wordt overkraagd door een stergewelf met versierde gewelfsleutels, gedragen door bundelpijlers. Boven de transeptarmen zit een kruisribgewelf op bundelpijlers. De rechte koortravee wordt overwelfd door middel van een kruisribgewelf op bundelpijlers met schalken. De muren zijn versierd met maaswerk. Boven de koorluiting zit een stralgewelf. Boven de kooromgang zijn kruisribgewelven aangebracht. De kooromgang is van de transkapellen gescheiden door spitsboogarcaden op kalkstenen

zuilen met bladkapiteel. De transkapellen hebben stergewelven, sommige eenvoudige, zoals de twee kleine oostelijke kapellen, de andere met een vrij ingewikkeld patroon (de noordelijke en zuidelijke kapel).

De zuilen van de midden- en zijbeuken zijn voorzien van kleine muurschilderingen uit de 14de en 15de eeuw.

Meubilair

reeks schilderijen, waaronder "De Calvarieberg" van D. Lampsonius (1576)
reeks merkwaardige houten beelden (15de, 16de en 17de eeuw)
triumfkruis, gepolychromeerd hout (15de eeuw)
renaissance koorgestoelte (1549)
barokke preekstoel (1637) en dito biechtstoelen
doksaal in Lodewijk XVI-stijl, met orgel in classicistische stijl
koperen doopvont (1700)
koperen renaissance-koorlezenaar (1536)
sacramentshuis (1528?)
houten portaal in het transept, afkomstig van het augustijnenklooster (circa 1600).

b) Architecturale mogelijkheden

De kathedraal is niet opdeelbaar.

c) Bouwfysische toestand

De kathedraal is in goede staat.

De installaties verwarming, elektriciteit, geluid en video werden in 2020 vernieuwd.

De gehele dakconstructies van het schip en kooromgang werden gerestaureerd tussen 2020 en 2023.

De toren, eigendom van Stad Hasselt, wordt momenteel vernieuwd.

De toren zelf, 63 meter hoog, herbergt het beiaardmuseum.

De beiaard hangt op 36 meter hoogte en weegt 7769 kilogram met een klavier uit de 18de eeuw en het oude torenuurwerk uit 1911. De klok waar dat aan is gekoppeld, dateert van 1899.

De zwaarste luiklok weegt zomaar even 3175 kilogram.

Onderweg naar de klokkengalerij krijg je een adembenemend uitzicht over Hasselt en maak je kennis met de tijd: beieren op kleine klokjes, een oude beiaard bespelen en een luiklok luiden. In de toren is ook nog de originele 18de-eeuwse trommel te bekijken.

7.3. Eigendomstoestand

Toren is eigendom van de Stad Hasselt.

Kerkschip en kooromgang in erfpacht bij het Kerkfabriek Sint Quintinus Hasselt (Concordaat van 15 juli 1801, afgesloten tussen paus Pius VII en Napoleon Bonaparte).

The screenshot shows a GIS application interface. The main map displays a street grid in Hasselt with numerous numbered blue circular markers indicating property parcels. A central blue area represents a pond or lake. The interface includes a legend on the left, a toolbar at the top, and a data table at the bottom.

Property id	Address	Decennialité	Electric	Levelling	Block	Address	Section	Decennialité	Area	DOBouw	Book	Folio
71022_H_5335_A_000_00	2121-00100	1	H 330 A	FW100	VISN/VRT 1 -	Stad Hasselt	Limborgsklein 1	3500 Hasselt	KERK	van 1875 tot 1899	Legger	1.1.2023

Bescherming(en)

Beschermd als monument sinds 30/12/1933 en vastgesteld als bouwkundig erfgoed sinds 01/02/2018.

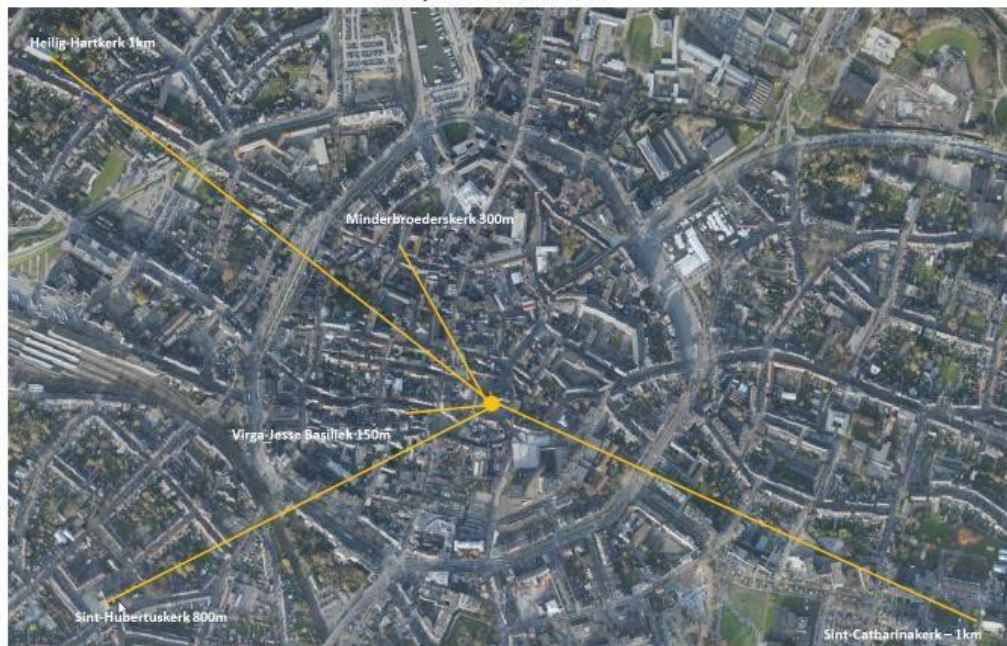
7.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Sint-Quintinskathedraal - Kortstraat

- Geen aangrenzend kerkhof
- Pastorie?
- Geen ontmoetingscentrum
- Kleuter- en lagere school in de nabijheid
- Secundaire en hogescholen in de nabijheid
- Treinstation op 750m
- Sint-Quintinskathedraal: beschermd monument

Nabijheid andere kerken

7.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De Kathedraal is een bisschopskerk. Van hieruit gaat een sterke pastorale impuls uit die aan de gelovigen van het hele bisdom ten goede komt. De Kathedraal fungeert ook als zondagskerk. Zo is er wekelijks een eucharistieviering op zaterdag om 17.00u en op zondag om 11.00u. Doop-, eerste communie- en vormselvieringen voor de pastorale eenheid vinden hier plaats, evenals uitvaarten en huwelijken.

Pontificale vieringen, de oecumenische viering, vesperdiensten, de dekenale verspreiding van het vredeslicht, het Te Deum en tal van andere belangrijke vieringen vinden hier jaarlijks plaats.

De Kathedraal speelt, samen met de Virga-Jessebasiliek, een belangrijke rol bij de viering van de zevenjaarlijkse Virga Jessefeesten.

Regelmatig fungeert de Kathedraal als locatie voor concertuitvoeringen i.s.m. lokale koren en muziekensembles en met het CCHa. De stedelijke orgelconcerten gaan door op het Binvignat-Houdtappelorgel, elke eerste zaterdag van de maand.

De onthaalfunctie naar een groter publiek vanuit dit kerkgebouw zal nog meer gestalte krijgen. De Kathedraal is de hele dag open voor het publiek en verwelkomt vele bezoekers uit binnen- en buitenland.

7.6. Beschrijving van het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De huidige functie van de Sint-Quintinskathedraal als **zondags- en bisschopskerk** en alle overige functies blijven behouden in de toekomst: weekendvieringen op zaterdag en zondag, doopsel, eerste communie- en vormselvieringen voor de pastorale eenheid, uitvaarten en huwelijken.

8. Hasselt, Virga Jessebasiliek

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

8.1. Identificatie

Naam: Virga Jessebasiliek

Geografische ligging

- Kapelstraat 12, 3500 Hasselt
- Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Hasselt
- Pastorale eenheid: Virga Jesse Hasselt
- Parochie: Hasselt, Sint-Quintinus

8.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De eerste kapel, de zogenaamde Clerckenkapel dateert uit 1334; het miraculeuze beeld van Onze-Lieve-Vrouw Virga Jesse werd hier vereerd. In 1728 werd een nieuwe kapel gebouwd naar ontwerp van D. Verstraete (jaartal op het entablement der westgevel), en ingewijd in 1731; de torenspits werd in 1740 afgewerkt. In 1944 werd de kerk tijdens een bombardement grotendeels verwoest, en in 1950-1952 naar ontwerp van architect E. Vreven in de oorspronkelijke toestand heropgebouwd. De binneninrichting dateert van 1798-1802.

Laat-barokke, vroeg-classicistische kerk waarvan de plattegrond een éénbeukig schip van drie traveeën ontvouwt met gedeeltelijk ingebouwde, vierkante westtoren, transept van één travee met halfronde sluiting en sacristie, aangebouwd tegen de zuidzijde.

Bakstenen gebouw op een kalkstenen sokkel, met mergelstenen hoekbanden aan de steunberen, die de traveeën markeren.

Toren van twee geledingen, waarvan de zuidgevel der onderste geleding opgevat is als voorgevel: rondboogportaal in een rechthoekige, geblokte omlijsting van arduin met volutevormige sluitsteen en entablement waarboven een met klauwstukken geflankeerde, gezwenkte bekroning; op de geprofileerde

druiplijst een rondboogvenster in een rechthoekige omlijsting met uitgespaarde zwikken, neuten, imposten, trapezoidale sluitsteen en geprofileerde druiplijst; de gevel is afgelijnd met mergelstenen pilasters met hoge hardstenen sokkels en Korinthische kapitelen, die het entablement dragen dat de gevel bekroont; dit entablement is voorzien van bakstenen panelen, waartussen het jaartal 1728, en draagt een gebogen fronton, geflankeerd door siervazen; boven het fronton een rondboognis met geprofileerde druiplijst en Onze-Lieve-Vrouwebeeldje. De bovenste geleding is op elke zijde voorzien van twee rondboogvensters in een mergelstenen omlijsting met negblokken. Klokvormige spits met twee achtkantige lantaarns.

Schip onder zadeldak (leien). Rondboogvensters in een mergelstenen omlijsting met neuten, imposten en trapezoidale sluitsteen. De gevels van de transeptsarmen zijn afgelijnd met Korinthische pilasters en entablement zoals de westgevel; het entablement van de noordelijke transeptarm draagt het jaartal 1950.

Bepoeterd interieur: kruisribgewelven tussen brede, met stucwerk versierde rondboogvormige gordelbogen, die rusten op licht uitspringende pilasters met Korinthisch kapiteel; brede, van stucwerk voorziene ribben boven de kruising en in het straalgewelf der apsis.

Mobilair: Ondanks de opvoering van de klokken in 1943 door de bezetters en de verwoesting van het gebouw in de nacht van 3 op 4 november 1944 bleef het grootste gedeelte van het mobilair bewaard, waaronder het gotische gepolychromeerde eiken beeld van Onze-Lieve-Vrouw Virga Jesse (14de eeuw).

Barok hoofdaltaar met beelden van Sint-Bernardus en Onze-Lieve-Vrouw, marmer, door J. Delcour (1681); classicistische, marmeren zijaltaren, afkomstig uit Herkenrode. Marmeren communiebank (19de eeuw); biechtstoelen (19de eeuw); orgel (18de eeuw); marmeren deuromlijstingen (18de eeuw).

Barok grafmonument van abdis Anna Catherina de Lamboy, met voorstelling van de graflegging van Christus, marmer, door A. Quellinus de Jonge (1675); rococo grafmonument van abdis Barbe de Riviere d'Arschot, met voorstelling van de verrijzenis, marmer, door L. Delvaux (1744).

b) Architecturale mogelijkheden

De Basiliek is niet opdeelbaar.

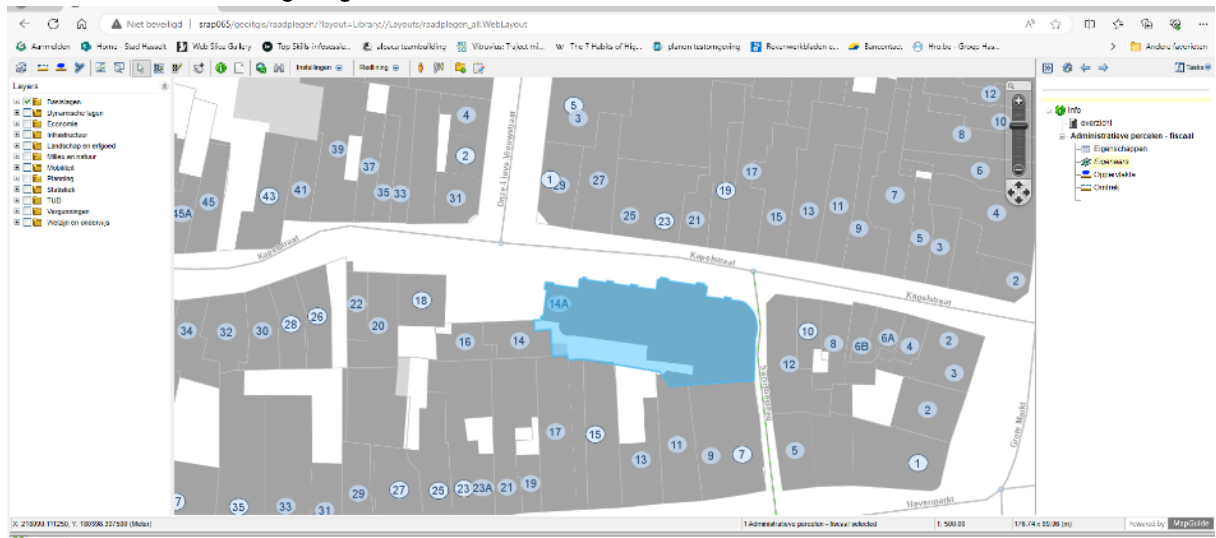
c) Bouwfysische toestand

Het volledige interieur van de basiliek werd in 2015/2016 gerestaureerd naar aanleiding van de Virga Jesse-feesten 2017.

Het dossier voor de restauratie van de toren wordt momenteel voorbereid.

8.3. Eigendomstoestand

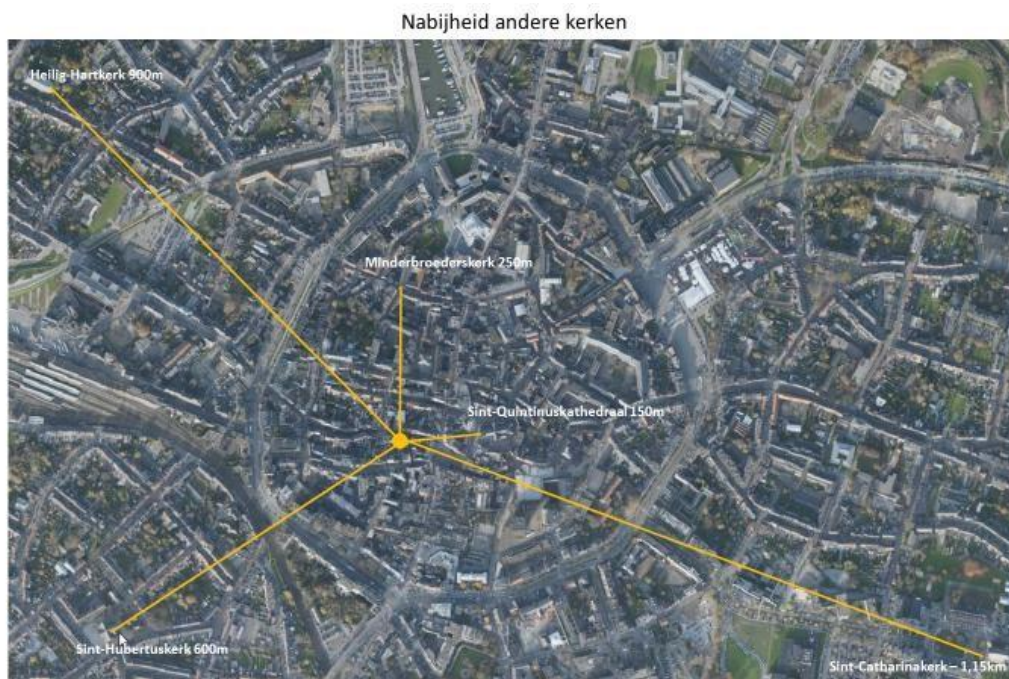
Kadastrale info: Volledige eigendom van de Kerkfabriek Sint. Quintinus Hasselt.

Bescherming(en)

Beschermd als monument sinds 13/10/1980 en als vastgesteld bouwkundig erfgoed sinds 01/12/2018.

8.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

8.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Actueel wordt de Virga Jessebasiliek gebruikt als bedevaartkerk, zij heeft een belangrijke rol bij de verering van Onze Lieve Vrouw “Virga Jesse” en bij de viering van de zevenjaarlijkse Virga Jessefeesten in Hasselt. Elke weekdag is er een eucharistieviering om 17.30u en op zondag om 10.00u.

Regelmatig fungeert de Basiliek als locatie voor concertuitvoeringen i.s.m. lokale koren en muziekensembles en met het CCHa.

De onthaalfunctie naar een groter publiek vanuit dit kerkgebouw zal nog meer gestalte krijgen. Zij is de hele dag open voor het publiek.

8.6. Beschrijving van het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De huidige functie van de Virga Jessebasiliek als **bedevaatskerk** en alle overige functies blijven behouden in de toekomst: weekendviering op zondag, weekdagvieringen, uitvaarten en huwelijken.

9. Kermt, O.-L.-V.-Tenhemelopneming

9.1. Identificatie

Naam: O.-L.-Vrouw Tenhemelopneming

Geografische ligging
Diestersteenweg 210, 3510 Kermt
Limburg

Plaats in kerkelijke structuur
Bisdom: Hasselt
Dekanaat: Hasselt
Pastorale eenheid: Sint-Elisabeth Hasselt
Parochie: Kermt, O.L.Vrouw-Tenhemelopneming

9.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De onderbouw van de romaanse toren dateert van 1120 en de bovenbouw en gotische toren van 1512. In 1770 werd het kerkgebouw vervangen. In 1911 werden het koor en transept uitgebreid.

De parochiekerk werd gebouwd in vier bouwstijlen en is een pseudo-basiliek met transept. Het schip werd gebouwd in bouwstijl 'classicisme', de toren is in 'gotiek', het transept en de toren zijn 'neoclassicisme' en de onderste geledingen van de toren zijn 'romaans'. De kerk beschikt over een vrijstaande klokkentoren.

b) Architecturale mogelijkheden

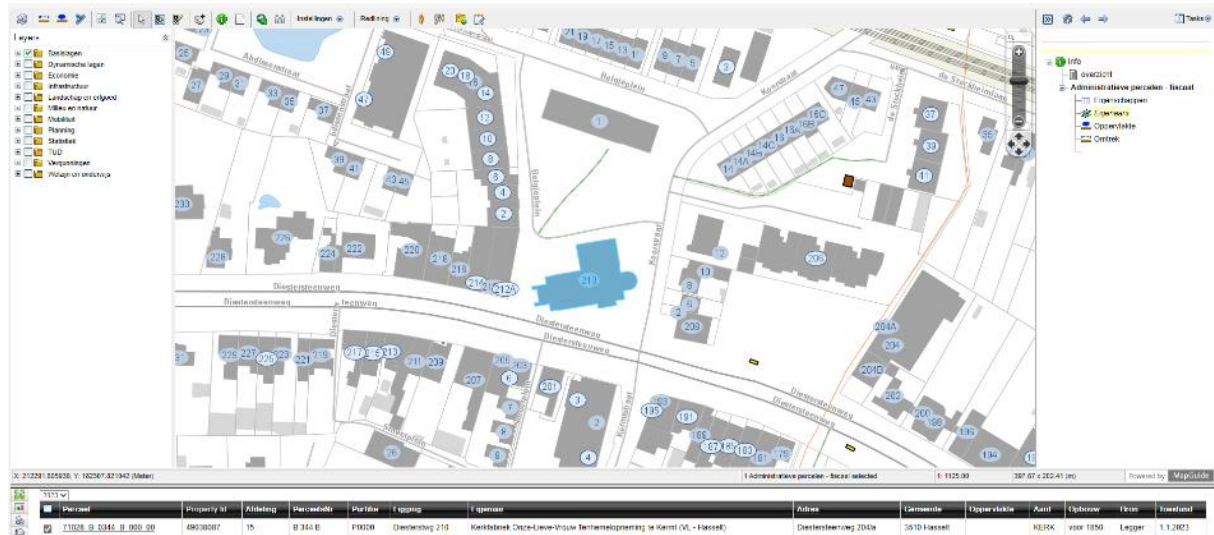
Het kerkgebouw kent een winterkapel met een capaciteit van +/- 60 personen.

c) Bouwfysische toestand

Het kerkgebouw is in goede staat, het dak werd vernieuwd. De restauratiepremie fase 3 werd in april 2024 goedgekeurd. De werken kunnen weldra opstarten. Wel zijn er nog schilder- en elektriciteitswerken uit te voeren.

9.3. Eigendomstoestand

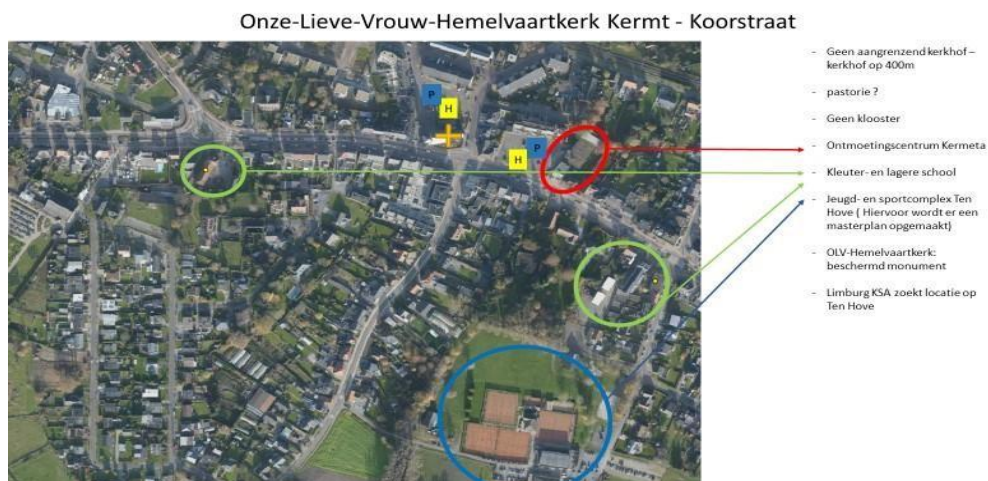
Kadastrale info: perceel met gebouw in eigendom van kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopening

Bescherming(en)

Beschermd monument sinds 19 februari 2003. Eerder gedeeltelijk beschermd. Sinds 8 september 1948 zijn de toren en de calvarieberg beschermd. De kerk is bouwkundig erfgoed sinds 5 oktober 2009.

9.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

9.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Actueel wordt de O.L.V.-Tenhemelopnemingkerk van Kermt gebruikt als zondagskerk voor de pastorale eenheid Sint-Elisabeth Hasselt. Elke zondag is er om 9.30u een verzorgde eucharistieviering. Hier gaan de doop-, eerste communie- en vormselvieringen voor de pastorale eenheid door, alsook uitvaarten en huwelijken.

9.6. Beschrijving van het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De huidige functie van de O.L.V.-Tenhemelopnemingkerk als **zondagskerk** blijft behouden in de toekomst: weekendviering op zondag, doopsels, eerste communie en vormselvieringen voor de pastorale eenheid, uitvaarten en huwelijken.

10. Kiewit, Sint-Lambertus

10.1. Identificatie

Naam: Sint-Lambertus

Geografische ligging

- Kempische steenweg 518 B, 3500 Hasselt

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Hasselt
- Pastorale eenheid: Sint-Franciscus Hasselt
- Parochie: Kiewit, Sint-Lambertus

10.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De machtiging voor het bouwen van de kerk werd gegeven op 16 augustus 1933. De kerk is in gebruik genomen op 19 juni 1935.

De parochiekerk werd gebouwd in bouwstijl 'neogotiek' en is van het type basiliek met transept. De kerk beschikt over een toren type dakruiter.

b) Architecturale mogelijkheden

Het kerkgebouw heeft een kleine winterkapel met een capaciteit van +/- 30 personen.

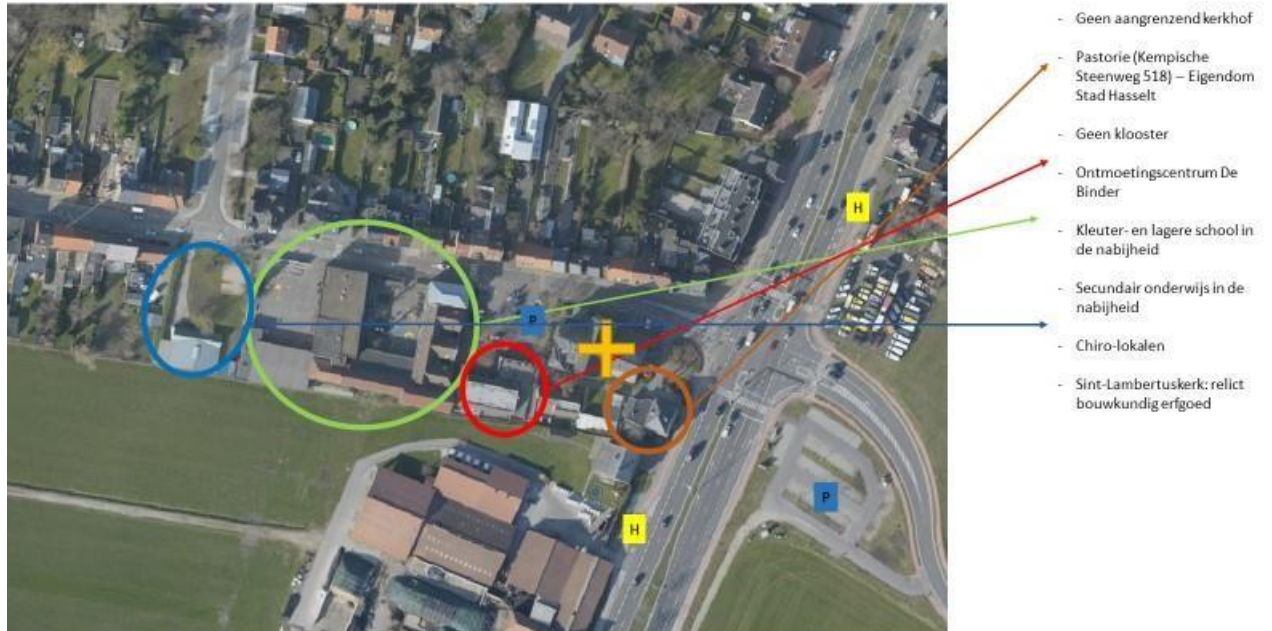
c) Bouwfysische toestand

Het kerkgebouw is in behoorlijke staat. Het dak is volledig vernieuwd en de centrale verwarming is recent (2020) vervangen.

10.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Sint-Lambertuskerk Kiewit - Vijverstraat

10.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Actueel wordt de Sint-Lambertus van Kiewit gebruikt als zondagskerk voor de pastorale eenheid Sint-Franciscus Hasselt. Elke zondag is er om 11.00u een verzorgde eucharistieviering. Hier gaan de doop-, eerste communie- en vormselvieringen voor de pastorale eenheid door, alsook uitvaarten en huwelijken. In de kapel van Kiewit-heide is er elke zondag om 10.00u een eucharistieviering.

10.6. Beschrijving van het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De huidige functie als **zondagskerk** blijft behouden in de toekomst: weekendviering op zondag, doopsels, eerste communie en vormselvieringen, uitvaarten en huwelijken.

Vieringen in de kapel van Kiewit-heide zijn afhankelijk van de mogelijkheden en pastorale evolutie.

11. Kortessem, Sint-Pieterskerk

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

11.1. Identificatie

Naam: Sint-Pieterskerk

Geografische ligging

- Kerkplein 1, 3720 Kortessem
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Sint-Truiden
- Parochie: Kortessem

Eigenaar: Kerkfabriek (sacristie van de gemeente)

Bescherming(en)

- Geklasseerd gebouw (sinds 1935, ID: 2259)

11.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Voor een gedetailleerde beschrijving kunt u het beheersplan van de Sint-Pieterskerk in Kortessem, gedateerd 05/12/2018, raadplegen: <https://plannen.onroerendergoed.be/plannen/734>

Samenvatting:

Romaanse kerk (deels neoromaans, namelijk de zijbeuken) met romaanse westtoren, vroeg Gotisch koor en een laatnegentiende-eeuwse sacristie.

De kerk beschikt over een driebeukig schip van zes traveeën, acht voor de zijbeuken, met gedeeltelijk ingebouwde westtoren, een transept van drie traveeën en een koor van één rechte travee met vlakke sluiting, ten zuiden geflankeerd door de sacristie.

Het gebouw is opgetrokken uit breuksteen, met elementen en details in mergel. De middenbeuk beschikt over gotische kruisribgewelven, de zijbeuken over kruisgewelven en het transept en het koor over stergewelven.

Er is (onder andere) nog een zeventiende-eeuws glasraam en er zijn achttiende-eeuwse schilderijen en beelden. Bepaalde grafstenen gaan terug tot de zestiende eeuw.

Inventaris:

Beschrijving:

Romaanse kerk uit de 12de eeuw met vroeggotisch koor uit het derde kwart van de 13de eeuw en vergroting van de noordelijke zijbeuk in neoromaanse stijl in 1870-1875.

Historiek:

De Sint-Pieterskerk is een zuidwest-noordoost georiënteerd bedehuis. De kerk wordt voor het eerst vermeld in de 11de eeuw. Onder de huidige vloerbedekking werden twee boven elkaar gelegen oudere vloeren ontdekt. De romaanse middenbeuk werd gebouwd tussen 1026 en 1038. De romaanse westertoren dateert uit de tweede helft van de 12de eeuw. Het vroeggotische koor en het transept van drie traveeën dateren van 1270-1275. De kerk werd verschillende keren geplunderd: in 1468 door de soldaten van Karel de Stoute, in 1482 door de troepen van Maximiliaan van Oostenrijk, in 1490 plundering en brandstichting door Jehannot-le-Bâtard en zijn bende, in 1568 teistering door de troepen van Willem de Zwijger en onder het Frans bewind plundering door Franse troepen. Een sacristie werd aan het koor aangebouwd in 1878-79 naar ontwerp van architect H. Jaminé (Hasselt). De laatgotische overwelingen dateren uit de 15de eeuw en zijn mogelijk in verband te brengen met de brand van 1490. In de oude zuidelijke zijbeuk bevonden zich vijf deuren, elk met een klein rondboogvenster erboven, mogelijk de toegang tot kluisen, die aan de kerk waren aangebouwd. Er gebeurden herstellingswerken rond 1840, waaronder het opnieuw voegen van al de buitenmuren en reparaties in 1838 aan bedaking en muren onder leiding van architect L. Jaminé (Hasselt). In 1870-1875 vond een restauratie plaats naar ontwerp van H. Jaminé (Hasselt). Hieraan herinnert een opschrift boven deur van zuidelijke zijbeuk die samen met de noordelijke zijbeuk is vergroot in neoromaanse stijl, met zoveel mogelijk hergebruik van de oude materialen. Verdere restauratiewerken waren: aanbrengen van een westportaal en volledige restauratie van de toren, onder meer opnieuw voegen van het metselwerk, vernieuwen van de zuiltjes van de biforen, van het gewelf en herstellen van de binnenmuren, herstellen van daktimmerwerk en nieuwe leienbekleding; dichtmetselen van de noordelijke zijingang in de kruisbeuk waarvan het parement samen met dat van het koor wordt vernieuwd; voorts volledige vernieuwing van het dak van de middenbeuk en herstellingen aan de buitenmuren van het koor.

In 1878 werd de oude en bouwvallige Heilige Kruiskapel of Calvarieberg afgebroken, die tegen de toren aanleunde aan de zuidkant. De kapel werd wederopgebouwd in het verlengde van de toegangsweg naar de kerk, maar werd rond 1985 definitief afgebroken waarbij het kruisbeeld werd overgebracht naar de kerk. Er vonden verschillende herstellingen plaats: dakrestauratie in 1912, vergroting en herstelling in 1938 naar ontwerp van architect P. Ulix (Tongeren), herstellingswerken aan de toren in 1953, herstellings- en bevoeringswerken in 1968 naar ontwerp van architect P. Stevens (Hasselt), restauratie in 1972-1973 en herstellingswerken in 1984-1993 naar ontwerp van architect P. Stevens (Hasselt).

Beschrijving:

De Sint-Pieterskerk is een breuksteenbouw van silex en kwartsiet voor de toren en middenbeuk met gebruik van mergel voor de muurbanden, hoekblokken en afwerking van de muuropeningen van de romaanse toren. Smeedijzeren S- en X-vormige ankers sieren de gevels. De vroeggotische oostpartij werd opgetrokken in mergel. Er werd gebruik gemaakt van kruisvormige ankers aan het schip, transept en koor.

De plattegrond beschrijft een driebeukig schip van zes traveeën, acht voor de zijbeuken, met gedeeltelijk ingebouwde westertoren, een transept van drie traveeën en een koor van één rechte travee met vlakke sluiting, ten zuiden geflankeerd door de sacristie.

De toren is waarschijnlijk niet opgetrokken uit de stenen van de Romeinse stadswal van Tongeren, zoals beweerd. De toren is opgebouwd uit vijf geledingen gescheiden door afgeschuinde waterlijsten en spaarzaam voorzien van lichtgleuven. De twee onderste geledingen zijn onversierd en oorspronkelijk blind zoals nagenoeg de hele westzijde. De ornamentering van de toren bestaat uit twee biforen met vernieuwde zuilen met teerlingkapiteel in de noordzijde van de derde geleding, grotendeels gedicht aan de zuidzijde; drie kleine spaarnissen aan de noord-, zuid- en oostzijde van de vierde geleding en opnieuw twee biforen als galmgaten aan dezelfde zijden van de vijfde, eveneens inspringende geleding, bijkomend rondboogvenster ten westen en omlopende rondboogfries van mergelsteen.

Het westportaal dateert uit 1875 en heeft een rondboogdeur in een geblokte hardstenen omlijsting met geprofileerde druiplijst, met daarboven in een vierkante mergelstenen omlijsting: "LEOPOLDO II R/ J. BOVY/ H. JAMINE ARCH".

Het middenschip en lagere zijbeuken heeft rondbogige bovenvensters op mergelstenen lekdrempels; gelijkaardige vensters in de zijbeuken, in een afgeschuinde omlijsting en op lekdrempels, gevat in rondbogige spaarnissen. In de eerste westelijke travee is telkens één klein mergelstenen rondboogvenstertje aanwezig boven een rechthoekige deur in een stenen omlijsting, met keperbooglatei. De dwarsbeuk heeft hoeksteunberen, op elkaar gesteld aan de noordzijde' een sokkel met dubbele afzaat en vroeggotische spitsbogige drielichten, in een geprofileerde omlijsting, deels met drielobbige maaswerk voorzien van driepassen. Het koor heeft vensters in een omlopende rondbogige druiplijst. De sacristie heeft complexe bedaking en rechthoekige hardstenen kruiskozijn en deur met bolkozijn als bovenlicht.

In de toren is aan de noord- en de zuidzijde is er een trap ingewerkt in de muurdikte, in plaats van de vroegere ladder in het schip, als enige toegang tot de torenverdieping. De overgang tussen de toren en het schip wordt voorzien door een mergelstenen rondboog en een overkluizing oor middel van een kruisgewelf. Het interieur is grotendeels ontleisterd. Het is een breuksteenbouw, voornamelijk silex, voor de van mergelstenen imposten en scheibogen voorziene pijlers en de bovenmuren van de in kern romaanse middenbeuk onder gotische kruisribgewelven van bak- en mergelsteen. Er bleef een middeleeuwse muurschildering aan de zesde pijler aan de noordkant bewaard met de voorstelling van gotische architectuur onder zadeldak en met drielobbige boog, geflankeerd door twee torens en rankwerk met bloemen onderaan. De zijbeuken hebben bepleisterde en beschilderde zijmuren en mergelstenen kruisgewelven tussen gordelbogen opgevangen door imposten van mergelsteen. Het transept heeft stergewelven van bak- en mergelsteen, in de kruising rustend op bepleisterde en beschilderde bundelpijlers onder spitsbogige scheibogen van mergel. Het koor heeft een gelijkaardig gewelf als in het transept.

Mobilair:

Schilderijen met voorstelling van de Heilige Johannes Evangelist en de Doop van Jezus (18de eeuw), en van de Kruisvinding (18de eeuw).

Beschilderde houten beelden: Sint-Hubertus (18de eeuw); Sint-Petrus, -Paulus en -Rochus (18de eeuw); calvariegroep (1875?). Christus aan het kruis, afkomstig van de voormalige Heilige Kruiskapel.

Stucwerk in het koor (circa 1780, Lodewijk XVI) met bisschoppelijke, pauselijke en kardinaalsemblemen, kruisen, de lijdenswerkhuizen van Christus, muziekinstrumenten, guirlandes en een visvangsttafereel; eiken hoofdaltaar (midden 18de eeuw, Lodewijk XV) met aanbiddende engelen en een tabernakel met de voorstelling van de ontmoeting tussen Abraham en Melchisedec; altaar in doopkapel, uit witte steen en zwart marmer (18de eeuw); twee biechtstoelen, eik (18de eeuw); communiebank (1739); neogotisch eiken koorgestoelte (tweede helft 19de eeuw); smeedijzeren hek aan de doopkapel tussen marmeren pijlers (eerste helft 18de eeuw); orgel: oorspronkelijk werk van A. Clerinx (Sint-Truiden), werken door Pereboom & Leyser (Maastricht) bijvoorbeeld stemmen (1881), circa 1950 omgebouwd door B. Pels (Alkmaar, Lier); doopvont: kuip (16de eeuw) op basis (13de eeuw).

Figuratief glasraam (1608), gerestaureerd in 1877; zes figuratieve glasramen door Vander Poorten (Brussel, 1877); veertien figuratieve glasramen door dezelfde, kruisweg.

Grafstenen met persoonsvoorstellingen: van Raes van Printhaghen (+ 1522) en zijn vrouw Johanna van Loncin (+ 15[.]); van Gregorius Camerarius (+ 1541); deels bewaarde grafsteen van een geharnaste man (vermoedelijk eind 16de eeuw). Drie grafstenen met blazoen (17de eeuw). Grafstenen van Peter Cox van Hasselt (+ 1668), deken van het kapittel van Kortesseem in 1668, en van Godfried Cox, kanunnik (+ 1714?). Grafkruisen van Hendrick Leys en zijn echtgenote Martha (?) Hanen (?) (midden 17de eeuw?); van Herman of Art Van Vinckenroy (tweede helft 17de eeuw); van Arn. Kenis (+ 1791) en echtgenote Maria Joseph Timmermans (+ 1809), geplaatst door hun dochter Maria Catherina.

BRON: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Parochiekerk Sint-Pieter, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/32425> (geraadpleegd op 10 mei 2017).

b) Bouwfysische toestand

De algemene bouwfysische toestand van de kerk is goed. Er zijn recent wat kleine vochtproblemen opgedoken.

Dringend uit te voeren werken zijn (volgens Monumentenwacht):

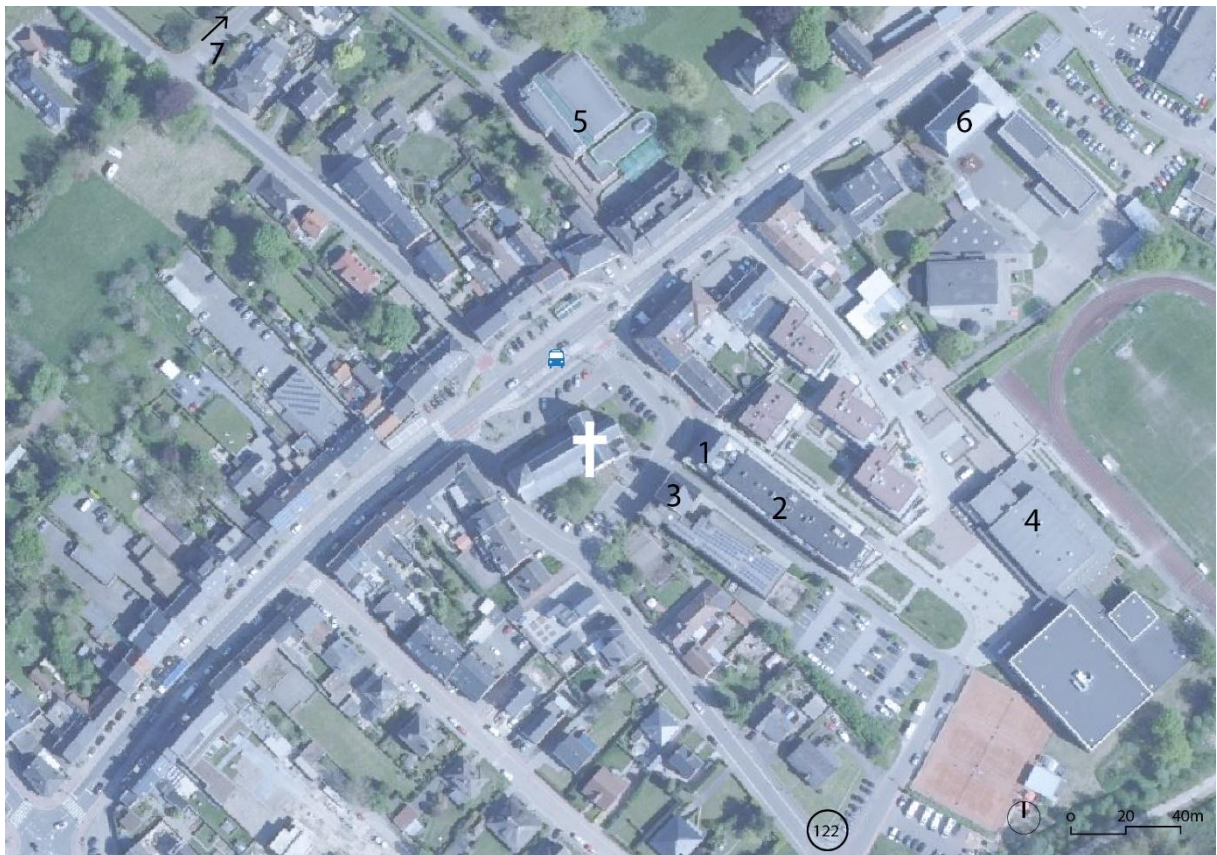
- Het vervangen van een vijftigtal leien
- Lood vervangen (1 loket) aan de overgang toren-schip
- Aantastingen door de boktor (kapconstructie) aanpakken
- Zwamvorming aanpakken (bordes keldertrap ter hoogte van sacristie)
- Begroeiing op de toren verwijderen
- Maatregelen nemen tegen koperdiefstal

c) Architecturale mogelijkheden

De Sint-Pieterskerk is een vrij grote traditionele kruisbasiliek. Het is een geklasseerd monument sinds de jaren 1930 en vandaag tevens de zondagskerk. Architecturale invullingen en opdelingen zouden de ruimtelijkheid van de kerk te sterk aantasten.

Nieuwe mogelijkheden zullen in de sfeer van de valorisatie liggen. Omdat alle voorzieningen aanwezig zijn in de directe omgeving, kan de kerk voor functies zoals sanitair en keuken dienst doen op voorzieningen in de omgeving (zoals het parochiehuys).

11.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- 1 parochiehuis
- 2 bibliotheek
- 3 gemeentehuis
- 4 sportcomplex
- 5 cultureel centrum
- 6 school
- 7 begraafplaats

(122 staat voor het gelijknamige knooppunt van het fietsroutenetwerk)

De kerk van Kortesse ligt in het centrum van de gemeente. Alle mogelijke voorzieningen van een verstedelijkte dorpskern zijn aanwezig in de directe nabijheid van de kerk. Parkeergelegenheid is er voldoende in de directe omgeving.

11.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

	Kortesse m	Wintershove n	Guigove n	Zammele n	Vliermaa l	Vliermaalroo t
Weekendvieringe n	1 per week zaterdag	1ste, 3de en 5e zondag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Weekvieringen	5 vieringen per week*	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Uitvaarten, Huwelijken, Doopsels, ...	Ja	Ja	Beperkt	Beperkt	n.v.t.	n.v.t.
Kermisviering	Ja	Ja	Ja	Ja	n.v.t.	n.v.t.

Tabel: Overzicht kerkelijk gebruik Kortesseem

* Sinds januari 2021 vindt deze plaats ten huize van priester Jos Wolters

De Sint-Pieterskerk is aangesteld als zondagskerk. Er is elk weekend één eucharistieviering, op zaterdag. De kerk is wel open buiten de uren van 09-17h.

12. Kuringen, Sint-Gertrudis

12.1. Identificatie

Naam: Sint-Gertrudis

Geografische ligging

- Joris van Oostenrijkstraat 78, 3511 Kuringen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Hasselt
- Pastorale eenheid: Sint-Franciscus Hasselt
- Parochie: Kuringen, Sint Gertrudis

12.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De kerk werd gebouwd in 1419. Een Romaans kerkje uit de periode van 1182 tot 1232 werd in 1419 onder Prins-Bisschop Jan van Heinsberg gesloopt en vervangen door een kerk in Demergotiek. Van deze kerk resten nog het koor, de kruisbeuk en de torenbasis. Onder het abbatiaat van Augusta van Hamme kreeg de Sint-Gertrudiskerk haar huidige vorm. Naar het ontwerp van de Luikse architect B. Digneffe werd de kerk in 1772 tot 1774 in classicistische stijl verbouwd en vergroot. De toren in Diestse ijzerzandsteen dateert uit de 14de en 15de eeuw. Hij werd in 1901 in neogotische stijl heropgebouwd. In 1929 werd de kerk gerestaureerd en voorzien van het huidige spitsvormige portaal. In 1965 werd een sacristie bijgebouwd die via een gang verbonden werd met de kerk. Van 2005 tot 2009 werd het exterieur en interieur van de Sint-Gertrudiskerk gerestaureerd o.l.v. architect Paul Stevens, gestorven in 2006 en opgevolgd door architect Tarcis Stevens. Om de kerk zoveel mogelijk haar historisch karakter terug te geven werden, daar waar mogelijk, enkele ingrepen uit het verleden, van in 1965, in hun oorspronkelijke toestand teruggebracht. Een deel van de oude glas-in-loodramen werden hersteld en de preekstoel kreeg zijn oorspronkelijke plaats terug.

Enkele beelden en schilderijen werden terug in de kerk geplaatst. Kunstenaar-glazenier Jos Knaepen uit Borgloon ontwierp en vervaardigde vier nieuwe glas-in-loodramen naar parochiegebonden thema's. Het leven van Sint-Gertrudis, Het register van de Broederschap van Sint-Gertrudis, De abdij van Herkenrode en De ontmoeting met de Heer.

De cultuurhistorische waarde van de kerk en haar inventaris wordt eveneens grondig beschreven in het door de stad Hasselt uitgegeven boek binnen de reeks 'Inventaris kunst- en cultusobjecten Hasselt' geschreven door Thomas Matei onder de titel 'Kerken en Kapellen – Parochie Sint-Gertrudis Kuringen'.

b) Architecturale mogelijkheden

Het kerkgebouw heeft in de sacristie een winterkapel met een capaciteit van +/- 20 personen.

c) Bouwfysische toestand

Het kerkgebouw is in behoorlijke staat gezien het in de periode 1999-2009 volledig werd gerenoveerd. Nu wordt er continu geïnvesteerd in onderhoud en instandhouding. Hierbij wordt de Kerkfabriek geholpen door de jaarlijkse inspectierapporten van Monumentenzorg.

12.3. Eigendomstoestand

Kadastrale info: perceel met gebouw in eigendom van stad Hasselt.

(Kerkschip en kooromgang in erfpacht bij het Kerkfabriek Sint Quintinus Hasselt (Concordaat van 15 juli 1801, afgesloten tussen paus Pius VII en Napoleon Bonaparte)).

Perceel	Property ID	Affiche	Perceelcode	Parceel	Ligging	Eigelaar	Adres	Geometrie	Deelstaats	Ant	DRBouw	Bouw	Toestand
71032_P_054_n_000_00	4092906	12	B 54 n	P0000	Jans Van Custeren 71	Stad Hasselt	Limburchlein 1	3500 Hasselt		KERK	voor 1810	Ligger	1.1.2023

Bescherming(en)

Beschermd als monument sinds 24 juni 1949 omwille van het algemeen belang gevormd door de archeologische waarde (in casu oudheidkundige waarde), de artistieke waarde en historische waarde.

12.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Sint-Gertrudiskerk Kuringen – Joris van Oostenrijkstraat

12.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De Sint-Gertrudiskerk is een historisch waardevol en geklasseerd gebouw dat druk wordt bezocht. Actueel wordt de Sint-Gertrudiskerk van Kuringen gebruikt als zondagskerk voor de pastorale eenheid Sint-Franciscus Hasselt. Elke zondag is er om 11.00u een verzorgde eucharistieviering. Hier gaan de doop-, eerste communie- en vormselvieringen voor de pastorale eenheid door, alsook uitvaarten en huwelijken. Verder vinden er in de kerk ook regelmatig concerten plaats.

12.6. Beschrijving van het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De huidige functie als **zondagskerk** blijft behouden in de toekomst: weekendviering op zondag, doopsels, eerste communie en vormselvieringen, uitvaarten en huwelijken.

13. Kuringen-Tuilt, Sint-Jozef

13.1. Identificatie

Naam: Sint-Jozef

Geografische ligging
Sint-Jozefsplein z/n, 3511 Kuringen

Plaats in kerkelijke structuur
Bisdom: Hasselt
Dekenaat: Hasselt
Pastorale eenheid: Sint-Elisabeth Hasselt
Parochie: Kuringen-Tuilt, Sint-Jozef

13.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

In 1953 kreeg de parochie Tuilt de toestemming van het bisdom Luik om een eigen kerk te bouwen. Deze werd door de eerste pastoor samen met vele parochianen met eigen handen gebouwd. In december 1955 werd ze in gebruik genomen. Begin jaren 1990 werd ze, op de verwarming na, volledig gerenoveerd. Als orgelpunt werden in juli 1996 de glasramen van glazenier Warner Berckmans ingehuldigd. In 2014 werd een volledige nieuwe verwarmingsinstallatie op gas geïnstalleerd.

b) Architecturale mogelijkheden

Het kerkgebouw is niet opdeelbaar.

c) Bouwfysische toestand

Het kerkgebouw is in behoorlijke staat.

13.3 Eigendomstoestand

Kadastrale info: perceel met gebouw in eigendom van kerkfabriek Sint-Jozef

Perceel	Property Id	Afdeling	Perceelcode	Partitie	Ligging	Eigendom	Adres	Gemeente	Declaratie	Aard	Opbouw	Bron	Toestand
21483 E 006 E 000 00	21502012	13	E 506 B	P0000	Sint-Jozefplan 6+2	Kerkfabriek Sint-Jozef te Tull-Kuningen (VL - Hasselt)	Sint-Jozefplan 7	3511 Hasselt	723	KERK	1955	Logger	1.1.2023

Perceel	Property Id	Afdeling	Perceelcode	Partitie	Ligging	Eigendom	Adres	Gemeente	Declaratie	Aard	Opbouw	Bron	Toestand
21483 E 006 A 000 00	21502013	13	E 506 A	P0000	Sint-Jozefplan 8	Kerkfabriek Sint-Jozef te Tull-Kuningen (VL - Hasselt)	Sint-Jozefplan 7	3511 Hasselt	907	PASTOORIE	1999	Logger	1.1.2023

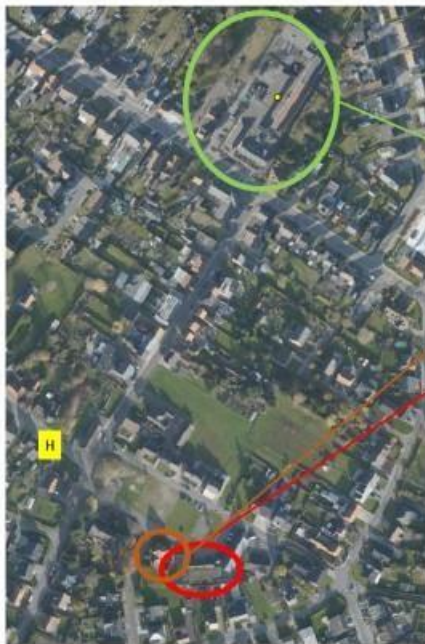
Perceel	Property Id	Afdeling	Perceelcode	Partitie	Ligging	Eigendom	Adres	Gemeente	Declaratie	Aard	Opbouw	Bron	Toestand
21483 E 006 C 000 00	21502011	13	E 506 C	P0000	Sint-Jozefplan 6+1	Kerkfabriek Sint-Jozef te Tull-Kuningen (VL - Hasselt)	Sint-Jozefplan 7	3511 Hasselt	1954	CULTUR.CENTRUM	1950	Logger	1.1.2023
21483 E 006 C 000 00	21502011	13	E 506 C	P0000	Sint-Jozefplan 6+1	Parochiale woning Tull	Sint-Jozefplan 8	3511 Hasselt	1954	CULTUR.CENTRUM	1960	Logger	1.1.2023

Bescherming(en)

Niet beschermd.

13.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

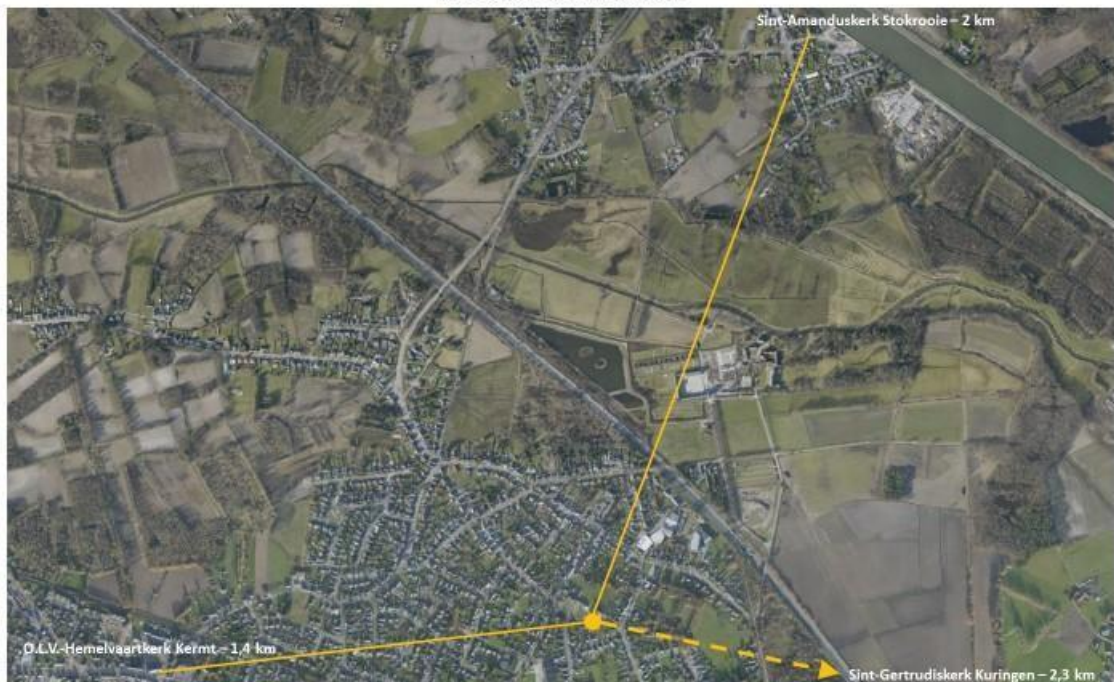
Sint-Jozefkerk Tuilt – Sint-Jozefsplein

- Geen aangrenzend kerkhof
- pastorie (Sint-Jozefsplein 6) – eigendom kerkfabriek
- Geen klooster
- Ontmoetingscentrum De Biekaar
- Kleuter- en lagere school

Nabijheid andere kerken

13.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Actueel is de parochiekerk van Kuringen-Tuilt in gebruik voor de eredienst; elke zondag is er om 10.45u een verzorgde gebedsdienst. Gebedswaken, uitvaarten en huwelijken kunnen hier doorgaan.

13.6. Beschrijving van het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De Sint-Jozefkerk zal tot einde 2031 de functie van **parochiekerk** behouden; daarna wordt de bestemming opnieuw bekeken. Er is de mogelijkheid tot weekendviering, afhankelijk van de pastorale evolutie. Er is mogelijkheid tot gebedsviering op zondag, afhankelijk van de pastorale evolutie. Uitvaarten en huwelijken blijven voorlopig mogelijk.

Intussen kan er nagedacht worden over vormen van nevenbestemming.

14. Rapertingen, Sint-Jozef

14.1. Identificatie

Naam: Sint-Jozef

Geografische ligging
Luikersteenweg 336, 3500 Hasselt

Plaats in kerkelijke structuur
Bisdom: Hasselt
Dekanaat: Hasselt
Pastorale eenheid: Virga Jesse Hasselt
Parochie: Rapertingen, Sint-Jozef

14.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De bouw van de kerk startte op 15 mei 1914 en werd gewijd op 2 augustus 1926.

De parochiekerk werd gebouwd in bouwstijl 'neoromaans' en is van het type basiliek met transept. De kerk beschikt over een nevenstaande koortoren.

b) Architecturale mogelijkheden

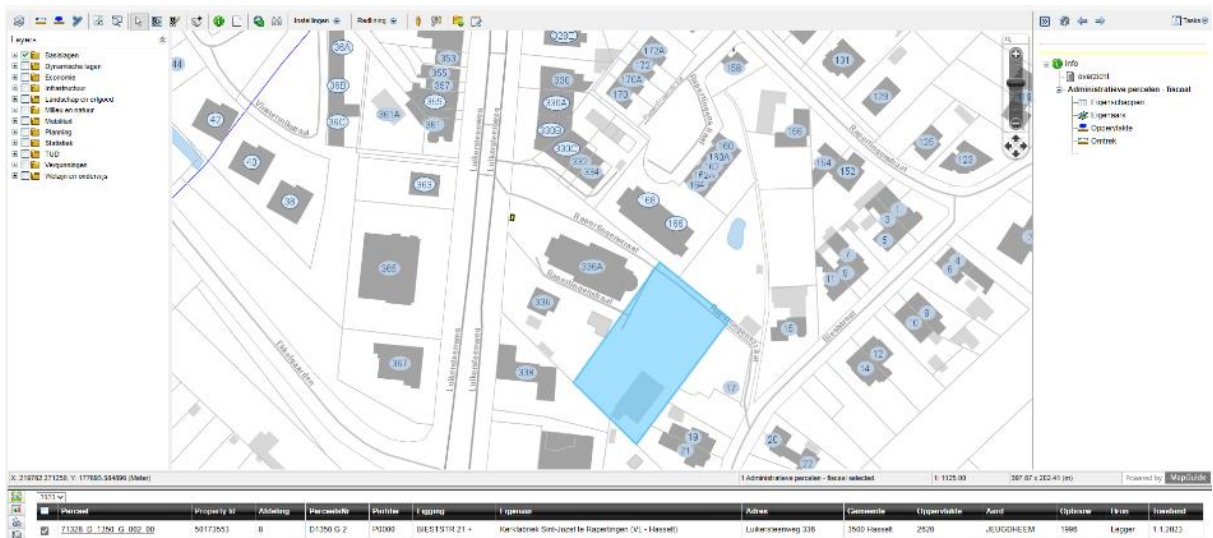
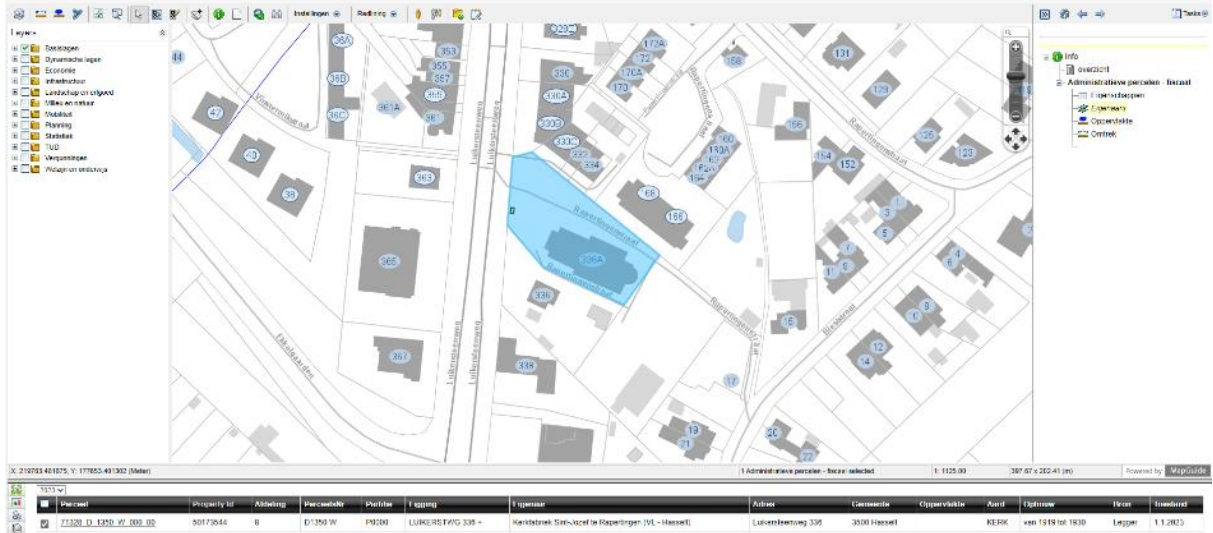
Het kerkgebouw kent een bijbouw, voorzien van toilet en keuken. Achteraan in het kerkgebouw bevinden zich een sacristie en een opberg- en stooklokaal.

c) Bouwfysische toestand

Het kerkgebouw is in goede staat, het dak werd in 2010 vernieuwd, schilderwerken werden uitgevoerd en de binneninrichting werd volledig gerenoveerd in 2013.

14.3. Eigendomstoestand

kadastrale info: perceel en gebouw in eigendom van kerkfabriek Sint-Jozef Rapertingen. Aangrenzende pastorij in eigendom van stad Hasselt. Ingesloten perceel door stad Hasselt verpacht aan kerkfabriek.

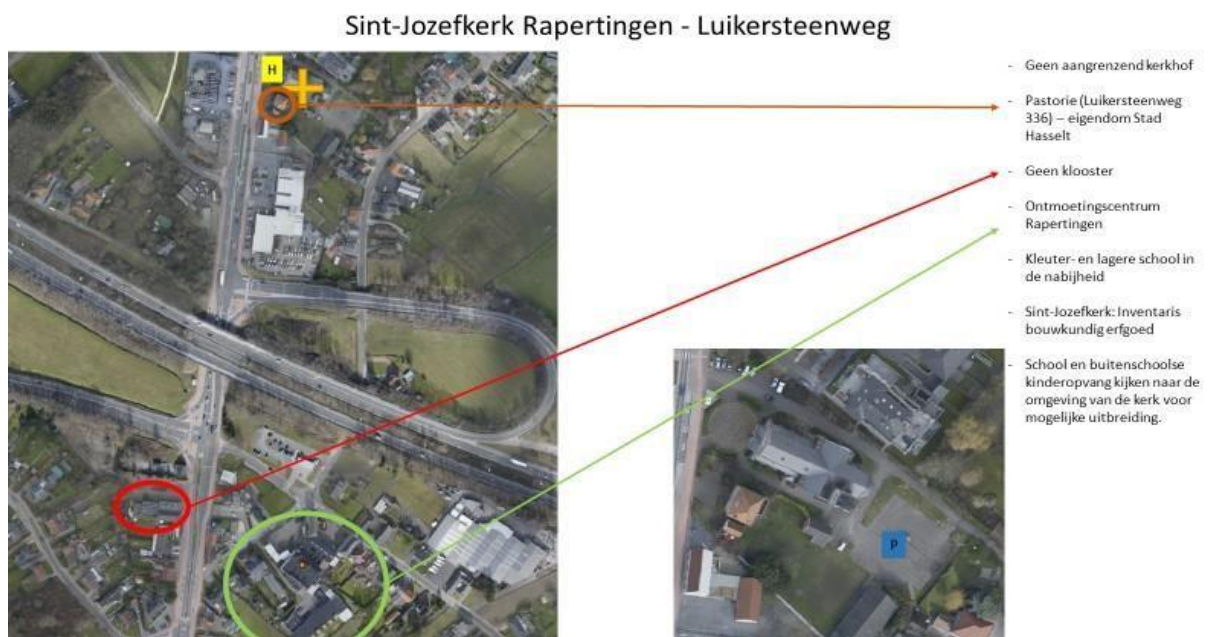
Parcel	Property Id	Afdeling	Perceelnr	Partitie	Ligging	Eigendom	Recht	Adres	Gemeente	Oppervlakte	Aard	Opbouw	Bouw	Toestand
71328_D_359_D_002_00	21708384	8	D1350 D 2	P0100	Lukiersweg 336	Stad Hasselt	Limburgse 1	3500 Hasselt	1674	66	FACTORIE	van 10-19 tot 1330	Legger	1.1.2023

Parcel	Property Id	Afdeling	Perceelnr	Partitie	Ligging	Eigendom	Recht	Adres	Gemeente	Oppervlakte	Aard	Opbouw	Bouw	Toestand
71328_D_1296_E_002_00	54117361	8	D1350 E 2	P0600	LUKIERSWEG 336 +	Stad Hasselt	Limburgse 1	3500 Hasselt	3300	16000	WELZINGEGECKOON	van 1919 tot 1930	Legger	1.1.2023

Bescherming(en)

Niet beschermd.

14.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Nabijheid andere kerken

14.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Actueel is de Sint-Jozefkerk van Rapertingen in gebruik als parochiekerk. Hier wordt elke tweede zaterdag van de maand een gebedsviering gehouden en elke vierde zaterdag een eucharistieviering. Doopviering, eerste communie en vormselviering gaan hier door voor de gelovigen van Rapertingen en Wimmertingen, en bij uitbreiding voor de pastorale eenheid Virga Jesse. Gebedswaken, uitvaarten en huwelijken kunnen hier doorgaan.

14.6. Beschrijving van het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De Sint-Jozefkerk zal tot einde 2031 de functie van **parochiekerk** behouden. De mogelijkheid tot weekend- en of weekdagvieringen blijft bestaan, afhankelijk van de pastorale evolutie. De kerk zal verder gebruikt worden voor doopsels, eerste communie- en vormselvieringen, uitvaarten en vieringen.

Vanaf 2031 zal de herbestemming onderzocht worden.

15. Runkst, Heilig Kruis

15.1. Identificatie

Naam: Heilig Kruis

Geografische ligging

- Kruisherenlaan 31, 3500 Hasselt

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Hasselt
- Pastorale eenheid: Virga Jesse Hasselt
- Parochie: Runkst, kerk Heilig Kruis

15.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De bouw van de kerk startte in 1968. De eerste steen werd gezegend door pastoor-deken Forier van Hasselt en werd geplaatst door bouwvakarbeider Albert Bielen op 1 juni 1968. De kerk werd gewijd op zaterdag 7 juni 1969 door mgr. Heuschen, de eerste bisschop van Hasselt.

b) Architecturale mogelijkheden

Het kerkgebouw kent een winterkapel en een afzonderlijk zaaltje. Het kerkgebouw is rechtstreeks verbonden met het ontmoetingscentrum.

c) Bouwfysische toestand

Het kerkgebouw is aan een grondige restauratie toe.

Het dak vertoont stabiliteitsproblemen waardoor de het hoge deel van de Kerk sinds december 2022 afgesloten is voor het publiek en de zondagsmis plaats vindt in het laag gedeelte voor het Tabernakel. De ramen zijn aan vervanging toe.

De centrale verwarming is versleten en moet vervangen worden.

De elektriciteitskasten moeten volledig vernieuwd worden.

15.3. Eigendomstoestand

Kadastrale info: perceel met gebouw in eigendom van kerkfabriek Runkst. Aangrenzende percelen met voormalig klooster in eigendom van stad Hasselt.

Parcel	Property id	Afdeling	Perceelcode	Partiële	Lijstnr	Eigenaar	Adres	Stadsdeel	Oppervlakte	Aantal	Opbouw	Bouw	Toestand
71322_F_523_R_003_00	50117393	5	F 523 R 3	P0000	BAKKERS, 22 -	Kerkfabriek Runkst (VL Hasselt)	Kruisstraat 31	3500 Hasselt		0	KERK	1969	Loggeer

Parcel	Property id	Afdeling	Perceelcode	Partiële	Lijstnr	Eigenaar	Adres	Stadsdeel	Oppervlakte	Aantal	Opbouw	Bouw	Toestand
71325_F_524_C_000_00	50117400	5	F 524 C	P0000	Bakkers 20	Stad Hasselt	Limburgplein 1	3500 Hasselt	1000		KLOOSTER	1957	Loggeer

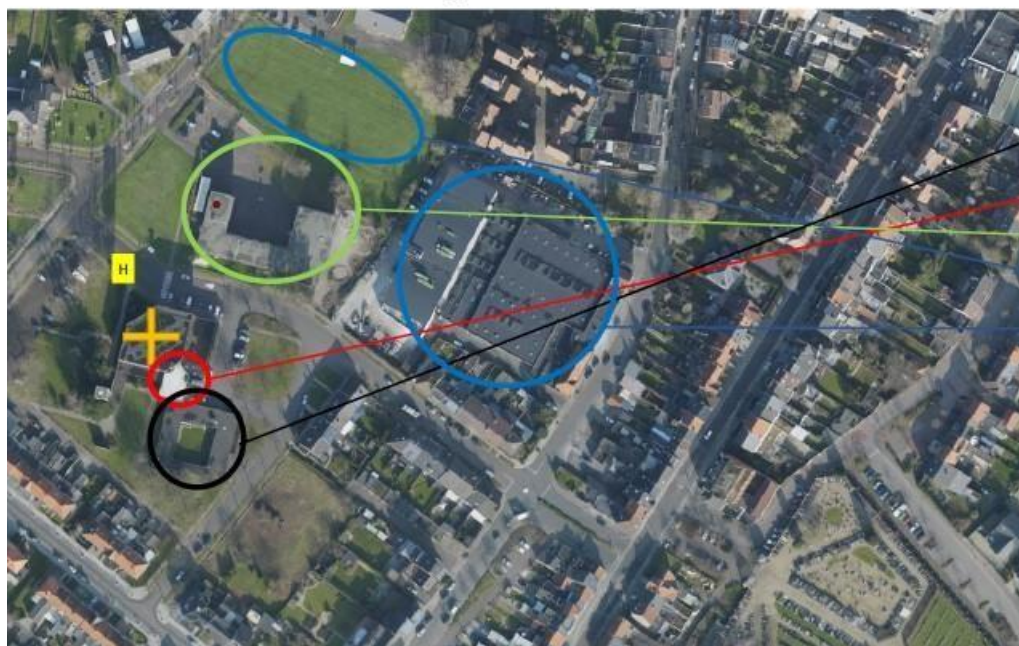

Bescherming(en)

Niet beschermd.

15.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Heilig-Kruiskerk Runkst - Kruisherenlaan

- Stedelijke begraafplaats op 250m
- pastorie ?
- Voormalig klooster, door stad Hasselt aangekocht
- Ontmoetingscentrum Heilig Kruis
- Kleuter- en lagere school in de nabijheid
- Site nieuwe jeugdlokalen
- Site VDAB: op termijn vermoedelijke verhuis naar een andere locatie

15.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Actueel is de Heilig Kruiskerk een zondagskerk binnen de pastorale eenheid Virga Jesse, deze kerk is prioritair voor de eredienst en voor de bediening van de sacramenten. Hier is elke zondag een eucharistieviering om 9.30u; doop- en eerste communievieringen voor de pastorale eenheid gaan hier door, uitvaarten en huwelijken zijn mogelijk.

15.6. Beschrijving van het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De Heilig Kruiskerk blijft behouden als **parochiekerk**: weekendviering op zondag, doopsels en eerste communievieringen voor de pastorale eenheid, uitvaarten en huwelijken.

16. Runkst, Sint-Christoffel

16.1. Identificatie

Naam: Sint-Christoffel

Geografische ligging

- Veldstraat 60 3500 Hasselt

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Hasselt
- Pastorale eenheid: Virga Jesse Hasselt
- Parochie: Runkst, kerk Heilig Kruis

16.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De plannen voor de nieuwe kerk werden goedgekeurd op 2 november 1962. Ze werd gebouwd in de loop van 1963 en in gebruik genomen op 29 maart 1964.

b) Architecturale mogelijkheden

Het kerkgebouw is niet opdeelbaar. Achteraan bevinden zich wel twee afzonderlijke lokalen: een opberglokaal en de sacristie.

c) Bouwfysische toestand

Het kerkgebouw is in goede staat. De gasradiatoren zijn in 2016 vervangen.

16.3. Eigendomstoestand

Kadastrale info: perceel met gebouw in eigendom van kerkfabriek Runkst. Achterliggend perceel met gebouw aansluitend op de kerk in erfpacht gegeven aan Parochiale Werken & instellingen Bisdom Hasselt, die ook het onbebouwd terrein in eigendom heeft. Vrijstaand gebouw in erfpacht gegeven aan stad Hasselt.

Perceel	Property Id	Afmeting	Perceelnr	Partic	Ligging	Eigelaar	Adres	Gemeente	Opgericht	Aard	Opbouw	Bron	Toestand
21295931	21295931	5	F 728 M	P000	VELDSTR 31 -	Kerkfabriek Runkst (v.l. Hasselt)	Kulshorenlaan 31	3520 Hasselt		KERK	1903	Logor	1.1.2023

Perceel	Property Id	Afmeting	Perceelnr	Partic	Ligging	Eigelaar	Adres	Gemeente	Opgericht	Aard	Opbouw	Bron	Toestand
50119270	50119270	5	F 728 P	P000	VELDSTR 30 -	Parochiale Werken & Instellingen van het Bisdome Hasselt	Paul Beierhildon 2c	3520 Hasselt	1928	SCHOOLOBOUW	1950	Logor	1.1.2023
50119270	50119270	5	F 728 P	P000	VELDSTR 30 -	Parochiale Werken & Instellingen van het Bisdome Hasselt	Paul Beierhildon 2c	3520 Hasselt		SCHOOLOBOUW	1950	Logor	1.1.2023

Parcel	Property #	Afdeling	Perceelnr	Perfili	Uitgng	Expansie	Adres	Gemeente	Oppervlakte	Aard	Opbouw	Erven	Toestand
☒ 71525 F 01.24 1 000 00	50110286	5	F 738 L	F0100	M 1 05110 30 *	Parochie Wonen & wonenplan van het Biscap H Hasselt	Pauze Houtvossen 2c	3500 Hasselt	388	FR 0 00FF18 L	1-woon	1.1.2023	
☒ 71525 F 01.24 1 000 00	50110287	5	F 738 L	F0200	VELDSTR 30 *	Stad Hasselt	Limborgse 1	3500 Hasselt	1	EU 00000000	1977	Legger	1.1.2023

Parcel	Property #	Afdeling	Perceelnr	Perfili	Uitgng	Expansie	Adres	Gemeente	Oppervlakte	Aard	Opbouw	Erven	Toestand
☒ 71525 F 01.24 1 000 00	50110289	5	F 728 N	F0000	V0000	Parochie Wonen & wonenplan van het Biscap Hasselt	Pauze Schiedaan 2c	3500 Hasselt	602	FR 0 00FF18 L	1-woon	1.1.2023	

Bescherming(en)

Niet beschermd.

16.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Sint-Christoffelkerk Runkst - Veldstraat

- Geen aangrenzend kerkhof
  - Pastorie ?
  - Geen klooster
  - Ontmoetingscentrum Sint-Kristoffel
  - Kleuterschool
  - Lagere school op 750m
  - Bushalte op 210m
- De kleuterschool en het ontmoetingscentrum gebruiken de zelfde buitenruimte
Welzijn is bezig met onderzoek voor optimalisatie ontmoetingscentrum

16.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Actueel is de Sint-Christoffel in gebruik als bijkerk in de parochie Runkst Heilig Kruis met elke eerste zaterdag van de maand een eucharistieviering om 18.00u (behalve in juli en augustus). Nu al wordt de ruimte gebruikt door verschillende christelijke gebedsgroepen.

16.6. Beschrijving van het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De Sint-Christoffelkerk zal herbestemd worden na afloop van de restauratiewerken aan de Heilig Kruiskerk.

17. Sint-Lambrechts-Herk, Sint-Lambertus

17.1. Identificatie

Naam: Sint-Lambertus

Geografische ligging

- Pastorijstraat 1B 3500 Hasselt

Deze kerk is eigendom van de Stad Hasselt.

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Hasselt
- Pastorale eenheid: Virga Jesse Hasselt
- Parochie: Sint-Lambrechts-Herk, Sint-Lambertus

17.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De parochiekerk werd gebouwd in bouwstijl 'neogotiek' en is van het type basiliek met transept. De kerk beschikt over een geveltoren.

De Sint-Lambertuskerk werd uit voorzorg tegen overstromingen gebouwd op een artificieel heuveltje. De huidige kerk, die ingezegend werd op 24 mei 1894, is al de derde kerk op deze plaats. Het eerste gebedshuis stond er vermoedelijk reeds in de vroegmiddeleeuwse kerstening.

b) Architecturale mogelijkheden

Het kerkgebouw is niet opdeelbaar. Achteraan in het kerkgebouw wel twee afzonderlijke lokalen: opberglokaal en sacristie.

c) Bouwfysische toestand

Het kerkgebouw is in vrij goede staat. Wel zal op termijn de houten dakstructuur behandeld of vervangen dienen te worden.

17.3. Eigendomstoestand

Kadastrale info: perceel met gebouw in eigendom van stad Hasselt.

Perceel	Properceel id	Afdeling	Perceelidnr	Faciliteit	Mipcode	Eigenaar	Adress	Gemiddelde	Areaalinhoud	Aard	Ordejaar	Staan	Toestand
73052_P_0049_P_000_00	49202587	10	B 549 B	P000	ST-TRUICERSTW 563+	Stad Hasselt	Limborgplein 1	3500 Hasselt		KERK	voor-1850	Loggia	1-1-2023

Bescherming(en)

Niet beschermd.

17.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Sint-Lambertuskerk Sint-Lambrechts-Herk - Pastorijstraat

- Geen aangrenzend kerkhof - kerkhof op 300m
- Pastorie (Pastorijstraat 2) - Eigendom Kerkfabriek: relict bouwkundig erfgoed
- Geen klooster
- Ontmoetingscentrum De Elckerlyc, sporthal en lokalen voor de jeugdbeweging
- Kleuter- en lagere school in de nabijheid
- Jeugdlokalen
- Sint-Lambertuskerk: Inventaris bouwkundig erfgoed

Voor deze site werd een visie opgemaakt binnen het **Masterplan Sint-Lambrechts-Herk**

17.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Actueel is de Sint-Lambertuskerk van Sint-Lambrechts-Herk in gebruik als parochiekerk. Hier wordt elke eerste zondag van de maand een gebedsviering gehouden en elke derde zondag een eucharistieviering. Doopviering en eerste communieviering alsook gebedswaken, uitvaarten en huwelijken kunnen hier doorgaan.

Een tiental keren per jaar wordt in de kerk een concert of een andere culturele activiteit georganiseerd: bv. gedichtennamiddag, open kerkendag, rondleidingen, boekvoorstellingen, lezingen ...

17.6. Beschrijving van het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De Sint-Lambertuskerk zal tot einde 2031 de functie van **parochiekerk** behouden. De mogelijkheid tot weekend- en of weekdagvieringen blijft bestaan, afhankelijk van de pastorale evolutie. De kerk zal verder gebruikt worden voor doopsels, eerste communie- en vormselvieringen, uitvaarten en vieringen. Intussen kan er nagedacht worden over de bestemming van deze kerk die eigendom is van de Stad Hasselt.

18. Spalbeek, O.-L.-V.-Boodschap

18.1. Identificatie

Naam: O.-L.-Vrouw Boedschap

Geografische ligging
Spalbeekstraat 24, 3510 Spalbeek

Plaats in kerkelijke structuur
Bisdom: Hasselt
Dekenaat: Hasselt
Pastorale eenheid: Sint-Elisabeth Hasselt
Parochie: Spalbeek, O.L.Vrouw-Boedschap

18.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De parochiekerk werd gebouwd in bouwstijl 'neoromaans' en is van het type 'eenbeukig, zonder transept. De kerk beschikt over een geveltoren.

De funderingen van de kerk werden geplaatst in juni 1887. Op augustus 1887 werd de eerste steen gelegd. Op 28 augustus 1888 werd de meiboom geplaatst. Op 11 september 1888 werd de torenhaan geplaatst.

b) Architecturale mogelijkheden

Het kerkgebouw is niet opdeelbaar.

c) Bouwfysische toestand

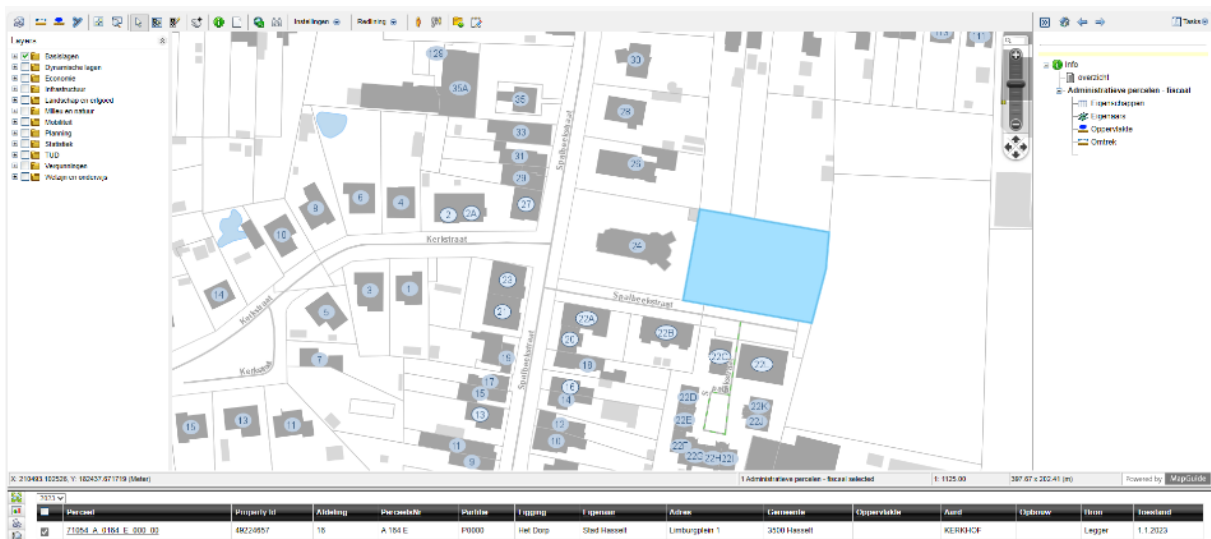
Het kerkgebouw is in een behoorlijke staat.

18.3. Eigendomstoestand

Kadastrale info: perceel met gebouw en omliggend perceel in eigendom van kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Boodschap Spalbeek. Achterliggend perceel in eigendom van stad Hasselt.

Perceel	Property Id	Afschrijving	Perceeltype	Categorie	Ligging	Bouwnummer	Adres	Compartiment	Oppervlakte	Aard	Opbouw	Bouw	Toestemming
21054 A 010 P 000 00	40225955	16	A 169 P	P0000	Spalbeek 24	Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Boodschap te Spalbeek (v.l. Hasselt)	Spalbeekstraat 22101	3510 Hasselt		KERK	van 1875 tot 1899	Laggen	1.1.2023

Perceel	Property Id	Afschrijving	Perceeltype	Categorie	Ligging	Bouwnummer	Adres	Compartiment	Oppervlakte	Aard	Opbouw	Bouw	Toestemming
21054 A 010 B 000 00	40225957	16	A 169 B	P0000	Spalbeek Her Dorp	Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Boodschap te Spalbeek (v.l. Hasselt)	Spalbeekstraat 22101	3510 Hasselt		KERK/OF		Laggen	1.1.2023

Bescherming(en)

Gedeeltelijk beschermd. Het orgel is beschermd sinds 19 mei 2004.

18.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

18.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De eredienszaken zijn gestopt sinds oktober 2024

18.6. Beschrijving van het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De O.L.Vr.-Boodschapkerk zal herbestemd worden. Het traject hiervoor is lopende. De laatste viering was in oktober 2024. De parochie zal samengevoegd worden met O.L.V.-Tenhemelopneming Kermt. Bijzondere aandacht bij herbestemming verdient het geklasseerd orgel in de kerk en de begraafplaats.

19. Stevoort, Sint-Martinus

19.1. Identificatie

Naam: Sint-Martinus

Geografische ligging
Sint-Maartenplein 1A 3512 Stevoort

Plaats in kerkelijke structuur
Bisdom: Hasselt
Dekenaat: Hasselt
Pastorale eenheid: Virga Jesse Hasselt
Parochie: Stevoort, Sint-Martinus

19.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

In het begin van de 16de eeuw stond er hier al een kerkgebouw, waarschijnlijk een romaans éénbeukige kerk. De oudste aanwezige getuige van onze Sint-Martinuskerk is de laatgotische toren. De muurankers van de toren dateren uit 1557 en op de mergelstenengedenkplaat staat: 'De eerste steen werd gelegd de 15de mei 1554, God ter eren, ook Onze-Lieve-Vrouw en Sint- Martinus'. Waarschijnlijk hoorde bij deze toren een driebeukige gotische kerk. Aan de noordzijde van het koor ligt de Herenkapel. Deze is nu de O.-L.-Vrouwekapel, maar beter bekend als de Palmerskapel. Aan de zuidzijde van de kerk ligt de sacristie. In een hoeksteen van de zuidgevel van de toren bevindt zich een verticale zonnewijzer zonder stijl. Op 13 juni 1777 werd een overeenkomst gesloten tussen de abdis van Herkenrode en de pastoor van Stevoort. Vanaf nu zou er een volledige nieuwe classicistische éénbeukige kerk gebouwd worden. De abdis, die alleen verantwoordelijk was voor het kerkschip, liet de toren onaangeroerd. Alleen het roosvenster en de toegangsdeur met de arduinen omlijsting werd toegevoegd.

In augustus 1890 werd in een buitengewone zitting van de kerkfabriek besloten om de kerk te vergroten. Hyacinus Martens, bouwmeester van Stevoort, werd gelast met het ontwerpen van de plannen. Grote poorten werden uitgekapt in de toenmalige buitenmuren en zo bekwam men de huidige classicistische driebeukige kerk. Een arduinen gedenksteen boven de toegangsdeur in de toren vermeldt in een chronogram de datum van deze werken. Het portiekaltaar is toegewijd aan H. Jozef en dateert van het einde

van de 19de eeuw. In de herenkapel hangt in het plafond een schilderij uit 1780, die de Tenhemelopneming van O.L.-Vrouw voorstelt. Na Vaticanum II werd in 1969 de inrichting van de kerk drastisch versoepeld. Sinds 1985 is de Sint-Martinuskerk van Stevoort als monument beschermd en na een grondige en ingrijpende restauratie, onder leiding van architect Herman Van Meer, werd ze op 26 oktober 2003 terug ingewijd.

b) Architecturale mogelijkheden

Het kerkgebouw is niet opdeelbaar.

c) Bouwfysische toestand

Het kerkgebouw is in goede staat, het werd volledig gerenoveerd in 2000.

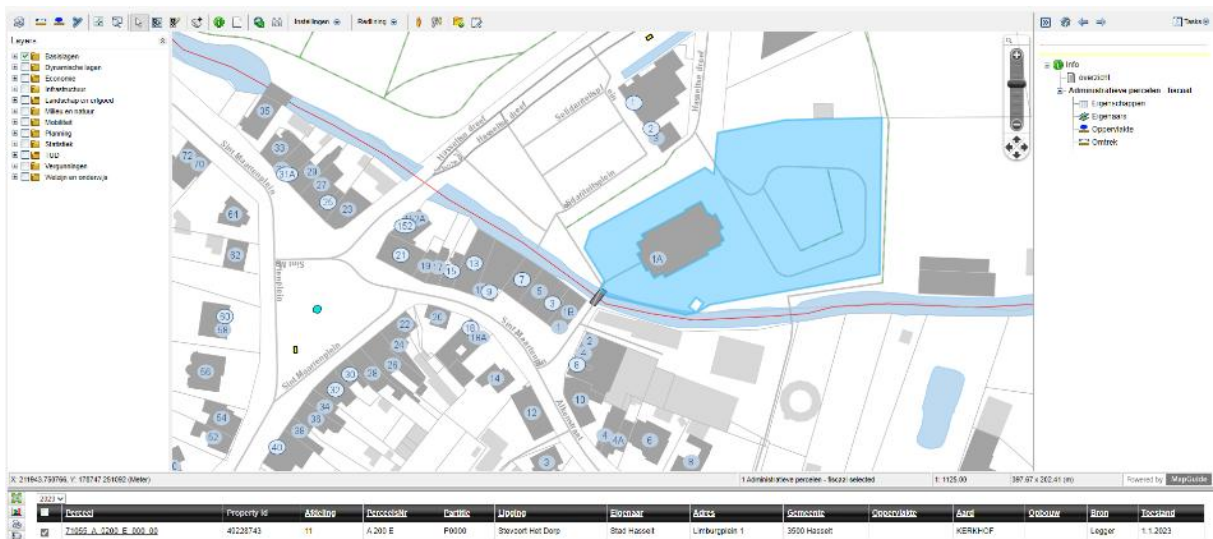
19.3 Eigendomstoestand

Kadastrale info: perceel met gebouw in eigendom van stad Hasselt.

Toren is eigendom van de Stad Hasselt.

Kerkschip en kooromgang in erfpacht bij het Kerkfabriek Sint Quintinus Hasselt (Concordaat van 15 juli 1801, afgesloten tussen paus Pius VII en Napoleon Bonaparte).

Perceel	Property id	Afdeling	Deelcode	Partis	Ligging	Bronnaam	Adres	Gemeente	Opmerking	Aard	Debouw	Bezet	Toestand
71059_A_0201_B_000_00	49228744	11	A.201 B	P1000	ST-MARTINUSPLEIN 1 -	Stad Hasselt	Limburgplein 1	3500 Hasselt		KERK	voor 1850	Legeer	1.1.2023

Bescherming(en)

Beschermd monument en intrinsiek dorpsgezicht sinds 28 november 1985. De kerk is vastgesteld als bouwkundig erfgoed sinds 5 oktober 2009. Het orgel is beschermd.

19.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Nabijheid andere kerken

19.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Actueel is de Sint-Martinuskerk in Stevoort een zondagskerk binnen de pastorale eenheid Virga Jesse, deze kerk is prioritair voor de eredienst en voor de bediening van de sacramenten. Hier is elke zondag een eucharistieviering om 9.30u; doop-, eerste communie- en vormselvieringen gaan hier door, uitvaarten en huwelijken zijn mogelijk.

Het kerkgebouw van Sint-Martinus Stevoort is historisch waardevol, geklasseerd, wordt druk bezocht en biedt het volledige pastoraal en liturgisch pakket aan. Er is ruime parkeermogelijkheid.

De kerk van Sint-Martinus Stevoort is dagelijks gedurende de hele dag geopend. Hierdoor zijn er regelmatig tijdens de dag mensen in de kerk om te bezinnen en te bidden.

19.6. Beschrijving van het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De huidige functie van de Sint-Martinuskerk Stevoort als **parochiekerk** blijft behouden in de toekomst: weekendviering op zondag, doopsels, eerste communie- en vormselvieringen voor de pastorale eenheid, uitvaarten en huwelijken.

20. Stokrooie, Sint-Amandus

20.1. Identificatie

Naam: Sint-Amandus

Geografische ligging

- Sint-Amandusstraat 4, 3511 Stokrooie

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Hasselt
- Pastorale eenheid: Sint-Elisabeth Hasselt
- Parochie: Stokrooie, Sint-Amandus

20.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De bouw van de kerk startte in 1851 en de kerk werd verder afgewerkt in 1855. Van 1970 tot 1975 vonden de eerste renovatiewerken plaats. In 2003 werd het dak van de kerk vervanging en in 2011 begon met de renovatie binnenin de kerk. De ramen, elektriciteit, isolatie zolder, isolatie verwarmingskokers, pleisterwerken en schilderen. De werken zijn in december 2013 beëindigd.

b) Architecturale mogelijkheden

Het kerkgebouw is niet opdeelbaar. Het kerkgebouw is wel voorzien van een vergaderlokaal.

c) Bouwfysische toestand

Het kerkgebouw is in goede staat.

20.3. Eigendomstoestand

Kadastrale info: perceel en gebouw in eigendom van kerkfabriek Sint-Amandus Stokrooie

Perceel	Property ID	Afdeling	Decreetjaar	Categorie	Ligging	Eigenaar	Adres	Comptente	Oppervlakte	Area	Opbouw	Erven	Toestand
Z1059_A_0572_K_000_00	49237565	14	A.573 B	F0000	St-Amandusstr 4	Kerkfabriek Sint-Amandus te Stokrooie (VL - Hasselt)	Sint-Amandusstraat 6	3511 Hasselt		KERK	van 1850 tot 1874	Legger	1.1.2023

Perceel	Property ID	Afdeling	Decreetjaar	Categorie	Ligging	Eigenaar	Adres	Comptente	Oppervlakte	Area	Opbouw	Erven	Toestand
Z1059_A_0519_K_000_00	216413495	14	A.559 K	F0000	St-Amandusstr 6	Kerkfabriek Sint-Amandus te Stokrooie (VL - Hasselt)	Sint-Amandusstraat 6	3511 Hasselt	5120	PASTORIE	1067	Legger	1.1.2023

Bescherming(en)

Gedeeltelijk beschermd. Het orgel is beschermd sinds 30 juni 2004. Het kerkgebouw is vastgesteld als bouwkundig erfgoed op 05/10/2009.

20.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Sint-Amanduskerk Stokrooie – Sint-Amandusstraat

- Geen aangrenzend kerkhof – kerkhof op 350m
- Pastorie (Sint-Amandusstraat 6) – eigendom kerkfabriek
- Geen klooster
- Ontmoetingscentrum Stokrode
- Kleuter- en lagere school
- Orgel Sint-Amanduskerk: beschermd monument

Nabijheid andere kerken

20.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Actueel is de parochiekerk in gebruik voor de rooms-katholieke eredienst. Elke maandag is er om 18.00u een eucharistieviering.

Er worden bij gelegenheid ook gebedsvieringen gehouden: Kerstmis, Pasen, naamoplegging 1ste communiekanten, september/oktober samen met de kinderen van de school, dankviering 1ste communiekanten, viering Sint-Amandus, Lichtmis, ...

De Kerk wordt sinds dit jaar ook medegebruik door de Roemeense-Orthodoxe gemeenschap. Zij hebben er om de 14 dagen een viering en houden ook op bepaalde momenten op zaterdag een biechtmoment of ziekenzalving.

In de kapel wordt om de 14 dagen een knutselnamiddag gehouden voor de vrijwilligers van ziekenzorg; ook de parochieraad en kerkraad vergaderen in de kapel.

Het zangkoor "Utopia" houdt hier op dinsdagavond hun wekelijkse repetitie.

20.6. Beschrijving van het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De Sint-Amanduskerk blijft tot einde 2031 de functie van **parochiekerk** behouden. Daarna zal de kerk herbestemd worden. De mogelijkheid tot weekend- en of weekdagvieringen blijft tot dan bestaan, afhankelijk van de pastorale evolutie. De kerk zal verder gebruikt worden voor doopsels, eerste communie- en vormselvieringen, uitvaarten en vieringen.

Het medegebruik door de Roemeens-Orthodoxe gemeenschap blijft behouden.

De pastorie zal herbestemd worden in functie van de financiering van het kerkgebouw.

21. Vliermaal, Sint-Agapituskerk

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

21.1. Identificatie

Naam: Sint-Agapituskerk

Geografische ligging

- Leopold III-sstraat z.n., 3724 Vliermaal, Kortesseem
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Sint-Truiden
- Parochie: Sint-Pieterbanden Wintershoven

Eigenaar: Gemeente

Bescherming(en)

- Geklasseerd gebouw (toren sinds 1935, ID: 2254; gehele kerk sinds 1996, ID: 2243)

22.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Voor een gedetailleerde beschrijving kunt u het beheersplan van de Sint-Agapituskerk in Kortesseem, gedateerd 25/11/2022, raadplegen: <https://plannen.onroerenderfgoed.be/plannen/1852>

Samenvatting:

Classicistische pseudobasiliek (18de eeuw) met romaanse toren. De sacristie is 19de-eeuws/
De Sint-Agapitus heeft een driebeukig schip van vijf traveeën, een deels ingebouwde westtoren en een koor van één rechte travee met halfronde sluiting. Het portaal ligt in het verlengde van de zuidelijke zijbeuk. De toren is van breuksteen (onder andere silex); het schip, het koor en de zijbeuken van baksteen. Over het schip ligt een tongewelf.
De kerk beschikt over beelden die soms teruggaan tot de 13de eeuw en over meerdere barokke en classicistische interieurelementen.

Inventaris:

Beschrijving:

Zuidwest-noordoost georiënteerd bedehuis, gelegen ten noordwesten van de straat, in een ommuurd en opgehoogd kerkhof. Bakstenen pijlers aan de straatzijde, met hardstenen afwerking.

Historiek:

Van de oude romaanse kerk, uit de 11de eeuw, bleef enkel de toren bewaard en een stuk muur ingebouwd in de nieuwe kerk. De onderbouw van de toren dateert uit de 11de eeuw, de boven- uit de 12de eeuw. Het romaanse bedehuis had zeker niet meer dan drie traveeën. Aan beide zijden van het koor waren er zijkapellen, hetgeen doet veronderstellen dat de oude, in 1597 herstelde kerk driebeukig was. Aan beide zijden van het koor bevonden zich drie kleine vensters.

In 1727 werden ze hersteld en werd er een venster achter het hoogaltaar bijgevoegd. In 1727 lieten de kanunniken van Hoei nieuwe altaartreden van hardsteen leggen. Eén werd hergebruikt voor de trede van het nieuwe koor in 1785 (vandaar op de trede het dubbele jaartal, 1727 en 1785). Op 1 juli 1778 verbood Baron de Looz, aartsdiaken van Haspengouw, de kerk nog te gebruiken, omwille van bouwfysische problemen. Het kapittel van Hoei werd verplicht met het geld der tienden van Vliermaal een nieuwe kerk te bouwen. De toren, die onder de bevoegdheid van de gemeente viel, bleef bewaard.

De werken werden op 1 augustus 1783 aangewezen aan de aannemers Noblesse (Hoei) en Jamotte (Voting). Eerstesteeenlegging op 9 oktober 1783 door pastoor Billen; voltooiing van het classicistische schip in september 1785. In 1786 werd de toren opnieuw met leien bedekt. Sluiting gedurende de Franse Revolutie. In 1924, 1952-53 en 1990-91, herstelling van leien bedaking van toren en schip; restauratie van de toren naar ontwerp van architect Alb. Nivelle Riemst) in 1978-83.

In 1996 geplande restauratiewerken aan ex- en interieur naar ontwerp van het architectenbureau P. Stevens (Hasselt), in het voorjaar van 1999 goedgekeurd.

Beschrijving:

De plattegrond beschrijft een driebeukig schip van vijf traveeën met eertijds voorstaande, nu deels ingebouwde westtoren en een koor van één rechte travee met halfronde sluiting, ten zuiden geflankeerd door de recentere sacristie (begin 19de eeuw). Een verlenging van de zuidelijke zijbeuk vormt het recente ingangsportaal, naast de toren.

Ongelede en blinde toren van vijf bouwlagen, opgetrokken uit silex, Romeinse tegulae, mergel-, kalk-, bak-, puim- en ijzerzandsteen, volgens overlevering afkomstig van de Romeinse stadsomwalling van Tongeren. De silexbouw rust op een fundering van hardsteen, nu deels zichtbaar. Gedichte rondboogvormige muuropening met boogrug van baksteen ten noorden, de oorspronkelijke ingang. Lichtgleuven op de bovenverdieping en rondbogige galmgaten op de bovenste verdieping uit de 12de eeuw. Mergelstenen daklijst. Tentdak (leien), bekroond door windhaan.

Begin 19de-eeuws ingangsportaal van baksteen op een gecementeerde plint, onder lessenaarsdak met dakschild ten zuiden (leien); daklijstbalkjes. Getoogde deur.

Schip en koor van baksteen op mergelstenen plint; overstekend leien zadeldak op daklijstbalkjes.

Rondboogvensters in de vier laatste traveeën van het schip, in vlakke hardstenen omlijstingen met negblokken in regelmatig verband. Dito vensters in het koor, één aan elke zijde van de koortravee en één centraal in de halfronde sluiting.

Sacristie van baksteen, onder tentdak (leien), uit het begin van de 19de eeuw. Rechthoekige vensters in vlakke hardstenen omlijstingen. Recente rechthoekige deur.

Beplesierd en beschilderd interieur. Pseudo-basilicale opstand. Middenbeuk met zuilen en een gekorniste kroonlijst, waarboven een tongewelf. Geplafonneerde zijbeuken. Koor met pilasters, geornamenteerde gordelbogen en platte pseudo-ribben in de koorsluiting.

Mobilair:

Schilderijen met voorstelling van Onze-Lieve-Vrouw, door de Evangelist Johannes aangewezen aan de Heilige Bonaventura, Augustinus en Gregorius (18de eeuw); Sint-Elisabeth (18de eeuw); Sint-Augustinus (18de eeuw); Onze-Lieve-Vrouw Onbevleete Ontvangenis (19de eeuw); Christus aan het kruis, naar A. Van Dyck (19de eeuw).

Gepolychromeerde beelden: Sint-Blasius, Luik (circa 1500-10?); Sint-Lucia, tweede patroonheilige van de parochie, met schenker, Luik of Tongeren (?), (1530-1540), in nis van lindehout (18de eeuw); Heilige Agapitus (circa 1600); Sint-Sebastiaan (17de eeuw), patroon van de Vliermaalse schutterij, in een nis uit de 17de eeuw. Eertijds gepolychromeerde beelden: Christus aan het kruis en beeld van Sint-Jan de Evangelist (eerste helft 13de eeuw, armen van Christus uit de 18de eeuw), onderdelen van een Calvariegroep; Sint-Augustinus (circa 1700, Luikse school van Delcour), afkomstig van het cellebroedersklooster van Hasselt; Johannes a Deo (circa 1700, Luikse school van Delcour), met dito herkomst. Beeld van Sint-Christoffel, Tirol (20ste eeuw), in een houten nis (17de eeuw) afkomstig uit een veldkapel. Kruisweg door A. De Beule (1911).

Barokhoofdaltaar in gemarmerd hout (tweede helft 18de eeuw, Lodewijk XVI), afkomstig van de Cellebroederskerk van Hasselt; zijaltaren in gemarmerd hout uit het eerste kwart van de 19de eeuw; eiken preekstoel (tweede helft 18de eeuw, Lodewijk XVI) en communiebank (tweede helft 18de eeuw, Lodewijk 16de eeuw), verwerkt in het nieuwe altaar van de kerk en in beide ambo's; twee eiken biechtstoelen (18de eeuw), de éne in Lodewijk XV-stijl, de andere classicistisch. Doksaal (19de eeuw); waardevol orgel van Pereboom & Leyser (Maastricht) (1885), in een kast gebouwd door Clerinx, hersteld en omgebouwd in 1973 door E. Verschuere (Tongeren); romaanse doopvont (12de eeuw), met barokke koperen bedekking (18de eeuw).

Kerkhof: kruisbeeld tegen rechter buitenmuur van de kerk (vermoedelijk 14de eeuw, gotisch), met vernieuwde armen; hardstenen grafkruisen, één met gotisch opschrift en voorts van Jan C[?]eper Celis, zijn echtgenote Anna Timermans en zoon Lodwick († 1632); graf van pastoor Bijmens van Vliermaalroot († 1834).

Bron: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Parochiekerk Sint-Agapitus, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/32265> (geraadpleegd op 10 mei 2017).

De kerktoeren van Sint-Agapituskerk is beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de:

- *historische waarde*
- *historische waarde*
- in casu *oudheidkundige waarde*
- *artistieke waarde*
- in casu *kunstwaarde*

Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Parochiekerk Sint-Agapitus, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2254> (geraadpleegd op 10 mei 2017).

De Sint-Agapituskerk (uitbreiding tot het volledige gebouw) met kerkhofmuur is beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de:

- *historische waarde*
- in casu *architectuurhistorische waarde*:

Sint-Agapituskerk: als classicistisch, driebeukig schip uit 1783 met belangrijke 18de- en 19de-eeuwse stoffering.

kerkhofmuur: als integrerend element van het kerksite.

Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Parochiekerk Sint-Agapitus, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2243>(geraadpleegd op 10 mei 2017).

b) Bouwfysische toestand

De bouwfysische toestand van het gebouw is goed.

Voor de volgende werken werd een offerte aangevraagd bij Monumentenwacht (2016); de werken werden ondertussen uitgevoerd.

- De uitgeschoven en weggezakte leien herstellen + aansluiting muurwerk met de toren herstellen.
- De goten reinigen en de gescheurde soldeernaden herstellen.
- De opening ter plaatse van de muurplaat dichtten.
- Een aluminium ladder plaatsen van het niveau klokkenstoel tot aan het torenluik.
- Een bordes maken aan het torenluik.
- Het torenluik vernieuwen.

c) Architecturale mogelijkheden

Omwille van de opbouw (pseudobasiliek) heeft de kerk relatief weinig mogelijkheden om de ruimte op te delen. De zijbeuken zijn ongeveer even hoog als de middenbeuk. Het interieur heeft een open gevoel, wat op zich een kwaliteit is. De Sint-Agapitus is bovendien een geklasseerd monument. De ruimte onder de toren zou eventueel een dienende ruimte kunnen worden.

22.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- 1 zaaltje 'onder den toren'
- 2 buurthuis 't Vlierhof'
- 3 kerkhof
- 4 school

Vliermaal is een kleine dorpskern met enkele voorzieningen zoals aangegeven op de luchtfoto. Rond de kerk ligt een kerkhof. Wat verderop is er *Het Vlierhof*, een zaal met een cafetaria-uitbating. Naast de kerk is er een klein zaaltje (*Bij de toren*) met sanitair en een keukentje. Nog altijd vlakbij de kerk is er een privaat rust- en verzorgingstehuis (bij de 'andere' bushalte op de kaart).

De kerk behoort tot een geklasseerd dorpsgezicht.

Vliermaal ligt relatief ver van grotere kernen.

22.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

	Kortesse m	Wintershove n	Guigove n	Zammele n	Vliermaa l	Vliermaalroo t
Weekendvieringe n	1 per week zaterdag	1ste, 3de en 5e zondag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Weekvieringen	5 vieringen per week*	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Uitvaarten, Huwelijken, Doopsels, ...	Ja	Ja	Beperkt	Beperkt	n.v.t.	n.v.t.
Kermisviering	Ja	Ja	Ja	Ja	n.v.t.	n.v.t.

Tabel: Overzicht kerkelijk gebruik Kortesse

* Sinds januari 2021 vindt deze plaats ten huize van priester Jos Wolters

De Sint-Agapitus is geen prioritaire kerk en wordt sinds de samenvoeging met de parochie Sint-Pieterbanden Wintershoven niet meer kerkelijk gebruikt.

Occasioneel wordt de ruimte gebruikt voor een lokale tentoonstelling.

22. Vliermaalroot, Onze-Lieve-Vrouw-Tenhemelopnemingkerk

(afbeelding: mapio.net)

22.1. Identificatie

Naam: Onze-Lieve-Vrouw-Tenhemelopnemingkerk (ook wel Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk of Sint-Eligiuskerk)

Geografische ligging

- Kerkplein z.n., 3721 Vliermaalroot, Kortesseem
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Sint-Truiden
- Parochie: Sint-Pieterbanden Wintershoven

Eigenaar: Gemeente

Bescherming(en)

- Niet-beschermd
- Opgenomen in de inventaris van het Onroerend Erfgoed (ID: 32355)

22.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Samenvatting:

Eclectische kerk uit de tweede helft van de negentiende eeuw.

Het middenschip bestaat uit vier traveeën, de twee zijbeuken ook. De toren is ingebouwd. Het koor bestaat uit één travee.

Het gebouw is opgetrokken uit baksteen met (vaak neoromaanse) details in mergel en natuursteen.

Boven het schip ligt een tongewelf, boven de zijbeuken kruisgewelven en boven het koor een koepel (en een halve koepel boven de apsis).

Het interieur is grotendeel negentiende-eeuws maar bevat ook enkele zestiende- en zeventiende-eeuwse beelden.

Inventaris:

Beschrijving:

Zuidwest-noordoost georiënteerd bedehuis, gelegen aan de hoek met de Fonteinstraat; ommuurd kerkhof aan de noordoostzijde. Op de plaats van de huidige kerk stond in elk geval een vroeger bedehuis, aangeduid op de Ferrariskaart (1771-77) en in de Atlas van de Buurtwegen (1846), waarlangs toen ook ten oosten een straat liep.

Eclectische kerk met sterke neoromaanse inslag, gebouwd tussen 1863 en 1871 naar ontwerp van architect H. Jaminé (Hasselt); plechtige inwijding op 5 juli 1878. In 1913: reconstructie van de zoldering naar ontwerp van H. Martens (Stevooort). De kerk was minstens tot 1971 beschilderd op de wanden en het gewelf van de koorsluiting, alsook op de koepel en pendentiefs boven de koortravee.

De plattegrond beschrijft een middenschip van vier traveeën, twee zijbeuken van vier traveeën, een ingebouwde zuidwesttoren en een koor van één rechte travee met halfronde sluiting, ten noordwesten geflankeerd door de sacristie en ten zuidoosten door een bergruimte, op het ontwerp ook als sacristie aangeduid.

Bakstenen gebouw met afwerking van hardsteen en mergel. Sokkel met gecementeerde en hardstenen afzaat. Neoromaans zijn de ordonnerende spaarvelden en lisenen, toegepast in alle opstanden; ook markante rechte en klimmende boogfriezen van mergelsteen in de eerste zuidwest-partij en de blinde koorpartij.

Meer uitgewerkte zuidwest-partij met ingebouwde toren onder tentdak (kunstleien); vier bouwlagen van ongelijke hoogte; middenrisaliet van de eerste en tweede bouwlaag uitlopend op een pseudo-fronton; oprijzende vierkante torenromp vanaf de derde bouwlaag. Rondboogportaal naar romaans patroon; mergelstenen zuilen met hardstenen sokkel en bladwerkkapitelen onder een gekorniste kroonlijst van mergelsteen, deels gecementeerde archivoltten en dito boogveld. Rechthoekige deur in een geprofileerde mergelstenen omlijsting met hoekconsoles. Oorspronkelijk houtwerk met ijzerbeslag. Erboven, typisch verdiept rondbogig tweelichtvenster met neoromaanse zuiltjes met teerlingkapiteel en uitgewerkt timpaan. Romp van twee geledingen, aan elke zijde eindigend op een pseudo-fronton met aflijnend klimmend fries; oculi in mergelstenen omlijsting, met uurwerk aan gevelzijde en erboven galmgaten met ingeschreven archivolt op gelijkaardige zuiltjes met teerlingkapiteel.

Aanleunende halfronde traptoren met rondboogvormig venstertje, mergelstenen waterlijst en overhoekse muizentandfries aan de zuidoostzijde.

Middenbeuk met blinde bovenmuren onder zadeldak (kunstleien); zijbeuken onder lessenaarsdaken, afgewolfd aan zuidwest- en noordoostzijde (kunstleien); opstand van de zuidwestgevels aansluitend bij deze van de torenpartij. Zijgevels geritmeerd door ingeschreven, getraliede rondboogvensters op afgeschuinde hardstenen lekdrempels met mergelstenen maaswerk, tweelichten in zijbeuken, sacristie en bergruimte, drielichten in de koortravee met zuiltjes voorzien van teerlingkapitelen. Bergruimte met rondboogdeur, onder

lessenaarsdak met noordoostelijk dakschild (kunstleien). Gelijkaardige sacristie, evenwel zonder rondboogdeur.

Bepoetst en beschilderd interieur. Basilicale opstand. In de middenbeuk rondbogige scheibogen opgevangen door zuilen met mergelstenen teerlingkapitelen; pijlers met dito halfzuilen tussen derde en vierde travee; oplopende pilasters aansluitend bij de gekorniste kroonlijst met rondboogfries en de geprofileerde gordelbogen van het tongewelf. Kruisgewelven van de zijbeuken, aan gevelzijde steunend op pilasters; eveneens gordelboog tussen derde en vierde travee. Koepel op pendentiefs boven koortravee. Halve koepel met grotendeels behouden Maria-Hemelvaart-beschildering (tweede helft 19de eeuw) boven de apsis.

Mobilair:

Gepolychromeerde houten beelden van Onze-Lieve-Vrouw met Kind, staande op de halve maan (16de eeuw) en van St.-Eligius (17de eeuw).

Neoromaans hoofdaltaar ter ere van Onze-Lieve-Vrouw, naar ontwerp van architect V. Lenertz (1864-1914) (circa 1897), marmer en gepolychromeerd hout (circa 1865); twee neogotische zijaltaren ter ere van Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Eligius (1884); portiekaltaar in doopkapel, gemarmerd hout (midden 18de eeuw); voormalige neoromaanse eiken preekstoel, met voorstelling in reliëf van de vier evangelisten (tweede helft 19de eeuw), verwerkt tot het nieuwe altaar en een lezenaar; twee neogotische biechtstoelen (1890); doopvont met stenen bekken (eind 18de eeuw?), deksel in messing. Figuratief glasraam (1822).

Hardstenen gedenktekens tegen de voorgevel, rechts voor de gesneuvelden uit de Eerste Wereldoorlog, links voor die uit de Tweede Wereldoorlog.

Steen tegen de kerkmuur, met inscriptie die de wijding van de Onze-Lieve-Vrouwekapel, welke eens dienst deed als kerk, op 30 mei 1647 vermeldt.

Bron: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart of Sint-Eligiuskerk, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/32355> (geraadpleegd op 10 mei 2017).

b) Bouwfysische toestand

De bouwfysische toestand van de kerk is goed.

c) Architecturale mogelijkheden

Omwille van de basilicale opstand (lagere zijbeuken) biedt de kerk wat mogelijkheden voor eventueel gedeeld gebruik. Ook de kapellen naast het portaal kunnen een dienende invulling krijgen. Er is beperkt sanitair aanwezig in de kerk.

22.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- 1 parochiezaal
- 2 kerkhof
- 3 school
- 4 jeugdlokalen

De kerk van Vliermaalroot ligt naast een kerkhof (met graven tot de jaren 1960). Het kerkhof werd onlangs vergroend en is nu een onthard landschapsparkje.

De parochiezaal wat verderop is aan vernieuwing toe. Vliermaalroot is een kleine kern met nog enkele (private) voorzieningen.

22.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

	Kortesse m	Wintershove n	Guigove n	Zammele n	Vliermaa l	Vliermaalroo t
Weekendvieringe n	1 per week zaterdag	1ste, 3de en 5e zondag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Weekvieringen	5 vieringen per week*	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Uitvaarten, Huwelijken, Doopsels, ...	Ja	Ja	Beperkt	Beperkt	n.v.t.	n.v.t.
Kermisviering	Ja	Ja	Ja	Ja	n.v.t.	n.v.t.

Tabel: Overzicht kerkelijk gebruik Kortesse

* Sinds januari 2021 vindt deze plaats ten huize van priester Jos Wolters

De OLV-Tenhemelopnemingkerk is geen prioritaire kerk en wordt sinds de samenvoeging met de parochie Sint-Pieterbanden Wintershoven niet meer kerkelijk gebruikt. Vincentius Kortesse gebruikt momenteel een deel van de kerk al opslagplaats voor hun boeken.

23. Wimmertingen, Sint-Niklaas

23.1. Identificatie

Naam: Sint-Niklaas

Geografische ligging
Smetstraat 2, 3500 Hasselt

Plaats in kerkelijke structuur
Bisdom: Hasselt
Dekenaat: Hasselt
Pastorale eenheid: Virga Jesse Hasselt
Parochie: Wimmertingen, Sint-Niklaas

23.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Reeds voor 1297 was er in Wimmertingen een kapel. Op 29 november 1297 werd Wimmertingen een zelfstandige parochie. Op 6 juli 1628 werd de eerste steen van een nieuwe kerk gelegd. In 1843 en in 1849 vergrootte de pastoor de kerk. De kerk brandde uit op 5 januari 1901. In 1942 werden de zijbeuken bijgebouwd.

b) Architecturale mogelijkheden

Het kerkgebouw is niet opdeelbaar.

c) Bouwfysische toestand

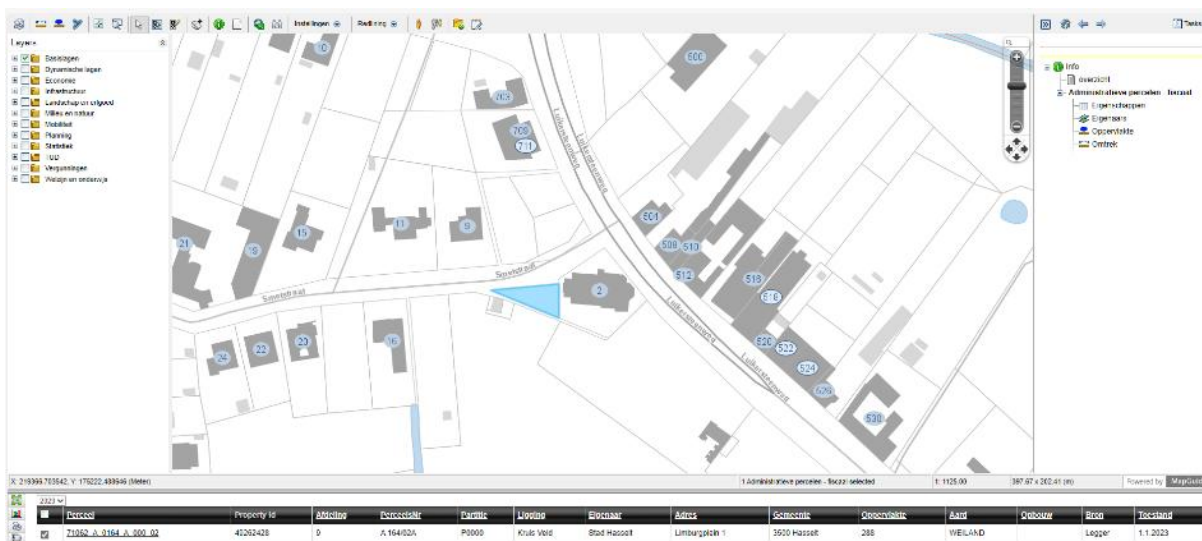
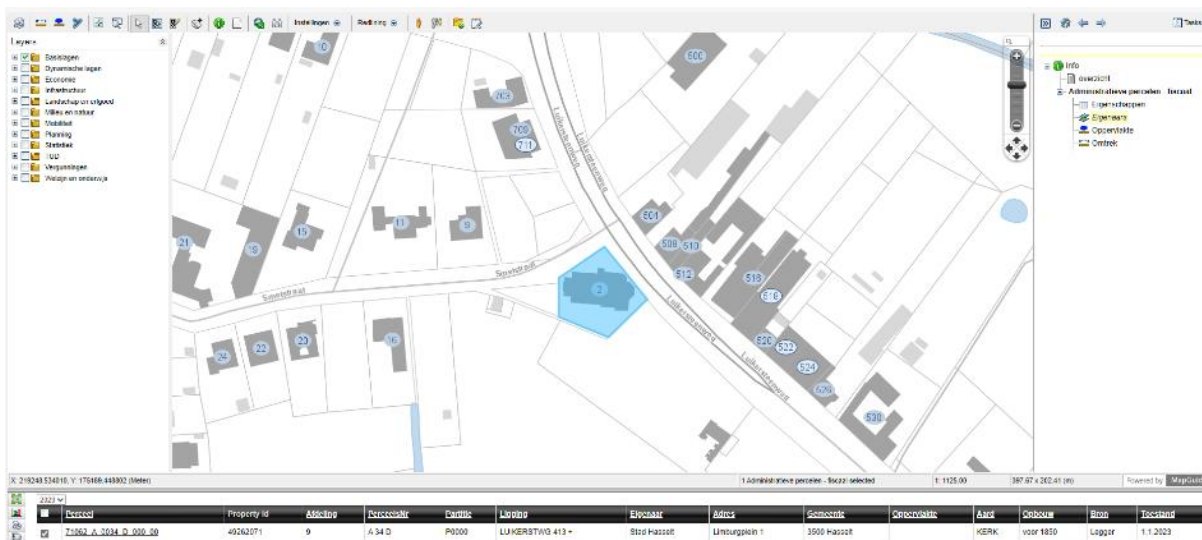
Het kerkgebouw is in behoorlijke staat.

23.3. Eigendomstoestand

Kadastrale info: perceel met gebouw in eigendom van stad Hasselt.

Toren is eigendom van de Stad Hasselt.

Kerkschip en kooromgang in erfpacht bij het Kerkfabriek Sint Quintinus Hasselt (Concordaat van 15 juli 1801, afgesloten tussen paus Pius VII en Napoleon Bonaparte).

Bescherming(en)

Het kerkgebouw is vastgesteld bouwkundig erfgoed sinds 05/10/2009. Het orgel is beschermd sinds 30 juni 2004.

23.4. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Sint-Niklaaskerk Wimmertingen - Luikersteenweg

- Aangrenzend kerkhof
- Pastorie (Smetsstraat 15) – eigendom stad Hasselt
- Geen klooster
- Ontmoetingscentrum De Wimbert
- Kleuter- en lagere school op 2 km (rapertingen) en op 4 km (Sint-Lambrechts-Herk)

Nabijheid andere kerken

23.5. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Actueel is de Sint-Niklaaskerk in gebruik als parochiekerk met in de maand september de verering van Sint-Gillis. Elke eerste zondag van de maand is er een eucharistieviering, op de derde zondag van de maand is er een viering van Woord en Communie.

In de maand september is er elke zaterdag, zondag en woensdag een eucharistieviering in aanwezigheid van de talrijk opgekomen bedevaarders naar St.-Gillis.

Regelmatig is er een doopviering, huwelijk of uitvaart in deze kerk.

23.6. Beschrijving van het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De Sint-Niklaaskerk van Wimmertingen blijft de huidige functie van **parochiekerk** behouden: mogelijkheid tot weekendviering, afhankelijk van de mogelijkheden en pastorale evolutie, doopvieringen, huwelijken en uitvaarten. In september pastoraal Sint-Gillisbedevaart.

24 Wintershoven, Sint-Pietersbandenkerk

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

24.1. Identificatie

Naam: Sint-Pietersbandenkerk

Geografische ligging

- Sint-Lambertusstraat z.n., 3722 Wintershoven, Kortesseem
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Sint-Truiden
- Parochie: Sint-Pieterbanden Wintershoven

Eigenaar: gemeente

Bescherming(en)

- Geklasseerd gebouw (ID: 2266)

24.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Voor een gedetailleerde beschrijving kunt u het beheersplan van de Sint-Pietersbandenkerk in Kortesseem, gedateerd 25/11/2022, raadplegen: <https://plannen.onroendergoed.be/plannen/1851>

Samenvatting:

De Sint-Pietersbandenkerk is een romaans gebouw van rond 1200 dat in de late negentiende eeuw ingrijpend neoromaans verbouwd werd.

De kerk bestaat uit een rechthoekige beuk van vijf traveeën, met voorstaande vierkante westtoren, en een ten noorden bij de eerste travee aansluitende doopkapel. De kerk beschikt over een transept met armen van één travee. Het koor bestaat uit één rechte travee. De sacristie leunt schuin tegen het koor.

De kerk is opgetrokken uit silex met details in hardsteen.

Het schip en transept hebben een vlakke eiken zoldering. Er is een tongewelf boven de koortraveeën en halfronde koepel boven de apsis

Het interieur bevat onder andere zeventiende- en achttiende-eeuwse schilderijen en vijftiende-, zestiende- en zeventiende-eeuwse beelden. Wintershoven is gekend omwille van het reliekschrijn

Inventaris:

Beschrijving:

Romaanse kerk van rond 1200, met ingrijpende restauratie en vergroting tussen 1887 en 1893 in neoromaanse stijl.

Historiek:

Reeds in 7de eeuw zou er een kerk in hout- en leembouw hebben gestaan. In de eerste helft van de 8ste eeuw worden de relieken van de heiligen, die er begraven zouden zijn, verheven tot de eer van het altaar. Ook in de 10de eeuw gebeurt zulke verheffing. Circa 1200 wordt de eenbeukige, stenen, romaanse kerk gebouwd, met ingebouwde westtoren. Van dit gebouw van vier traveeën zijn de westgevel, de twee zijgevels en de grondvesten van de oosten muur bewaard. Kolenzand-, ijzer- en lavasteen, alsook silex en blauwe steen, zijn gebruikt, naast fragmenten van Romeinse dakpannen. Het overgrote deel van deze materialen was wellicht afkomstig van een naburige Romeinse villa. Vooraan in de zuidgevel stond een kleine rondboogdeur, het heden dichtgemetselde paradijspoortje, dat, naast het kerkhof, ook toegang gaf tot het presbyterium.

In een latere periode werd de zaalkerk vergroot naar het oosten door de aanbouw van een versmald rechthoekig koor. In 1621 vond nogmaals een vergroting plaats: het romaanse koor werd wegens instortingsgevaar afgebroken en vervangen door een polygonaal koor. In de 18de eeuw gebeurden kleine veranderingen, onder meer de bouw in 1710 van een doopvonthuisje ten zuiden van het koor, dat reeds bouwvallig was in 1726, waarna het vervangen werd in opdracht van de gemeente door een nieuw, dat ook als sacristie moest fungeren. In 1744 gebeurde de vergroting van de vier koorvensters en in 1753 van de overige.

Het restauratieproject van 1862 naar ontwerp van architect M. Michiels (Tongeren) werd niet uitgevoerd. Tussen 1887 en 1893 vond een ingrijpende restauratie en vergroting plaats naar ontwerp van architect P. Langerock (Leuven), medewerker van J. Helleputte die hiervoor zelf bewaarde plannen maakt (1887-1889). De uitvoeringsplannen van Langerock nemen het project over doch met eigen aanpassingen (1889). Hierdoor ontstaat een vrijwel nieuw, neoromaans gebouw. De sacristie van 1726 en het koor van 1621 zijn eerst afgebroken. Enkel het oude beukgedeelte van de oorspronkelijke stenen kerk bleef bewaard. De toren, die aanvankelijk een dakruiter was boven de blinde westgevel, wordt nu tegen die gevel aangebouwd (zie bouwnaad) en van een ingang voorzien. Het schip wordt verlengd met toevoeging van een travee, een dwarsbeuk van één travee wordt toegevoegd, het koor vergroot, de sacristie ten zuiden van het koor heropgebouwd en een doopkapel tegen de noordzijgevel aangebouwd. De fundering bestaat uit oude materialen van de afgebroken gedeelten. De opstaande muren werden langs binnen opgemetseld met bakstenen en langs buiten met silex, afkomstig uit de groeven van Roclenghe, Zichen en Sluizen. De uitvoering van de werken werd toevertrouwd aan aannemer Peter de Coster (Leuven). In 1892 werden er in het schip muurschilderingen blootgelegd uit het eerste kwart van de 17de eeuw, die, omwille van hun beschadiging en de toen gering geachte artistieke waarde, niet werden bewaard. Op 22 mei 1897 werd de vernieuwde en vergrote kerk plechtig ingezegend door Monseigneur Doutreloux, bisschop van Luik. Herstellingswerken aan de toren, waaronder opnieuw invoegen, vonden plaats in 1910.

Naar aanleiding van de vernieuwing van de centrale verwarming in 1967 werden opgravingen uitgevoerd in de kerk in 1967-1968. Onder meer verscheidene graven, drie grafkelders en twee paalgaten van de houten kerk werden vrijgelegd. Het onderzoek bracht evenwel geen gegevens aan het licht over de heiligen van Wintershoven, die in de kerk zouden zijn begraven.

Beschrijving:

De Sint-Piets-Bandenkerk is een georiënteerd bedehuis gelegen aan de splitsing van de straat, ten oosten en ten zuiden omgeven door weilanden. Rondom het bedehuis ligt het eertijds grotere kerkhof, afgesloten door een muur van silex (circa 1947).

De plattegrond beschrijft een rechthoekige beuk van vijf traveeën, met voorstaande vierkante westtoren met een aangebouwd driekwartrond traptorentje ten zuiden, een ten noorden bij de eerste travee aansluitende doopkapel van één rechte travee met halfronde sluiting, een transept met armen van één travee, rechte sluiting en telkens één oostelijke apsidiool, een vierkant koor van één rechte travee met apsis, een sacristie die schuin tegen de zuidelijke koormuur en de oostelijke dwarsbeukmuur aanleunt.

Het bedehuis werd opgetrokken in silex en vermelde steensoorten, met afwerking van hardsteen voor lekdrempels, lateien en deklijsten, en mergelsteen voor daklijsten. Krulankers sieren de gevels. De toren heeft vier bouwlagen onder tentdak, bekroond door een windhaan. Ten zuiden is een driekwartrond traptorentje aangebouwd, reikend tot de derde bouwlaag, met conische bedaking. Eerste bouwlaag heeft een rondboogportaal ten westen, met hardstenen rechtstanden, voorzien van negblokken en geprofileerde aanzetstenen, waarboven een archivolt; houtwerk met ijzerbeslag; één rondboogvenstertje aan beide zijanten van de toren. De tweede bouwlaag wordt gekenmerkt door drie dito venstertjes. De derde bouwlaag bestaat uit twee rechthoekige venstertjes onder mijtervormige latei, ten westen en ten noorden; één dito venstertje ten zuiden; drie uurwerken, ten westen, noorden en zuiden, aangebracht tegen een rondbogige hardstenen plaat onder dito druiplijst. De vierde bouwlaag heeft telkens één bifoor met hardstenen middenstijl, in een rondbogig spaarveld; steigergaten. Er is een traptorentje met dezelfde venstertjes als op de derde bouwlaag van de toren.

Het schip, transept en koorpartij worden geritmeerd door rondbogige spaarvelden en lisenen, onder zadeldaken met een apsis met halfconische bedaking. Aan de uiteinden van het transept en tussen schip en koortravee zijn aandaken met aanzetstukken aanwezig. De gevels van het schip, koortraveeën en apsis worden geritmeerd door ingeschreven rondboogvensters, waarvan drie in de apsis. Gelijkaardige kleinere vensters zijn te zien in de beide apsidioolen en de sluiting van de doopkapel, respectievelijk één en drie. De sluitingsmuren van het transept hebben telkens één bifoor met hardstenen middenstijl, met daarboven een rechthoekig venstertje onder mijtervormige latei.

De sacristie onder een zadeldak met aandaken heeft gelijkaardige muuropeningen als bij het kerkgebouw. Er zijn aanbouwsel tussen kerk en sacristie, met rechthoekige deur onder een hardstenen mijtervormige latei op dito consoles.

In interieur is bepleisterd en beschilderd. Het schip en transept hebben een vlakke eiken zoldering. Er is een tongewelf boven de koortraveeën en halfronde koepel boven de apsis.

Mobilair:

Schilderijen met voorstelling van Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Elisabeth, met Kind Jezus en Sint-Jan-de-Doper, Antwerpse school (17de eeuw); gezicht van Wintershoven met op voorgrond Sint-Landoaldus (eind 17de eeuw-begin 18de eeuw); Sint-Landoaldus en Sint-Lambertus met de bron van Wintershoven (17de eeuw?); de Aanbidding der Wijzen, Vlaamse School (eind 17de eeuw-begin 18de eeuw); de Kruisafneming (1774; 1789 volgens A. Duser) van P.J. Verhagen; de Dorpsplaats van Wintershoven, van D. Anten (Hasselt), naar oude voorstelling en bewaard in de sacristie (circa 1900); kruisweg door Colpa (Luik, 1906). Gepolychromeerde houten beelden: Calvarie, met Jezus aan het kruis (midden 15de eeuw) en neogotische beelden van Maria en Johannes, gips; zes kleine borstbeelden van de Heiligen van Wintershoven (15de-16de eeuw), namelijk Sint-Lambertus, Sint-Landoaldus, Sint-Amandus, Sint-Amantius, Sint-Vinciana en Sint-Landrada; Sint-Rochus (17de eeuw); Sint-Petrus (eind 19de eeuw); beeld van Sint-Lambertus door M. Hoeken en C. Jansen (Sint-Truiden, eind 19de eeuw).

Neoromaans hoofdaltaar van graniet en kalksteen naar ontwerp van P. Langerock (Leuven), door Fincoeur-Thomasse (Luik), (1897); neoromaanse preekstoel met voorstelling van Zegenende Christus en de vier Evangelisten, eik (begin 20ste eeuw); voormalige communiebank tot huidig altaar verwerkt; orgel door A. Beckers (Sint-Truiden, 1930), hersteld en omgebouwd door J. Stevens (Duffel, 1943) en nogmaals

omgebouwd circa 1973; doopvont met hardstenen voet (19de eeuw), dito kuip uit 1525-50 (Maasland); wijwatervat, hergebruikt Romeins voetstuk, van tufsteen (3de-4de eeuw?).

Wandschilderingen door Colpa (Luik) met oudtestamentische prefiguraties van de eucharistie (1911); wandschildering door Colpa (Luik) met voorstelling van de Overbrenging van de relieken van Sint-Landoaldus en gezellen, van Gent naar Wintershoven (1897) (genoemde schilderingen circa 1947 hersteld door Legenhoek); wandschildering op opgekleefd doek van Gustave Meunier (Warsage) met voorstelling van de Aankomst van de Sint-Landoaldus en gezellen te Wintershoven (circa 1950); glasramen van koor en apsidoliën door Osterrath (1894); recente glasramen van Vos (Riemst) in de doopkapel, geplaatst naar aanleiding van de Jubelfeesten van 1997.

Hardstenen grafstenen van Guilhelmus de Lamboy de Dessener († 1585) en Elisabeth van Eynatten (+ 1579), geplaatst in 1602 door hun zoon Guilhelmus de Lamboy de Dessener; van Guilielmus a Lamboy de Dessener (+ 1636), heer van Wintershoven, en van Margaretha de Méan (+ 1612).

BRON: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Parochiekerk Sint-Pietersbanden, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/32466> (geraadpleegd op 10 mei 2017).

Waarden:

De Sint-Pieters-Bandenkerk is beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de:

- *historische waarde*
- *in casu oudheidkundige waarde*
- *historische waarde*
- *in casu geschiedkundige waarde*
- *artistieke waarde*

BRON: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Parochiekerk Sint-Pietersbanden, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2266> (geraadpleegd op 10 mei 2017).

b) Bouwfysische toestand

De bouwfysische toestand van de kerk is omwille van de recente exterieurrestauratie goed.

Enkele kleine werken acht Monumentenwacht toch dringend:

- De uitgezakte of verdwenen leien terugplaatsen.
- Doorgang sacristie: de aansluiting met het muurwerk en de hoekkeper op een duurzame manier laten uitvoeren.
- Schip: de aansluiting met de goten van de transepten op een duurzame manier waterdicht maken (goten schip en transept sluiten niet goed op elkaar aan).

c) Architecturale mogelijkheden

De Sint-Pietersbanden is moeilijk opdeelbaar omwille van kleine schaal. De kerk van Wintershoven werd al heel vroeg geklasseerd als monument. De lokale geschiedenis (de kerstening, *de Heiligen van Wintershoven*, het reliekschrijn in de kerk, ...) wordt erg gedragen door de lokale gemeenschap. Een sterke opdeling van de ruimte zou daarmee in conflict gaan. De kerk is een relatief kleine ruimte. Ze leent zich ook daarom moeilijk tot opdeling van het schip (er waren ooit plannen om de deuren tussen het portaal en het schip in glas te maken en om het reliekschrijn op die manier permanent tentoon te stellen).

24.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

1 kerkhof

2 parochiehuus

Aan de kerk ligt een kerkhof. Wat verderop is er de parochiezaal *De Bron*.

24.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

	Kortesse m	Wintershove n	Guigove n	Zammele n	Vliermaa l	Vliermaalroo t
Weekendvieringe n	1 per week zaterdag	1ste, 3de en 5e zondag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Weekvieringen	5 vieringen per week*	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Uitvaarten, Huwelijken, Doopsels, ...	Ja	Ja	Beperkt	Beperkt	n.v.t.	n.v.t.
Kermisviering	Ja	Ja	Ja	Ja	n.v.t.	n.v.t.

Tabel: Overzicht kerkelijk gebruik Kortesse

* Sinds januari 2021 vindt deze plaats ten huize van priester Jos Wolters

Sint-Pietersbanden is een prioritaire kerk. De Sint-Pietersbanden is niet open buiten de uren.

25. Zammelen, Sint-Amanduskerk

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

25.1. Identificatie

Naam: Sint-Amanduskerk

Geografische ligging

- Sint-Amandusstraat z.n., 3724 Vliermaal, Kortesseem
- Provincie: Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Sint-Truiden
- Parochie: Zammelen

Eigenaar: gemeente

Bescherming(en)

- Niet-beschermd
- Opgenomen in de inventaris van het Onroerend Erfgoed (ID: 32294)

25.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Samenvatting:

De Sint-Amanduskerk is een negentiende-eeuwse eclectische zaalkerk, met een neoromaanse inslag. Het schip bestaat uit drie traveeën. De toren is voorstaand; het koor van één travee heeft een halfronde sluiting. Er is een sacristie. Links van de toren is er een kleine doopkapel.

Het is een bakstenen kerk met een hardstenen sokkel en details in mergel.

Boven het schip bevinden zich graatgewelven en boven de koorsluiting een halve koepel.

Het interieur bevat onder andere twee barokke zijaltaren en een twaalfde-eeuws doopvont.

Inventaris:

Beschrijving:

De oude kerk, op de Ferrariskaart (1771-77) en in de Atlas van de Buurtwegen (1846) zuidwest-noordoost georiënteerd (nok parallel aan de straat), werd bouwvallig verklaard.

De nieuwe kerk, noordwest-zuidoost georiënteerd, dateert van 1865-1872 en werd gebouwd naar ontwerp van architect H. Jaminé (Hasselt). Gelegen aan de hoek met de Keipoelstraat. Deels ommuurd kerkhof rond het bedehuis.

Eclectische éénbeukige zaalkerk met neoromaanse inslag, confer onder meer de rondboogvensters met driekwartzuiltjes en rondstaaf, de rondbogige spaarvelden en het dito portaal. De plattegrond beschrijft een schip van drie traveeën met voorstaande noordwestelijke toren en een koor van één rechte travee met halfronde sluiting, links geflankeerd door de sacristie.

Baksteenbouw met verwerking van hardsteen voor de sokkel en mergelsteen voor deur- en vensteromlijstingen, waterlijsten, en kraagstenen. Leien bedaking. Noordwesttoren, bestaande uit vier geledingen, op hardstenen sokkel, met haaks op elkaar gestelde steunberen en gemarkeerd door mergelstenen waterlijsten op kraagstenen. Mergelstenen rondboogportaal: rechthoekige deur met halfronde bovenlicht, geflankeerd door driekwartzuiltjes onder een archivolt, gevat in een driehoekig pseudo-fronton met kruisbloem; oorspronkelijk houtwerk met ijzerbeslag, waaivormige houten roedeverdeling in het bovenlicht. Tweede bouwlagen met zespasvormig venster. Derde bouwlaag met twee uurwerken (voor- en linkerzijde) in rondbogig spaarveld, met kleinere dito nis onderaan en twee flankerende driekwartzuiltjes. Vierde bouwlaag met telkens twee rondbogige galmgaten waarboven een kleinere dito muuropening, getrapte spaarveld, gemarkeerd door gekoppelde kraagstenen, en puntgevelbekroning; ingesnoerde naaldspits. Links van de toren: kwartcirkelvormige doopkapel met rondbogig spaarveld op lisenen, waarboven dito fries. Rechts van de toren: ronde traptoren van drie geledingen met kleine rondboogvenstertjes; conisch dak. Schip en lager koor op bakstenen sokkel met hardstenen afzaat, voorzien van rondbogige spaarvelden, steunberen en mergelstenen kroonlijst op kraagstenen; zadeldaken, halfconisch dak boven de koorsluiting. Rondboogvensters met rondstaaf, steunend op driekwartzuiltjes; middentravee aan de rechterkant en koorsluiting met vierpasvormige vensters; linkerzijde van de koortravee met drielicht, gevat in een spaarveld, bekroond door een rondboogfries.

Sacristie onder lessenaarsdak. Rondbogige muuropeningen. Middenrisaliet met puntgevelbekroning, waarboven kruisbloem.

Bepoeterd en beschilderd interieur. Afdekking door middel van graatgewelven tussen rondbogige gordelbogen, rustend op pilasters, in het koor op neoromaanse driekwartzuiltjes. Halve koepel boven de koorsluiting.

Mobilair:

Geschilderde kruisweg door Beyaert (1920). Jezus aan het kruis, gepolychromeerd hout, vernieuwd kruis, Luiks (1520-1530).

Hoofdaltaar, retabel met twee nissen waarin beelden van Sint-Remaclus en -Bavo, expositietroon met Hostiedragende monstrans, eik (circa 1865) ; twee barokke zijaltaren (begin 18de eeuw) met nissen waarin

gepolychromeerde houten beelden van Onze-Lieve-Vrouw met Kind (links, circa 1910) en van Sint-Amandus (rechts, circa 1910), geschilderd en gemarmerd hout; biechtstoel, eik (derde kwart van de 19de eeuw); neoromaanse communiebank (circa 1865); anoniem orgel met werken door Leyser (Tongeren, 1913), hersteld en omgebouwd door A. Joris (Hasselt) en E. Verschueren (Tongeren, 1972). Romaanse doopvont van hardsteen (12de eeuw).

Aan de noordgevel van het schip: gotisch kruisbeeld (circa 1500). Op het kerkhof: hardstenen grafkruisen van Jan Stass en echtgenote Catharine van Asch (1680), Joannes Van den Born (+ 1748) en echtgenote Maria Walewyns (+ 1772), Michael Warnants (+ 1809) en echtgenote Aldegondis Coenen (+ 1812). Tegen de kerkmuur ten noorden van het portaal: vierkant hardstenen gedenkteken, ten name van pastoor Joes Collet (1665).

BRON: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Parochiekerk Sint-Amandus, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/32294> (geraadpleegd op 10 mei 2017).

b) Bouwfysische toestand

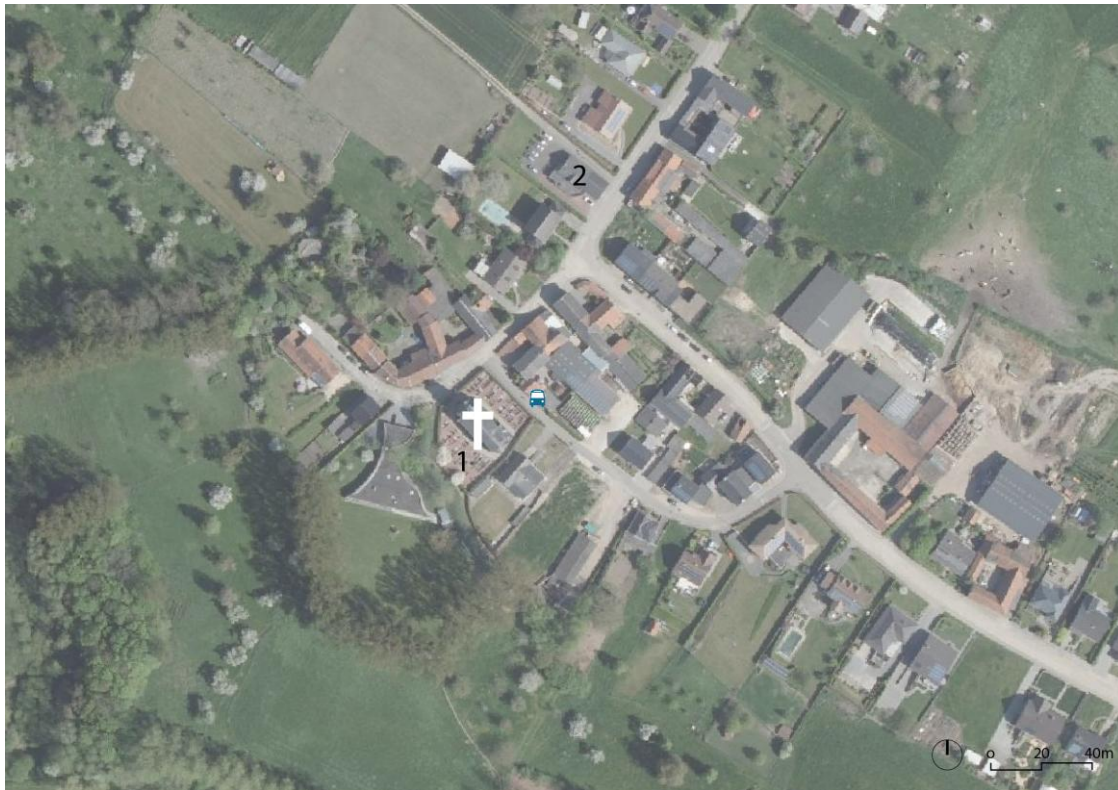
De bouwfysische toestand van de kerk is goed, maar Monumentenwacht vindt een aantal werken toch noodzakelijk:

- Vernieuwen van ladderhaken
- Duurzaam herstellen van alle lekken in de diverse dakbedekkingen. Vernieuwen van gebarsten, uitgezakte en verdwenen natuurleien
- Zorgvuldig nazicht van de dakbedekking en de ingevlochten loodslabben. Duurzaam dichten van eventuele perforaties
- Verbeteren van de aansluitingen van de loden zalingen van de steunberen
- Duurzaam herstellen van de gebreken aan de aansluitingen met het opgaand muurwerk
- Vernieuwen van de aansluiting van de hanggoot met de westelijke gevel van
- Curatief en preventief behandelen van de aantastingen door grote klopkever
- Verlengen van de regenwaterafvoer die eindigt op de dakbedekking van het schip
- Duurzaam opvullen van de opening tussen het baksteenmetselwerk in de hoek tussen de steunberen en de dakbedekking
- Plaatselijk herstellen of verstevigen van de middelste balk waar de klokkenstoel op rust.
- Curatief behandelen van de actieve aantastingen van kleine klopkever in de pilaster van de borstwering van het doksaal, in de kerkstoel bij het noordelijk altaar en in het krukje achteraan in het schip
- Zorgvuldig afdichten van de vier kleine muuropeningen boven de galmgaten rekening houdend met een in- en uitvliegopening voor de uilen. Duurzaam herstellen van de gaten in het gaas van het noordwestelijk galmgat

c) Architecturale mogelijkheden

Omwille van de kleine schaal is de kerk moeilijk opdeelbaar. Ze is ook eenbeukig. In de directe nabijheid van de kerk zijn eventueel (beperkte) uitbreidingsmogelijkheden.

25.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- 1 kerkhof
- 2 parochiezaal

Zammelen (eigenlijk een gehucht van Vliermaal met een eigen, volwaardige parochiekerk) is populair bij fietsers en wandelaars. Het ligt nabij een natuurgebied. Schuin tegenover de kerk is er een zaaltje. Rond de kerk bevindt zich een kerkhof. Sociaal gezien is de kerk een ankerpunt in het kleine Zammelen (200 inwoners). Zammelen is geen officiële deelgemeente, maar de Sint-Amanduskerk maakt er een entiteit op zich van.

25.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

	Kortesse m	Wintershove n	Guigove n	Zammele n	Vliermaa l	Vliermaalroo t
Weekendvieringen	1 per week zaterdag	1ste, 3de en 5e zondag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Weekvieringen	5 vieringen per week*	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Uitvaarten, Huwelijken, Doopsels, ...	Ja	Ja	Beperkt	Beperkt	n.v.t.	n.v.t.
Kermisviering	Ja	Ja	Ja	Ja	n.v.t.	n.v.t.

Tabel: Overzicht kerkelijk gebruik Kortesse

* Sinds januari 2021 vindt deze plaats ten huize van priester Jos Wolters

De Sint-Amanduskerk is geen prioritaire kerk. In het sacraal gedeelte van de kerk kunnen nog steeds erediensten gehouden worden

IV. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

Definities

a) *Zondagskerken*

In de pastorale eenheden zijn er zondagskerken. Daar wordt wekelijks op een gunstig en vast uur eucharistie gevierd. Er wordt ingezet op kwaliteit, eenheid wordt van binnenuit opgebouwd. De gelovige gemeenschap wordt hier verzameld en genodigd. Het is de plaats bij uitstek waar de verbondenheid van de geloofsgemeenschap kan worden ervaren. Deze zondagskerk is de oriëntatieplek voor liturgie en pastoraal van de initiatiesacramenten. De verzamelbeweging rond de zondagskerk bevordert een bundeling van krachten en voedt de vitaliteit rond catechese en evangelisatie en rond dienstbaarheid aan de wereld.

b) *Parochiekerk*

De parochiekerk is het huis van een plaatselijke geloofsgemeenschap die deel uitmaakt van de katholieke kerk. De parochiekerk staat ter beschikking van deze plaatselijke geloofsgemeenschap, op de eerste plaats voor gebed, bezinning, liturgie en sacramentele vieringen. De plaatselijke geloofsgemeenschap kan de parochiekerk ook gebruiken voor andere pastorale activiteiten, bijvoorbeeld op het terrein van de catechese of de diaconie.

In de huidige situatie zullen naast deze zondagskerken in de parochiekerken van de pastorale eenheid in de mate van het mogelijke andere eucharistievieringen op zaterdag en/of zondag plaatsvinden, voor zover er voldoende gemeenschap aanwezig is en in verhouding tot het aantal beschikbare celebranten. Deze vieringen vinden plaats op een ander tijdstip dan in de zondagskerk.

c) *Valorisatie*

Onder valorisatie verstaan we initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen (religieus en cultureel, historisch en kunsthistorisch, architecturaal en landschappelijk). We denken bijvoorbeeld aan een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor kunsthistorische rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen.

d) *Medegebruik*

Hiermee bedoelen we de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen.

e) *Nevenbestemming*

Wanneer een parochiekerk nog wel voor religieuze activiteiten gebruikt wordt, maar te groot is voor de plaatselijke geloofsgemeenschap, kan men een nevenbestemming overwegen. Men maakt een onderscheid tussen een multifunctioneel gebruik en een gedeeld gebruik.

Multifunctioneel gebruik: is een nevenbestemming in de tijd. Hiermee bedoelen wij dat het kerkgebouw occasioneel, buiten de uren van de religieuze activiteiten, voor andere doeleinden of door andere instanties gebruikt wordt.

Gedeeld gebruik: is een nevenbestemming in de ruimte. Hiermee bedoelen we dat het kerkgebouw architecturaal zodanig wordt heringericht dat er een nieuwe en kleinere liturgische ruimte ontstaat, met daarnaast ruimte voor één of meerdere lokalen die, op een permanente basis, een andere bestemming kunnen krijgen. Een gedeeld gebruik veronderstelt dus dat de liturgische ruimte en de andere ruimten bouwkundig volledig van elkaar gescheiden zijn, zodat een gedeeld gebruik mogelijk wordt, zonder dat de afzonderlijke activiteiten elkaar hinderen of doorkruisen.

f) Herbestemming

Wanneer een parochiekerk niet meer voor religieuze activiteiten in aanmerking komt, kan zij definitief aan de eredienst onttrokken worden en een nieuwe functie krijgen. Daarvoor moet de voorgeschreven kerkrechtelijke procedure gevolgd worden. Alleen de bisschop kan beslissen om een parochiekerk definitief aan de eredienst te onttrekken.

Uitgangspunten bij de herbestemmingskeuze in Federatie Kortessem

Kortessem beschikte over zes kerken en 4 parochies. Gezien de grote veranderingen in het pastoraal gebruik van de kerkgebouwen en het samenvoegen van drie parochies is het, in tegenstelling tot de inzichten die men in 2016 had, wel aan de orde om een herschikking uit te voeren. In het vorige plan werd vaak gesproken over nevenbestemming met doorgroeimogelijkheden. Deze doorgroeimogelijkheden kunnen vandaag worden ingevuld door herbestemmingen. De langetermijnvisie voor het Kerkenbeleidsplan is daarom gebaseerd op het behoud van twee van de zes kerken, terwijl we voor de overige vier kerken inzetten op herbestemming. Het is belangrijk om te benadrukken dat we spreken over een langetermijnvisie. Dit betekent dat we momenteel een kader opzetten waarbinnen de toekomstige bestemming van kerkgebouwen kan evolueren, rekening houdend met veranderende omstandigheden. Terwijl sommige kerkgebouwen nu al concrete nieuwe invullingen nodig hebben, geldt dit niet voor alle gebouwen. Het is de taak van het centrale kerkbestuur om jaarlijks deze evaluatie uit te voeren. Op basis van nieuwe inzichten kan dan gewerkt worden aan passende herbestemmingen.

Met deze visie wordt er gezocht een evenwicht te vinden tussen het behouden van het religieuze erfgoed en het aanpassen aan de veranderende behoeften van de gemeenschap. De kerken zullen blijven dienen als centrale plaatsen voor inspiratie, gemeenschap en maatschappelijke betrokkenheid om zo de toekomst een vorm te geven waarin traditie en vernieuwing hand in hand gaan. Deze visie ligt ook in lijn met de vraag van het bisdom Hasselt om te groeien naar 'een pastorale eenheid', zodat de geloofsgemeenschappen naar elkaar toe kunnen groeien op vlak van de drie pastorale pijlers en het materiële.

Bij het zoeken van een herbestemming of nevenbestemming voor de vier kerken en het behoud van het kerkelijk gebruik van twee kerken baseren we ons volgende principes:

- **Eerbied voor Traditie en Erfgoed:** het erkennen van het belang van het behouden van onze historische kerken als symbolen van het geloof en erfgoed. Daarom willen we twee van de meest historische en iconische kerken in onze gemeenschap behouden.
- **Levendige Geloofsgemeenschap:** het streven naar een levendige geloofsgemeenschap waarin iedereen welkom is, ongeacht hun achtergrond of overtuiging. Het behoud van twee kerken om regelmatige vieringen en evenementen te organiseren moet in staat stellen de spirituele behoeften van de gemeenschap te vervullen.
- **Maatschappelijke Verantwoordelijkheid:** bewustzijn van de ruimte en middelen die er zijn hebben en deze optimaal te benutten voor de bredere gemeenschap. Door de herbestemming van vier kerken kan er ruimte worden aangeboden voor maatschappelijke initiatieven zoals culturele centra, ontmoetingsplaatsen, huisvesting voor gemeenschapsdoeleinden en huisvestiging.
- **Duurzaamheid:** Duurzaam omgaan met middelen en gebouwen.

Zondagskerken

Deze kerken blijven volledig voorbehouden voor de eredienst. Er wordt wel ingezet op valorisatie.

KORTESSEM, Sint-Pieterskerk, Federatie Kortessem

Weekendviering op zaterdag

Uitvaart en huwelijken

Doop-, eerste communie- en vormselviering

HASSELT, Sint-Quintinskathedraal - Pastorale eenheid Virga Jesse

Bisschopskerk

Weekendvieringen op zaterdag en zondag

Doop-, eerste communie- en vormselvieringen voor de pastorale eenheid

Uitvaart en huwelijken

Kathedrale functie

Culturele functie

HASSELT, Virga Jessebasiliek - Pastorale eenheid Virga Jesse

Weekendvieringen op zaterdag en zondag

Doop-, eerste communie- en vormselvieringen voor de pastorale eenheid

Uitvaart en huwelijken

Bedevaart Virga Jesse

Culturele functie

KIEWIT, Sint-Lambertus - Pastorale eenheid Sint-Franciscus

Weekendviering op zondag

Doop-, eerste communie- en vormselviering voor de pastorale eenheid

Uitvaart en huwelijken

KURINGEN, Sint-Gertrudis - Pastorale eenheid Sint-Franciscus

Weekendviering op zondag

Doop-, eerste communie- en vormselviering voor de pastorale eenheid

Uitvaart en huwelijken

KERMT, O.-L.-Vrouw Tenhemelopneming - Pastorale eenheid Sint-Elisabeth

Weekendviering op zondag

Doop-, eerste communie- en vormselviering voor de pastorale eenheid

Uitvaart en huwelijken

Parochiekerken

De bestemming van enkele kerken wordt in 2031 opnieuw onderzocht.

GODSHEIDE, O.-L.-Vr.-Bezoeking - Pastorale eenheid Sint-Franciscus

Medegebruik door Servisch-Orthodoxe Kerk

Mogelijkheid tot weekend- en/of weekviering, afhankelijk van de mogelijkheden en pastorale evolutie

Doop-, eerste communie- en vormselvieringen

Uitvaarten en huwelijken

HASSELT, Sint-Catharina - Pastorale eenheid Virga Jesse

Weekendviering op zondag

Doop-, eerste communie- en vormselviering voor de pastorale eenheid

Uitvaart en huwelijken

HASSELT, Sint-Martinus - Pastorale eenheid Virga Jesse

Medegebruik door erkende Grieks-Orthodoxe kerk parochie

Mogelijkheid tot weekendviering, afhankelijk van de mogelijkheden en pastorale

Evolutie

KURINGEN-TUILT, Sint-Jozef - Pastorale eenheid Sint-Elisabeth

In 2031 bestemming opnieuw te bekijken

Mogelijkheid tot weekdagviering, afhankelijk van de mogelijkheden en pastorale evolutie

Mogelijkheid tot gebedsviering op zondag, afhankelijk van de mogelijkheden en pastorale evolutie

Uitvaarten en huwelijken blijven (voorlopig) mogelijk

RAPERTINGEN, Sint-Jozef - Pastorale eenheid Virga Jesse

Herbestemming onderzoeken in 2031

Mogelijkheid tot weekendviering, afhankelijk van de mogelijkheden en pastorale evolutie

Doop-, eerste communie- en vormselvieringen voor de pastorale eenheid, afhankelijk van de pastorale evolutie

Uitvaarten en huwelijken

RUNKST, Heilig Kruis - Pastorale eenheid Virga Jesse

Weekendviering op zondag

Doop-, eerste communie- en vormselviering voor de pastorale eenheid

Uitvaart en huwelijken

SINT-LAMBRECHTS-HERK, Sint-Lambertus - Pastorale eenheid Virga Jesse

In 2031 bestemming opnieuw te bekijken

Mogelijkheid tot weekendviering, afhankelijk van de mogelijkheden en pastorale evolutie

Doop-, eerste communie- en vormselvieringen, afhankelijk van de pastorale evolutie

Uitvaarten en huwelijken

STEVOORT, Sint-Martinus - Pastorale eenheid Virga Jesse

Weekendviering op zondag

Doop-, eerste communie- en vormselviering voor de pastorale eenheid

Uitvaart en huwelijken

STOKROOIE, Sint-Amandus - Pastorale eenheid Sint-Elisabeth

Medegebruik Roemeens-Orthodoxe gemeenschap

Herbestemming in 2031

Mogelijkheid tot weekdagviering, afhankelijk van de mogelijkheden en pastorale evolutie

Uitvaarten en huwelijken blijven (voorlopig) mogelijk

Pastorie zal een bestemming krijgen die bijdraagt tot de financiering van het kerkgebouw

Opstart procedure opheffing parochie en samenvoeging met parochie O.L.V.- Tenhemelopneming Kermt in 2031

WIMMERTINGEN, Sint-Niklaas - Pastorale eenheid Virga Jesse

Mogelijkheid tot weekendviering, afhankelijk van de mogelijkheden en pastorale evolutie

Doopvieringen

Uitvaarten en huwelijken

September: pastoraal Sint-Gillisbedevaart

WINTERSHOVEN, Sint-Pietersbandenkerk, Federatie Kortesseem

Weekendvieringen op de 1ste, 3de en 5de zondag

Uitvaart en huwelijken

Doop-, eerste communie- en vormselviering

Kermisviering

Herbestemming

Voor volgende kerken staat al vast dat zij als parochiekerk geen toekomst meer hebben.

Er zullen herbestemmingstrajecten worden opgestart. Voor elke kerk zal er een tijdspad worden uitgezet, afhankelijk van de lokale context.

GUIGOVEN, Sint-Quintinuskerk

De Sint-Quintinuskerk in Guigoven werd in lijn met het vorige kerkenbeleidsplan van Kortesseem grondig gerenoveerd en kreeg een nieuwe nevenbestemming. Er zullen nog steeds erediensten gehouden worden, maar de kerk kan nu ook gebruikt worden als eventlocatie voor o.a. trouwen, babyborrels, tentoonstellingen of optredens. Op termijn, afhankelijk van de omstandigheden, kan de nevenbestemming doorgroeien tot de enige bestemming met een permanente uitbating. De pastorij wordt nu al verhuurd en kan in de toekomst ook een bron van inkomsten blijven voor de kerkfabriek

HASSELT, O.-L.-Vrouw van Banneux - Pastorale eenheid Sint-Franciscus

Tot aan herbestemming mogelijkheid tot weekend- en/of weekviering, afhankelijk van de mogelijkheden en pastorale evolutie, doop-, eerste communie- en vormselvieringen, uitvaarten en huwelijken.

Opstart procedure opheffing parochie en samenvoeging met parochie Sint- Lambertus Kiewit in najaar 2024

HASSELT, Heilig Hart - Pastorale eenheid Virga Jesse

Liturgische vieringen vinden niet meer plaats in de Heilig Hart kerk.

Samenvoeging met parochie Sint-Quintinus is afgerond.

RUNKST, Sint-Christoffel – Pastorale eenheid Virga Jesse

Pastorale eenheid Virga Jesse

Timing herbestemming hangt af van de restauratie van het dak van Heilig Kruis Runkst

SPALBEEK, O.-L.-Vrouw Boodschap - Pastorale eenheid Sint-Elisabeth

Aandacht voor geklasseerd orgel in de kerk en de begraafplaats

Herbestemmingstraject zal voorzien worden

VLIERMAAL, Sint-Agapituskerk, Federatie Kortesseem

Herbestemming op korte termijn.

Er is een groeiende vraag binnen de gemeenschap naar een expositieruimte, en de recente tentoonstellingen heeft aangetoond dat deze ruimte hiervoor geschikt is. Tegelijkertijd zou deze ruimte ook een goede uitvalsbasis kunnen bieden voor de vereniging "Atelier op Zolder," die momenteel gebruikmaakt van verschillende gemeentelijke ruimtes. Vanuit de gemeente kan de dienst cultuur mee helpen om het programma vorm te geven en de dienst patrimonium mee instaan om het gebouw te onderhouden. Het gebouw kan zich geleidelijk ontwikkelen tot een ontmoetingscentrum dat centraal staat voor de lokale gemeenschap van Vliermaal en mogelijk zelfs daarbuiten.

VLIERMAALROOT, OLV_Tenhemelopnemingkerk, Federatie Kortesseem

Herbestemming mogelijk op korte termijn.

Er zijn verschillende pistes voor de herbestemming van de kerk in Vliermaalroot. In eerste instantie wordt onderzocht of er interesse is van particuliere partijen voor de mogelijkheid tot verkoop zonder sloop van het gebouw. Hierdoor zou het beheer van het gebouw niet langer onder de verantwoordelijkheid van de kerkfabriek of de gemeente vallen, terwijl het karakteristieke gebouw in het dorpslandschap behouden blijft. Een alternatieve benadering is het onderzoeken van de levensvatbaarheid om bepaalde verenigingen te huisvesten in de kerk. De Sint-Vincentius vereniging kan daar mogelijk een goede invulling zijn. Dit vereist verdere analyse, waarbij kosten en behoeften in kaart gebracht worden om een haalbaarheidsstudie te ontwikkelen.

ZAMMELEN, Sint-Amanduskerk, Federatie Kortesseem

Herbestemming op termijn

Het charmante dorp Zammelen trekt veel wandelaars en fietsers aan vanwege de nabijheid van een prachtig natuurgebied. De Sint-Amanduskerk is een belangrijk herkenningspunt in dit dorp. In het verleden heeft de kerkfabriek verschillende inspanningen geleverd om goedkeuring te verkrijgen voor een bouwaanvraag met betrekking tot het gebruik van een polyvalente ruimte als nevenbestemming. Deze ruimte zou dan gebruikt kunnen worden als rustplaats voor wandelaars en fietsers met een informatief gedeelte over de lokale natuur. Vanwege het beperkt kerkelijk gebruik en de onhaalbaarheid van een nevenbestemming op lange termijn door mobiliteitsproblemen, wordt er gekeken naar een herbestemmingsinvulling. De inwoners van Zammelen ijveren voor een invulling waarbij de rust en stilte in en rond de kerk en de begraafplaats kan bewaard blijven. Een urnekerkerk kan hier een mogelijkheid zijn.

Plan van aanpak toekomstige invullingen

De stuurgroep kerkenbeleidsplan, met vertegenwoordiging van de pastoraal, het CKB, het bisdom Hasselt en de stad Hasselt eventueel aangevuld met externe experts, zal verder functioneren als werkgroep om samen met de betrokken kerkfabrieken de verschillende herbestemmingstrajecten te begeleiden om zo te komen tot waardige herbestemmingen.

Voor de kerk van Spalbeek zal bekeken worden (marktbevraging, voorstellen uit eigen omgeving, ...) hoe een nieuwe invulling kan gevonden worden. Waar zinvol zal het Platform Toekomst Parochiekerken hierin een begeleidingsrol spelen.

De interesse van de Koptisch-Orthodoxe gemeenschap om de kerk van O.L.V. van Banneux over te nemen is geconcretiseerd en omgezet in een huur-koopovereenkomst.

BESLUIT

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en stad Hasselt na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien er wijzigingen moeten aangebracht worden, worden eerst besproken in de stuurgroep Kerkenbeleidsplan en nadien opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop van Hasselt en door de gemeenteraad van Hasselt.